

Scan

**การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท
ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล**

นายกำพล เชื้อหอมเต่า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**People's Participation in the Rural Roads Maintenance
of the Satun Province Rural Roads Office**

Mr. Kamphon Chuamortaw

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration**

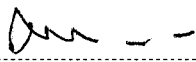
School of Management Science

Sukhothai Thammathirat Open University

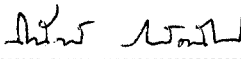
2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงาน
ทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล
ชื่อและนามสกุล นายกัมพล เชื้อหอมเฒ่า
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม

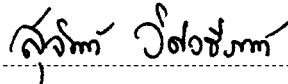
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ดิน ประชญพฤทธิ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่ 21 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

ผู้วิจัย นายกัมพล เชื้อหอมเต่า **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2) รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ(1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน (2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน และ (3) ศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะ ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยตัวแปรต้นที่ใช้ในการศึกษา เป็นประชาชนในจังหวัดสตูล จำนวน 377 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย โดยใช้การแจกแจงความถี่ร้อยละ ใช้ค่าเฉลี่ย(Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบแบบค่าที และการทดสอบแบบค่าเอฟ โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า (1) ประชาชนมีส่วนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ เพศ อาชีพหลัก การรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ ความรู้ความเข้าใจและการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้จากการประกอบอาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ (3) ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ เห็นว่าหน่วยงานของรัฐควรที่จะเปิด โอกาสหรือส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ตั้งแต่ขั้นตอนของการร่วมคิด ตัดสินใจ และวางแผนในกิจกรรมที่จะดำเนินการเพื่อเป็นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเจ้าของพื้นที่ ตลอดจนขั้นตอนในการร่วมปฏิบัติการร่วมรับประโยชน์ หรือร่วมประเมินผลในการดำเนินงาน ควรเน้นถึงการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การชี้แจงรายละเอียดโครงการ การส่งเสริมความรู้ สร้างความเข้าใจ หรือการฝึกอบรม เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม การบำรุงรักษา ทางหลวงชนบท

Thesis title: People's Participation in the Rural Roads Maintenance of the Satun Province Rural Roads Office

Researcher : Mr.Kamphon Chuamortaw ; **Degree :** Master of Public Administration ;

Thesis advisors: (1) Dr.Rangson Prasertsri ; Associate Professor ; (2) Dr.Somsak Samukkeetham , Associate Professor ; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

This research is a Study on people's participation in the rural roads of the Satun Province Rural Roads Office. This research aims at Studying (1) the level of people's participation, (2) factors which have an influence on people's participation, and (3) problems obstacles in , as well as solutions and suggestions to the people's participation in the rural roads maintenance.

Data of this survey research were gathered from 377 people living in Satun. The tool for this research was questionnaires. Percentage, means, standard variation , t-test and F-test are used by computer program

The findings show that : (1) the means of people's participation in the rural roads maintenance of the Satun Province Rural Roads Office was in the low level , (2) the factors which influenced the people's participation were gender, occupation, information perception and publication, understandings and interaction with the officers. The factors which did not influence people's participation were age, level of education, income and length of time in the area and (3) the suggestion from this research was that public organizations should encourage people to participate in every step of operation such as sharing ideas, making decision, planning, operations, sharing benefits and evaluation of a project or activity. The publication , project's detail, and trainings should be more advertised in order to motivate people to participate.

Keywords: Participation, Maintenance , Rural Roads

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยได้รับความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี และ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามีคศิริธรรม ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการแนะนำ ให้คำปรึกษา ด้วยดีตลอดมา ส่งผลให้การทำรายงานการศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในปัจจุบัน และในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ และขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ดิน ปรัชญพฤกษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคณาจารย์สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ขอขอบคุณเพื่อน MPA.3 (กลุ่มสงขลา) ทุกท่านที่ให้คำปรึกษา ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจซึ่งกันและกันตลอดมา และขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่เป็นกำลังใจให้เสมอมา

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณดีและคุณประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ แต่บิดา มารดา ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่เคยอดรมสั่งสอนศิษย์ ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณอันยิ่งใหญ่ ตลอดจนถึงน้องประชาชนในจังหวัดสตูล ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

กัมพล เชื้อหอมเต่า

พฤษภาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
กรอบแนวคิดการวิจัย	9
สมมติฐานการวิจัย	11
ขอบเขตของการวิจัย	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	16
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	17
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	17
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท	37
ความรู้เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท	41
สภาพทั่วไปของจังหวัดสตูล	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ข้อมูลตัวแปรอิสระเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อมูลตัวแปรอิสระเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง	67
ข้อมูลตัวแปรตามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในการทดสอบสมมติฐาน	78
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
สรุปการวิจัย	89
อภิปรายผล	91
ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก	112
ก ตารางอ้างอิง	113
ข แบบสอบถาม	115
ค ผลการทดสอบความเชื่อมั่นแบบสอบถาม	123
ประวัติผู้วิจัย	126

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 แสดงรายละเอียดถนน โครงข่ายทางหลวงชนบทที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล	4
ตารางที่ 1.2 แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	12
ตารางที่ 2.1 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	31
ตารางที่ 2.2 แสดงการแบ่งเขตการปกครอง	47
ตารางที่ 2.3 แสดงจำนวนประชากรและความหนาแน่นของประชากร	49
ตารางที่ 3.1 แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม	58
ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง แสดงค่าจำนวน และค่าร้อยละ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล.....	64
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างต่อการรับรู้ข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์	67
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างต่อ ความรู้ ความเข้าใจ ต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท	68
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ต่อการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล.....	68
ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วม และค่าสถิติ ของกลุ่มตัวอย่าง ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านร่วมคิด ตัดสินใจ	69
ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วม และค่าสถิติ ของกลุ่มตัวอย่าง ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านร่วมในการปฏิบัติการ.....	71
ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วม และค่าสถิติ ของกลุ่มตัวอย่าง ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านร่วมรับประโยชน์.....	73
ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วม และค่าสถิติ ของกลุ่มตัวอย่าง ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านร่วมประเมินผล.....	75
ตารางที่ 4.9 สรุปค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ.....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วม.....	78
ตารางที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการมีส่วนร่วม.....	78
ตารางที่ 4.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการมีส่วนร่วม.....	79
ตารางที่ 4.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการประกอบอาชีพ กับระดับการมีส่วนร่วม.....	80
ตารางที่ 4.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหลักกับระดับการมีส่วนร่วม.....	80
ตารางที่ 4.15 แสดงความสัมพันธ์เป็นรายคู่ระหว่างอาชีพหลักกับระดับการมีส่วนร่วม.....	81
ตารางที่ 4.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ กับระดับการมีส่วนร่วม.....	82
ตารางที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ กับระดับการมีส่วนร่วม.....	83
ตารางที่ 4.18 แสดงความสัมพันธ์เป็นรายคู่ระหว่างการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ กับระดับการมีส่วนร่วม.....	84
ตารางที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจกับระดับการมีส่วนร่วม.....	85
ตารางที่ 4.20 แสดงความสัมพันธ์เป็นรายคู่ระหว่างความรู้ ความเข้าใจ กับระดับการมีส่วนร่วม.....	85
ตารางที่ 4.21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ กับระดับการมีส่วนร่วม.....	86
ตารางที่ 4.22 แสดงความสัมพันธ์เป็นรายคู่ระหว่างการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ กับระดับการมีส่วนร่วม.....	87

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แสดงองค์ประกอบของการมีส่วนร่วม	19
ภาพที่ 2.2 แสดงแบบจำลองแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน	27
ภาพที่ 2.3 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	34
ภาพที่ 2.4 แสดงแนวคิดในการพัฒนา	39

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมทางหลวงชนบท เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงคมนาคม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น เป็นหน่วยงานใหม่ที่รวมบุคลากรจากกรมโยธาธิการและกรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท ซึ่งรับผิดชอบในการก่อสร้างทางและสะพานตามนโยบายของรัฐบาล

ปัจจุบันกรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม มีข้าราชการจำนวน 1,896 คน และลูกจ้างประจำจำนวน 1,973 คน รวม 3,869 คน โดยมีโครงสร้างของกรมทางหลวงชนบท มีสำนัก / กองในส่วนกลาง จำนวน 9 หน่วย และสำนัก/สำนักงานในภูมิภาค จำนวน 87 หน่วย ครอบคลุมทุกจังหวัดและทุกพื้นที่ ในส่วนของสำนักทางหลวงชนบทที่ 12 มีพื้นที่รับผิดชอบในเขตภาคใต้ตอนล่าง ควบคุมดูแลสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัด 7 จังหวัด คือ สำนักทางหลวงชนบทจังหวัดตรัง พัทลุง สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยมีขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้ 1) วางแผน สำรวจ ออกแบบ ตรวจสอบ และวิเคราะห์ทางวิศวกรรมในงานปรับปรุงและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทในความรับผิดชอบ 2) ดำเนินการและควบคุมการบูรณะและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทและสะพานในเขตรับผิดชอบ 3) ดำเนินการและให้บริการในงานวิเคราะห์วิจัย ทดสอบและตรวจสอบวัสดุและคุณภาพการก่อสร้างทางและสะพานในความรับผิดชอบ เป็นต้น

จากขอบเขตอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบดังกล่าว กรมทางหลวงชนบทได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการดำเนินงานโดยสอดคล้องกับนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินตามที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ ดังนี้

วิสัยทัศน์ คือ “พัฒนา เพิ่มคุณค่า เต็มต่อ โครงข่ายทางให้สมบูรณ์ อย่างเพียงพอและยั่งยืน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ”

พันธกิจ คือ 1) พัฒนาและยกระดับมาตรฐานทางหลวงชนบท เพื่อสนับสนุนการคมนาคมขนส่ง การท่องเที่ยวการพัฒนาเมืองอย่างบูรณาการและยั่งยืน แก้ไขปัญหาจราจร โดยสร้างทางเชื่อม (Missing Link) ทางเลี่ยง (Bypass) และทางลัด (Shortcut)

2) เป็นพี่เลี้ยงการพัฒนาทางหลวงท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3) พัฒนาองค์กรตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย

ดังนั้นการพัฒนาทางหลวงชนบท จึงเป็นภารกิจหลักในการดำเนินงาน ให้บรรลุตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ได้ตั้งไว้ โดยให้พัฒนาทางหลวงชนบท ในโครงข่ายให้ได้มาตรฐานเหมือนกันตลอดสายทางทุกสาย โดยการลงทะเบียนสายทางทุกสายในโครงข่ายเป็นทางหลวงชนบท ดำรงความเหมาะสมของโครงการ จัดลำดับความสำคัญของโครงการ ดำรงจอบแบบโครงการ จัดนำเข้าแผนงานโครงการประจำปีตามลำดับความสำคัญ และกรอบงบประมาณที่ได้รับ และให้ครอบคลุมทั้งโครงข่าย

จากพันธกิจการพัฒนาองค์กรตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย ที่ว่าด้วยการปฏิรูประบบราชการ โดยการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในส่วนของ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่มีผลกระทบต่อประชาชน กรมทางหลวงชนบท จึงมีนโยบายเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาชน และผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใส และเพิ่มคุณค่าของการตัดสินใจของภาครัฐ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและประเทศชาติ ทั้งนี้ได้มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาชน โดยมีหน้าที่ดังนี้

1.เป็นหน่วยงานกลางของกรมทางหลวงชนบท ที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมและการเสริมสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างภาคประชาชนกับกรมทางหลวงชนบท

2.กำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการในการปฏิบัติราชการแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุง การบริหารราชการของกรมทางหลวงชนบท

3.ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกรมทางหลวงชนบท และเสนอความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุง การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

4.การอำนวยความสะดวก กำกับดูแล ตรวจสอบติดตามเครือข่ายการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและประสานความร่วมมือจากส่วนราชการ และภาคประชาชนเพื่อให้มีการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมบังเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

5.ประเมิน วิเคราะห์ และเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางการดำเนินการในเชิงรุก โดยมีประชาชนร่วมกับภาครัฐในการยกระดับการบริหารและแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

กรมทางหลวงชนบทจึงได้กำหนดนโยบายในด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาชน และได้เลือกกิจกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ.2550 รวมทั้งสิ้น 5 กิจกรรม ดังนี้

- 1.การสำรวจออกแบบ
- 2.การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
- 3.การก่อสร้างทาง
- 4.การบำรุงรักษาทางและสะพาน
- 5.การอำนวยความสะดวกภัยงานทาง

ในส่วนของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล เป็นหน่วยงานหนึ่งที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมภาคประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมคิด และร่วมตัดสินใจ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ตามนโยบายของกรมทางหลวงชนบทในด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท โดยปัจจุบัน มีทางหลวงชนบทที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลจำนวน 33 สายทาง ระยะทางรวม 381.159 กม. แยกเป็นถนนลาดยาง 349.843 กม. ถนนลูกรัง 29.416 กม. และถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก 1.900 กม. รายละเอียดตาม ตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงรายละเอียดถนนโครงข่ายทางหลวงชนบทที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงาน
ทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

ที่	ชื่อสายทาง	ตำบล	อำเภอ	ระยะทาง ตลอดสาย (กม.)	ชนิดผิวจราจร			ปริมาณ จราจร (PCU/ วัน)
					ลูกรัง (กม.)	ลาดยาง (กม.)	คอนกรีต (กม.)	
1	สาย สต.3001 แยกทางหลวงหมายเลข 416 - บ้านฉลุง	ควนโพธิ์ เจ๊ะบิลัง	เมือง เมือง	15.595	-	15.595	-	1,723
2	สาย สต.3002 แยกทางหลวงหมายเลข 416 - บ้านบาราฮี	นาทอน	ทุ่งหว้า	9.270	-	9.270	-	1,513
3	สาย สต.3003 แยกทางหลวงหมายเลข 416 - บ้านลาหงา	ฉลุง	ฉลุง	6.782	-	6.782	-	1,661
4	สาย สต.4004 แยกทาง หลวงหมายเลข 4137 - น้ำตกดาวกระจาย	ควนกาหลง	ควน กาหลง	24.165	-	24.165	-	677
5	สาย สต.3005 แยกทางหลวงหมายเลข 406 - บ้านทุ่ง	ฉลุง ควนสตอ	เมือง ควนโดน	7.521	-	7.521	-	2,419
6	สาย สต.5006 บ้านหนองหอยโจ่ง - บ้านวังยาว	น้ำผุด	ฉลุง	5.260	1.960	3.300	-	437
7	สาย สต.3007 แยกทางหลวงหมายเลข 416 - บ้านสะพานวา หิน	เขาขาว น้ำผุด	ฉลุง ฉลุง	29.786	-	29.786	-	2,180
8	สาย สต.5008 บ้านปากคอก - ถ้าฎาเพชร	ป่าลิ้ม พัฒนา	มะนัง	10.162	-	10.162	-	1,606

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ที่	ชื่อสายทาง	ตำบล	อำเภอ	ระยะทาง ตลอดสาย (กม.)	ชนิดผิวจราจร			ปริมาณ จราจร (PCU/ วัน)
					ลูกรัง (กม.)	ลาดยาง (กม.)	คอนกรีต (กม.)	
9	สาย สด.3009 แยกทางหลวงหมายเลข 416 – บ้านผึ่ง 1	ท่าเรือ แปะ-ระ อุไคเจริญ	ท่าแพ ท่าแพ ควนกาหลง	6.415	-	6.415	-	1,779
10	สาย สด.4010 แยกทางหลวงหมายเลข 4137 – บ้านผึ่งป่าลัม 1	อุไคเจริญ นิคมพัฒนา ป่าลัมพัฒนา	ควนกาหลง มะนัง มะนัง	15.340	-	15.340	-	1,915
11	สาย สด.5011 บ้านทุ่งนางแก้ว – น้ำตกวังสายทอง – น้ำตกวังสายธาร	น้ำผุด	ละงู	19.636	-	19.636	-	1,817
12	สาย สด.3012 แยกทางหลวงหมายเลข 416 – บ้านคลองกรวด	ควนโพธิ์ ควนโดน ควนกาหลง	เมือง ควนโดน ควนกาหลง	9.725	-	9.725	-	1,139
13	สาย สด.5013 บ้านถ้ำทะเล – บ้านสะพานเคียน	ควนโดน	ควนโดน	7.686	-	7.686	-	449
14	สาย สด.5014 บ้านผึ่งป่าลัม 1 – ถ้ำเจ็ดคด	ป่าลัมพัฒนา	มะนัง	20.050	-	20.050	-	1,606
15	สาย สด.3015 แยกทางหลวงหมายเลข 416 – บ้านโคกทราย	ควนโพธิ์ ฉลุง บ้านควน	เมือง เมือง เมือง	11.184	-	11.184	-	1,479
16	สาย สด.3016 แยกทางหลวงหมายเลข 406 – บ้านกูบังปะ โหลด	คลองขุด เกตรี ควนสตอ	เมือง เมือง ควนโดน	13.006	-	11.806	1.200	507

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ที่	ชื่อสายทาง	ตำบล	อำเภอ	ระยะทาง ตลอดสาย (กม.)	ชนิดผิวจราจร			ปริมาณ จราจร (PCU/ วัน)
					ลูกรัง (กม.)	ลาดยาง (กม.)	คอนกรีต (กม.)	
17	สาย สต.5017 บ้านบ่อหิน-บ้านฝั่ง 35	เขาขาว อุไคเจริญ	ละงู ควน กาหลง	10.250	-	10.250	-	697
18	สาย สต.5018 บ้านท่าศิลา-บ้านราไว	นาทอน ขอนคลาน	ทุ่งหว้า ทุ่งหว้า	11.175	0.814	10.361	-	1,751
19	สาย สต.3019 แยกทางหลวงหมายเลข 406-บ้านการันยี่ตัน	บ้านควน เจ๊ะบิลัง	เมือง เมือง	8.900	-	8.900	-	1,985
20	สาย สต.4020 แยกทางหลวงหมายเลข 4052-บ้านปากันไต่ะทิด	ละงู	ละงู	11.083	-	11.083	-	2,472
21	สาย สต.5021 บ้านปากปิง-บ้านตุแตะ หรี	กำแพง	ละงู	7.000	-	7.000	-	1,692
22	สาย สต.3022 แยกทางหลวงหมายเลข 406-บ้านคูสน	ควนโดน	ควนโดน	6.433	-	6.433	-	556
23	สาย สต.3023 แยกทางหลวงหมายเลข 416-น้ำตกธารปลิว	ทุ่งหว้า	ทุ่งหว้า	5.132	-	5.132	-	877
24	สาย สต.4024 แยกทางหลวงหมายเลข 4137-บ้านอุไคเจริญใต้	อุไคเจริญ	อุไคเจริญ	8.600	1.800	6.800	-	461
25	สาย สต.5025 บ้านหนองหินปูน- บ้านเหนือคลอง	น้ำฟุด ป่าลิ้ม พัฒนา	ละงู มะนัง ควน ควนกาหลง	22.270	-	22.270	-	517
26	สาย สต.3026 แยกทางหลวงหมายเลข 416-บ้านชอย 4	ท่าแพ ควนกาหลง	ท่าแพ ควน กาหลง	10.166	2.132	8.034	-	950

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ที่	ชื่อสายทาง	ตำบล	อำเภอ	ระยะทาง ตลอดสาย (กม.)	ชนิดผิวจราจร			ปริมาณ จราจร (PCU/ วัน)
					ลูกรัง (กม.)	ลาดยาง (กม.)	คอนกรีต (กม.)	
27	สาย สต.3027 แยกทางหลวงหมายเลข 406 – บ้านน้ำหารา	ทุ่งนุ้ย	ควน กาหลง	8.700	-	8.700	-	1,122
28	สาย สต.3028 แยกทางหลวงหมายเลข 416 – บ้านชุมทรัพย์	กำแพง ป่าแกบ่อหิน ทุ่งหว้า	ละงู ทุ่งหว้า ทุ่งหว้า	16.600	2.325	14.275	-	1,120
29	สาย สต.5029 บ้านราไว – บ้านตันหยงละไน้	ขอนคลาน แหลมสน	ทุ่งหว้า ละงู	4.350	-	4.350	-	1,751
30	สาย สต.5030 บ้านปีใหญ่ – บ้านบ่อเจ็ดลูก	กำแพง ปากน้ำ	ละงู ละงู	11.091	-	11.091	-	1,692
31	สาย สต.5031 บ้านสนกลาง – บ้านนุโบย	ปากน้ำ แหลมสน	ละงู ละงู	7.237	-	7.237	-	1,692
32	สาย สต.4032 แยกทางหลวงหมายเลข 4137 – บ้านทุ่งพัก	ควนกาหลง ทุ่งนุ้ย	ควนกาหลง ควนกาหลง	6.764	-	6.764	-	1,123
33	สาย สต.3033 แยกทางหลวงหมายเลข 406 – บ้านค่ายรวมมิตร	ทุ่งนุ้ย	ควนกาหลง	8.000	8.000	-	-	494
รวม				381.159	29.416	349.843	1.900	

หมายเหตุ

PCU หรือ Passenger Car Unit หมายถึง หน่วยนับของยานพาหนะที่นับด้วยเครื่อง Metro Count เมื่อเทียบกับรถยนต์นั่ง (Passenger Car) โดยแบ่งแยกประเภทและชนิดของยานพาหนะ (Vehicle Classification) ตามหน่วยแปลง PCU ได้ดังนี้

- รถมอเตอร์ไซด์ (Motor – cycle) จำนวนคันต่อวัน = 0.25 PCU
- รถยนต์นั่ง (Passenger car) จำนวนคันต่อวัน = 1.00 PCU

- รถโดยสารขนาดกลาง (Mediam Bus) จำนวนคันต่อวัน = 1.50 PCU
- รถโดยสารขนาดใหญ่ (Heavy Bus) จำนวนคันต่อวัน = 2.00 PCU
- รถบรรทุก 10 ล้อ (Medium Truck) จำนวนคันต่อวัน = 2.50 PCU
- รถบรรทุก 10 ล้อพ่วง (Heavy Truck) จำนวนคันต่อวัน = 2.50 PCU

ดังนั้น ในการดำเนินการดังกล่าวให้บรรลุตามพันธกิจ ได้จะต้องมีการเสริมสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างภาคประชาชนกับกรมทางหลวงชนบท เพราะการปฏิบัติราชการแบบการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุง การบริหารราชการของกรมทางหลวงชนบท และหน่วยงานภายใน ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับที่ผ่านมาได้เกิดปัญหาหลายอย่าง เช่น ปัญหาการไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้าน อื่นๆ เช่น การสำรวจออกแบบ, การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์, การก่อสร้างทาง, การบำรุงรักษาทางและสะพาน และ การอำนวยความสะดวกงานทาง ทำให้เกิดปัญหาการดำเนินการที่ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนเป็นต้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะในส่วนของการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ซึ่งเป็นนโยบายของกรมทางหลวงชนบทในปีงบประมาณ 2550 ซึ่งเริ่มดำเนินการเป็นปีแรก ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมคิด และร่วมตัดสินใจ ในกิจกรรมดังกล่าวว่าจะมีระดับการมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดและปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน อันเป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในพื้นที่อื่นๆต่อไปได้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

2.3 เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

3. กรอบความคิดการวิจัย

ในการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล โดยพิจารณาจากประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หรือมีบ้านเรือนอยู่บริเวณ ที่มีทางหลวงชนบทตัดผ่าน ภายใต้กรอบแนวคิดทางทฤษฎี ดังนี้

กรมทางหลวงชนบท ได้มีนโยบายเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมตามหลักการธรรมาภิบาล ที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใส และเพิ่มคุณค่าของการตัดสินใจภาครัฐ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชน

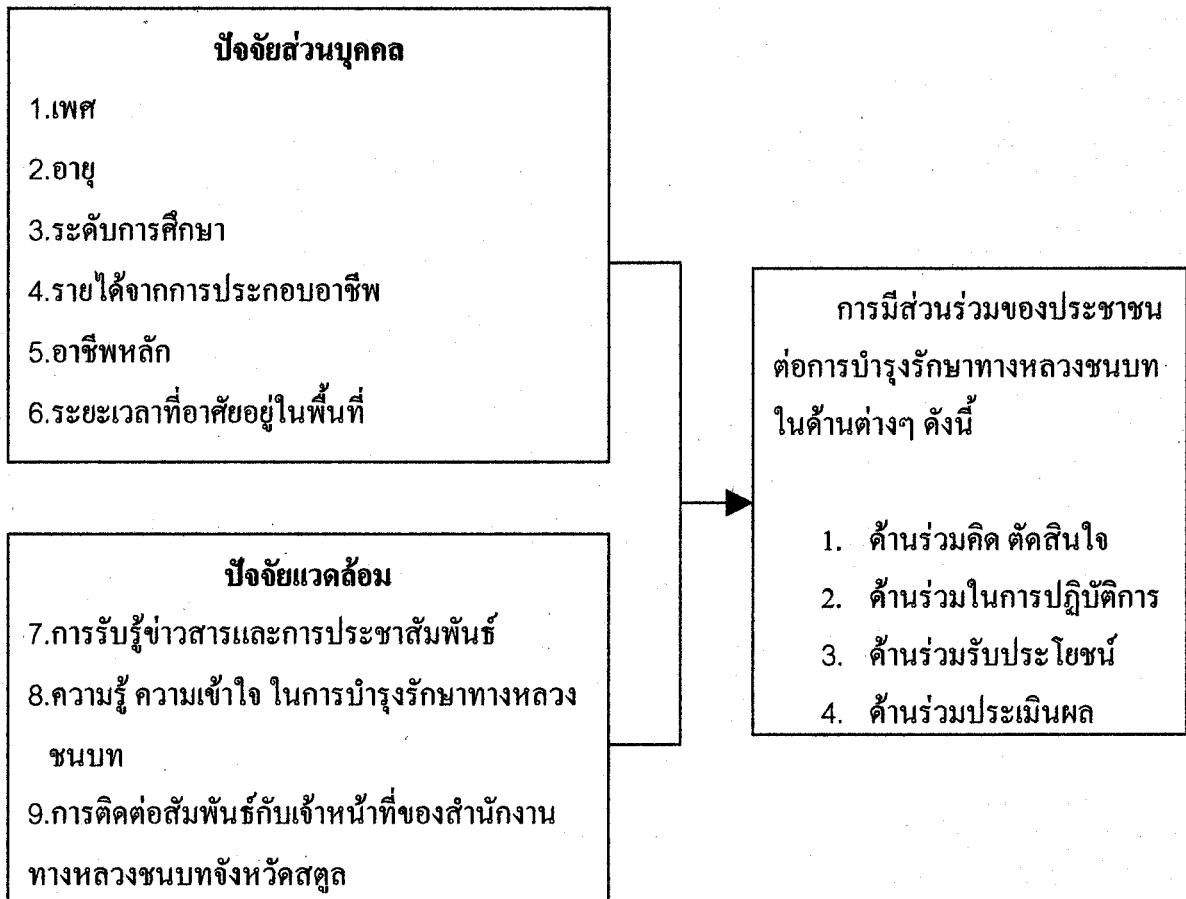
โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1980 : 213-218, อ้างถึงใน บุญทิพย์ แก้วเนื้ออ่อน, 2548:16) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย การริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจและตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย การสนับสนุนทรัพยากร การบริหาร การประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ประกอบด้วย ผลประโยชน์ด้านวัสดุ ด้านสังคมและส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินติดตามผล

ภายใต้กรอบแนวคิดของกรมทางหลวงชนบทและโคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ เนื่องจากจะมีความเหมาะสมในการศึกษาวิจัย ในครั้งนี้ ซึ่งได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

4. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 เพศที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 อายุที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษาที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 รายได้จากการประกอบอาชีพที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 อาชีพหลักที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7 การรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 8 ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 9 การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน

1.5.ขอบเขตการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน , ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน และ ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล และเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขหรือ

ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล โดยการศึกษาครั้งนี้จะนำเสนอ 5 บท คือ บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล , บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง , บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย , บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ และ บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ รวมทั้งมีภาคผนวก และบรรณานุกรม

5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

โดยจะทำการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดสตูล โดยพิจารณาจากทางหลวงชนบทที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล เฉพาะสายทางที่มีปริมาณจราจรมากกว่า 1,800 PCU/วัน รวมจำนวน 6 สายทาง ซึ่งกระจายไปตามตำบลต่างๆ 12 ตำบล และ 6 อำเภอ ของจังหวัดสตูล

5.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.3.1 ประชากร หมายถึง จำนวนประชาชนในจังหวัดสตูลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หรือมีบ้านเรือนอยู่บริเวณทางหลวงชนบทตัดผ่าน เฉพาะสายทางที่มีปริมาณจราจรมากกว่า 1,800 PCU/วัน รวมจำนวน 6 สายทาง ซึ่งกระจายไปตามตำบลต่างๆ 12 ตำบล และ 6 อำเภอ ของจังหวัดสตูล โดยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 95,411 คน

5.3.2 กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ประชาชนที่ถูกเลือกเพื่อเป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถาม ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 95,411 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เคร็จซีและมอร์แกน รายละเอียดในภาคผนวก ก (Krejcie and Morkan 1970 อ้างใน รังสรรค์ ประเสริฐศรี: 2548: 46-47) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 384 คน และแบ่งกลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามตำบลต่างๆ ในสายทาง รายละเอียดตาม ตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ชื่อสายทาง	ระยะทาง			จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
		ตลอดสาย (กม.)	ตำบล	อำเภอ		
1	สาย สต.3005	7.521	ฉลุง	เมือง	11,496	46
	แยกทางหลวงหมายเลข 406 - บ้านทุ่ง		ควนสตอ	ควนโดน	5,939	24

ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

ที่	ชื่อสายทาง	ระยะทาง			จำนวน ประชากร (คน)	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง (คน)
		ตลอดสาย (กม.)	ตำบล	อำเภอ		
2	สาย สต.3007	29.786	เขาขาว	ละงู	5,685	23
	แยกทางหลวงหมายเลข 416 –		น้ำมุด	ละงู	7,337	30
	บ้านสะพานวา		ป่าแกบ่อหิน	ทุ่งหว้า	3,236	13
3	สาย สต.4010	15.340	อุไคเจริญ	ควนกาหลง	6,753	27
	แยกทางหลวงหมายเลข 4137 –		นิคมพัฒนา	มะนัง	5,798	23
	บ้านฝั่งปาล์ม 1		ปาล์มพัฒนา	มะนัง	7,665	31
4	สาย สต.5011	19.636	น้ำมุด	ละงู	7,337	30
	บ้านทุ่งนางแก้ว - น้ำคังสายทอง – น้ำคังสายธาร					
5	สาย สต.3019	8.900	บ้านควน	เมือง	9,678	39
	แยกทางหลวงหมายเลข 406 – บ้านการันยัตัน		เจ๊ะบิลัง	เมือง	7,489	30
6	สาย สต.4020	11.083	ละงู	ละงู	16,998	68
	แยกทางหลวงหมายเลข 4052 – บ้านบากันโต๊ะทิด					
					95,411	384

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ปัจจัยด้านต่างๆ ที่มาเกี่ยวข้องแล้วทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ได้แก่

6.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล หรือสถานภาพส่วนตัว คือ ส่วนที่เกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้จากการประกอบอาชีพ อาชีพหลัก และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ กล่าวคือ

- เพศ ของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น เพศชาย กับ เพศหญิง
- อายุ ของกลุ่มตัวอย่าง หมายถึง อายุของประชาชนที่เป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถาม แบ่งช่วงอายุเป็น 4 ช่วง คือ ต่ำกว่า 30 ปี , 31-40 ปี , 41-50 ปี และ 50 ปี ขึ้นไป
- ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง หมายถึง การสำเร็จการศึกษาระดับสูงสุดของประชาชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า , ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น , ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า , ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า , ระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า
- รายได้จากการประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง หมายถึง รายได้ต่อเดือน โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท รายได้ระหว่าง 5,000 - 10,000 บาท รายได้ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท และ รายได้สูงกว่า 15,000 บาท
- อาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่าง หมายความว่า อาชีพของประชาชน โดยแบ่งเป็น 7 กลุ่ม คือ รับจ้าง , เกษตรกร , รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ , ค้าขาย , ธุรกิจส่วนตัว ,ว่างงาน และ อื่นๆ
- ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ระยะเวลาที่ประชาชนได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ แบ่งเป็น 4 ช่วงระยะเวลา คือ ต่ำกว่า 1 ปี , 1 - 3 ปี , 3 - 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป

6.1.2 ปัจจัยแวดล้อม หมายถึง สภาพทั่วไปทั่วไปทั้งในด้านของความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วม เช่น

- การรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การแจ้งข่าวสารของการดำเนินการในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ให้ประชาชนได้ทราบ และการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงรายละเอียดโครงการในด้านต่างๆ ทั้งจากการติดตั้งป้ายประกาศประชาสัมพันธ์, การแจ้งให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ , การรับรู้โดยสื่ออื่นๆ หรือการรับรู้จากข่าวสารจากชาวบ้านในชุมชน ตลอดจนการเปิดสายด่วนทางหลวงชนบท หมายเลข 1146 เพื่อรับแจ้งข่าวสารถนนทางหลวงชนบทชำรุดเสียหายจากประชาชน

- ความรู้ ความเข้าใจ หมายถึง การมีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานในด้านการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ซึ่งสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ตลอดจนให้ความรู้หรือฝึกอบรมเกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทให้ประชาชนได้รับทราบ เช่น การปะซ่อมหลุมบ่อ , การตัดหญ้าบริเวณสองข้างทาง และการติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวก เช่น การติดตั้งสัญญาณไฟกระพริบ , การ

ติดตั้งป้ายจราจร เครื่องหมายจราจร ,การติดตั้งราวกันอันตราย เหล่านี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท

- การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ที่ทำหน้าที่ในลักษณะต่างๆ เช่น การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน ทั้งที่เป็นราชการและส่วนตัว การช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การให้คำแนะนำหรือปรึกษาในด้านต่างๆ

6.2 การมีส่วนร่วม หมายถึง ความหมายในด้านของการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งได้กำหนดตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม จำนวน 4 ด้าน คือ

6.2.1 ร่วมคิด และตัดสินใจ หมายถึง การร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองตอบความต้องการของชุมชน ตลอดจนร่วมประชุมเพื่อพิจารณารายละเอียดหรือการวางแผนในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่จะดำเนินการในพื้นที่ เช่น การกำหนดจุดหรือตำแหน่งของการซ่อมหลุมบ่อหรือบริเวณถนนที่เสียหาย , การสำรวจและกำหนดขนาดหรือตำแหน่งของท่อระบายน้ำ หรือ การกำหนดจุดที่ติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในบริเวณเสี่ยงอันตราย เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือแล้วจะต้องร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด

6.2.2 ร่วมในการปฏิบัติการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม หรือร่วมปฏิบัติในกิจกรรมนั้น ตลอดจนการสนับสนุนทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น การอุทิศทรัพย์สิน เช่น การเสียสละที่ดิน หรือ การอุทิศเวลาและ การอุทิศร่างกาย ในการซ่อมแซมหลุมบ่อ , ตัดหญ้าบริเวณสองข้างทาง , ดูแลรักษาเครื่องหมายจราจร ป้ายจราจร และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกบนถนนทางหลวงชนบท หรือการพบเห็นถนนทางหลวงชนบทชำรุด แล้วแจ้งสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลทราบ เพื่อดำเนินการซ่อมแซมต่อไป

6.2.3 ร่วมรับประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ หรือความพึงพอใจในการดำเนินงานตามโครงการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ที่ส่งผลต่อชุมชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การมองว่า การวางตำแหน่งท่อระบายน้ำที่เหมาะสมสามารถลดปัญหาน้ำท่วมขังได้ หรือ การติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในบริเวณเสี่ยงอันตราย ช่วยลดอุบัติเหตุบนถนนได้

6.2.4 ร่วมประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโครงการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้หรือไม่อย่างไร เช่น การติดตามหรือสอดส่องดูแล , การประเมินผลการปฏิบัติงาน , การประเมินผลความ

พึงพอใจ , การประเมินผลการติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวก หรือ การได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจรับงานในโครงการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ว่าอยู่ในระดับมากน้อยแค่ไหน

7.2 ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

7.3 ทราบถึงปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

7.4 ช่วยให้ได้แนวทางในการพัฒนาความรู้ในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล เพื่อหน่วยงานและบุคลากรในหน่วยงานจะได้นำไปแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ” เป็นการศึกษาถึงปัจจัยด้านต่างๆที่มีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ซึ่งในบทนี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่างๆและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท
3. ความรู้เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท
4. สภาพทั่วไปของจังหวัดสตูล
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

1.1 ความหมายและแนวคิดของการมีส่วนร่วม

กระทรวงมหาดไทย (อ้างถึงใน ปิยะวุฒิ ศิริรัตน์,2548:25) ได้ให้ความหมายคำว่า การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การมีส่วนร่วมของทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มและพลังการทำงานที่สอดคล้องประสานกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายในการบริการประชาชน โดยหลักการมีส่วนร่วมเป็นองค์ประกอบในการเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของกระทรวงมหาดไทย

กรณีกา ชมดี (อ้างถึงใน เครือมาศ สุจิตโต,2546:13) อธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การร่วมมือของประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันและเข้ามารับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ต้องการ โดยการทำผ่านกลุ่มหรือองค์การ เพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

ชินรัตน์ สมสืบ (อ้างถึงใน อนุชัช บูรณะประเสริฐกุล,2545:13) ได้อธิบายว่า การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การทำงานร่วมกับกลุ่ม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ โดยกระทำการดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือ

ถูกจังหวะเวลาและเหมาะสมกับงานที่ทำดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือได้

ดิน ปรัชญพฤทธิ (อ้างถึงใน ขวลิต สังขพงศ์, 2544:25) กล่าวว่า การที่จะให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการต่าง ๆ นั้น ประชาชนต้องมีโอกาสและมีอำนาจที่จะเข้าไปควบคุมกิจการนั้นด้วยตนเอง มิใช่เป็นเพียงเข้าไปมีส่วนร่วมเพียงเพื่อจะได้เป็นสัญลักษณ์เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้เขาเหล่านั้นมีความผูกพันในกิจการและเป็นผู้กำหนดชะตากรรมของตนเอง ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ การมีส่วนร่วมที่แท้จริงจึงต้องมีลักษณะที่ครบวงจร ดังนี้

1. ร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหา
2. ร่วมในการตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญห
3. ร่วมปฏิบัติการในกิจกรรม
4. ร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดจากกิจกรรม
5. ร่วมประเมินผลที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรม

ทวิทอง หงส์วิวัฒน์ (อ้างถึงใน เครือมาศ สุจิต โค, 2546:14) ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ตามความจำเป็น อย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคม ทั้งนี้โดย

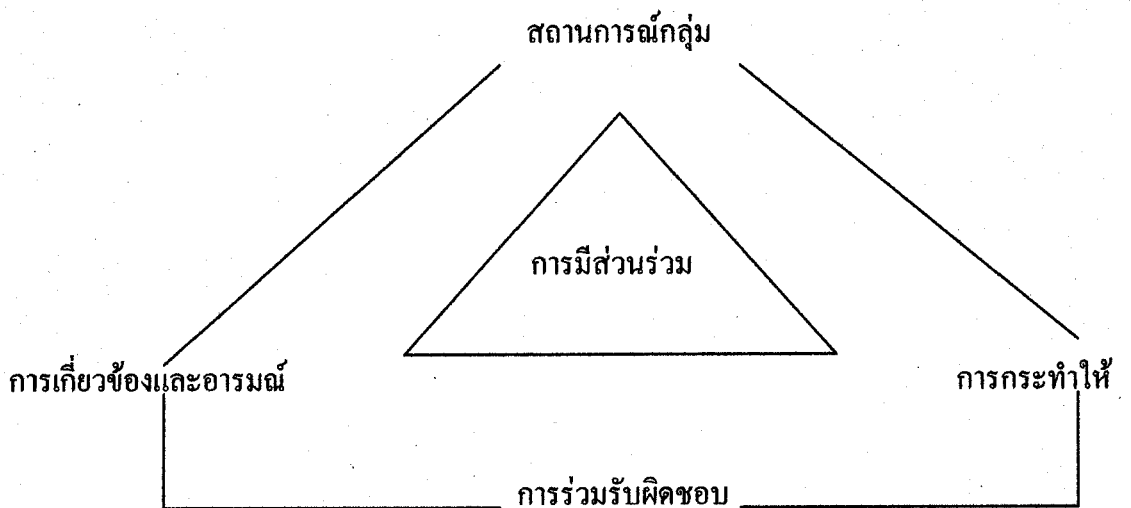
1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. ร่วมศึกษาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้และลดปัญหาของชุมชนหรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม
4. ร่วมวางแผนนโยบาย แผนงาน หรือ โครงการหรือกิจกรรมเพื่อขจัดและแก้ปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุง โครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาล ให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

ธงชัย สันติวงษ์ (อ้างถึงใน สายใจ คำช่วย,2545:11) กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า คือวิธีการที่ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการได้เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่างๆ เช่น การให้มีส่วนร่วมในการวางแผน ช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของนักบริหาร ตลอดจนการให้โอกาสความอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานเองภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบไว้ให้อย่างกว้างๆ

บุญเทียม อังสวัสดิ์ (2542:18) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนในกระบวนการปฏิบัติกิจกรรม โดยเริ่มตั้งแต่การสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา การกำหนดความต้องการ การตัดสินใจ และการปฏิบัติ ตลอดจนการติดตามผลการดำเนินงานนั้นๆด้วย

ปรัชญา เวสารัชช์ (อ้างถึงใน อุดลย์ วรรณชาติ,2545:5) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงกระบวนการซึ่งประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่างๆของส่วนรวม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาชนบท โดยในการเข้ามาเกี่ยวข้องนี้ ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามและเสียสละทรัพยากรบางอย่าง เช่น ความคิดเห็น วัตถุ แรงกาย และเวลา

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (อ้างถึงใน อนุชัย บุรณะประเสริฐกุล,2545:14) ได้อธิบายว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง ความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดการร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย ดังแสดงใน ภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แสดงองค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการ คือ

1. การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ ไม่ใช่เฉพาะความเกี่ยวข้องเพียงกำลังกายหรือทักษะ แต่การมีส่วนร่วมจะเกี่ยวข้องทั้งทางด้านจิตใจด้วย
2. การกระทำให้ เมื่อผู้มีส่วนร่วมได้บังเกิดความเกี่ยวข้องด้านจิตใจและอารมณ์ เท่ากับเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระทำการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มด้วยเหตุนี้ การมีส่วนร่วมจึงเป็นมากกว่าการยินยอมที่จะกระทำตามคำสั่ง ซึ่งเป็นการกระทำโดยปราศจากการยินยอมพร้อมใจ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วมจึงเป็นความสัมพันธ์ทางอารมณ์และจิตใจแบบ “ชุดวิถี” คือมีการติดต่อสื่อสารทั้งไปและกลับระหว่างบุคคลนั้นๆ และกลุ่ม
3. การร่วมรับผิดชอบ เมื่อเกิดการเกี่ยวข้องด้วยจิตใจ อารมณ์และได้กระทำการให้แก่สถานการณ์กลุ่มนั้นแล้ว ผู้มีส่วนร่วมจะเกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มนั้นด้วย เพราะการมีส่วนร่วมเป็นการนำกระบวนการทางสังคมที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับกลุ่มและต้องการเห็นผลสำเร็จของการทำงานนั้นด้วย จึงเกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่ม

การมีส่วนร่วมนอกจากความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์แล้ว การทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจ โดยการกระทำการดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือถูกจังหวะและเหมาะสมกับการกระทำดังกล่าวด้วยความรู้สึกลึกซึ้งทำให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือได้ นอกจากนี้ยังได้อธิบายไว้ว่าความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ คือ

1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
 - 1.1 เห็นหรือไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน
 - 1.2 เข้าใจหรือไม่เข้าใจแนวคิดและวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
 - 1.3 ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจที่จะปฏิบัติตามแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
 - 1.4 มีหรือไม่มีเวลามากเพียงพอที่จะอุทิศตนเพื่อกระทำการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. ระบบการทำงาน
 - 2.1 เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือไม่

2.2 มีงบประมาณ ทรัพยากร สนับสนุนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนได้
อย่างเพียงพอและทันท่วงทีหรือไม่

2.3 สร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่อุทิศตนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
อย่างจริงจังหรือไม่

3. เงื่อนไขอื่นๆ

3.1 บรรยากาศ สถานการณ์ หรือเหตุการณ์ในขณะนั้นเอื้ออำนวยหรือเป็น
อุปสรรคหรือไม่

3.2 โอกาสเหมาะสมหรือไม่

3.3 คุณลักษณะของประชาชนทำให้มีระดับความพร้อมแค่ไหน

สำนักนายกรัฐมนตรี (อ้างถึงใน ปิยะวุฒิ ศิริรัตน์, 2548:25) ได้ให้ความหมายคำว่า
หลักการมีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นองค์การหนึ่งของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good
Governance) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการ
ตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความเห็น หรือการไต่สวนสาธารณะ
ประชาพิจารณ์

สำออง สืบสมาน (อ้างถึงใน ขวลิต สังขพงศ์, 2544:16) กล่าวว่า แนวคิดของการมีส่วน
ร่วมอาจแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ มรรค และเป้าประสงค์ ลักษณะที่เป็นแบบมรรคนั้นถือว่าการมี
ส่วนร่วมจะทำให้สามารถระดมปัจจัยอันได้แก่ทรัพยากรประเภทต่างๆมาช่วยให้บรรลุเป้าหมาย
ของการพัฒนาที่ตั้งไว้ก่อนแล้ว กลวิธีที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม คือการให้ความ
ความเข้าใจแก่
ประชาชนว่าผลประโยชน์ที่จะได้นั้นจะทำให้ประชาชนดีขึ้นอย่างไร และประชาชนจะช่วยเหลือได้
อย่างไรบ้าง ส่วนลักษณะที่เป็นเป้าประสงค์นั้นถือว่าการมีส่วนร่วมเป็นตัวเป้าประสงค์ในการ
พัฒนาด้วยเพราะต้องการให้ชุมชนเป็นปึกแผ่น มีความเป็นตัวของตัวเองในการตัดสินใจในการ
ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาได้ เรียกว่าชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้โดยชุมชน และเพื่อ
ชุมชนนั่นเอง

สมเกียรติ บุญญาบัญชา (อ้างถึงใน ปิยะวุฒิ ศิริรัตน์, 2548:25) ได้ให้ความหมายของ
หลักการมีส่วนร่วม คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมเสนอ
ความเห็นในการตัดสินใจสำคัญของสังคม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามี
ส่วนร่วม ได้แก่ การเสนอความคิดเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดง
ประชามติหรืออื่นๆ และจัดการผูกขาดทั้งโดยภาครัฐหรือภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งจะช่วยสร้าง
ความสามัคคีและความร่วมมือกันทำงานในเรื่องสำคัญของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (อ้างถึงใน สุทธิดา สุวรรณะ,2545:10) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มชน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องร่วมกัน

โรจน์จรรย์ ค่านสวัสดิ์ (อ้างถึงใน จุฑารัตน์ บุญญาวัตร,2546:21) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคนมากกว่าหนึ่งคนซึ่งเข้ามามีความสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ โดยทั่วไปมักจะผูกพันกับพื้นที่ และมีความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญอย่างเป็นระบบ อัน ได้แก่ พื้นที่และขอบเขตของการมีส่วนร่วม สมาชิกของสังคม กิจกรรมหรือประเด็นที่เป็นที่สนใจร่วมกันของสมาชิก ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมหรือประเด็นที่เป็นจุดสนใจร่วมกันของกลุ่มต่างๆ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับคนที่มีความหลากหลายในเชิงความคิด วิธีการ และแนวทางในการบรรลุเป้าหมาย

สหประชาชาติ (United Nation,1978 อ้างถึงใน เตรีอมาศ สุจิตโต,2546:14) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในฐานะที่เป็นกระบวนการในการพัฒนาไว้ว่า คือ การเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้น และมีพลังของประชาชนในระดับต่างๆคือ

1. ในกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรในการให้บรรลุเป้าหมายนั้น
2. ในการปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่างๆโดยสมัครใจ

สายพิณ ทับล้อม (อ้างถึงใน สุมลทิพย์ ณ นคร,2547:17) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นชอบ หรือแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องในโครงการหรืองานบางอย่าง ทั้งในระดับของการแสดงความคิดเห็น พิจารณาตัดสินใจ การวางแผน การร่วมปฏิบัติงาน การติดตามผลและร่วมรับผิดชอบในกิจกรรม หรือโครงการนั้นๆ และลักษณะการมีส่วนร่วมนั้นจะมากหรือน้อยแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัย ลักษณะพื้นฐานของบุคคล กลุ่มบุคคล อัน ได้แก่ ความสนใจ ประโยชน์ที่ได้รับ โอกาส เวลา และกิจกรรมหรือโครงการที่จัดนั้นต้องสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือสถานการณ์ในขณะนั้น

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541:17) ได้ให้ความหมาย ของการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะผ่านทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน

บัวฉันทน์ วุฒิเมธี (อ้างถึงใน อนุชัย บุรณะประเสริฐกุล, 2545:16) ได้อธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมในกิจกรรม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบมาถึงประชาชนเองและการที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนในกิจกรรม เพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แล้วจำเป็นที่จะต้องยอมรับ มนุษย์ทุกคนต่างปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของกลุ่มขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและมีการชี้แนะที่ถูกต้อง

ดูล์ลาห์ (Douglah, 1970:90) กล่าวถึง ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นคำที่มีความหมายกว้าง และใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน นักการศึกษาใช้คำนี้ในการอ้างอิงถึงการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ กิจกรรม หรือ โครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา นักรัฐศาสตร์ใช้คำนี้ในความหมายทางการเข้าร่วมกับสถาบันทางการเมืองของชุมชน นักสังคมวิทยาใช้ในความหมายทางการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ส่วนกลุ่มอื่นๆ ใช้คำนี้ในความหมายของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ดูล์เซลดอร์ฟ (Dusseldorp), 1981:18-19) ได้จำแนกวิธีการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) การมีส่วนร่วมทางตรง ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมที่บุคคลเข้าไปมีกิจกรรมในกระบวนการพัฒนาด้วยตนเอง เช่น การเข้าร่วมประชุม การร่วมอภิปราย การใช้แรงงาน และการลงคะแนนเสียง เป็นต้น 2) การมีส่วนร่วมทางอ้อม ซึ่งประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางตรง แต่อาจมีส่วนร่วมโดยผ่านตัวแทน

โอกเลย์ (Oakley , 1991:8-9) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ไว้ว่า หมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ 3 ลักษณะต่อไปนี้ คือ 1) เป็นการให้การช่วยเหลือ 2) เป็นการให้อำนาจ และ 3) เป็นงานขององค์กร โดยย้ำความสำคัญของการให้อำนาจว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมการให้อำนาจ เป็นการเพิ่มเติมหรือพัฒนาทักษะ ชัดความสามารถในการบริหาร การมีส่วนร่วมจึงมีความสัมพันธ์กับการให้อำนาจ องค์กรเป็นปัจจัยพื้นฐานของการให้อำนาจ และมักจะเป็นรากฐานของการให้ความช่วยเหลือด้วย ดังนั้นการช่วยเหลือ การให้อำนาจ และงานขององค์กร จึงมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

กูสตาโว (Gustavo, 1992:4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้น โดยทั่วไปเป็นที่เข้าใจกันว่า หมายถึง การเข้าไปมีหน้าที่หรือมีส่วนรับผิดชอบในบางสิ่งบางอย่าง แต่ต่อมามีความหมายของการมีส่วนร่วมนี้ เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการ ในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบของแต่ละบุคคลหรือกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

1.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

นอกจากแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการหรือแผนงานต่างๆ ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนในอันที่จะช่วยให้โครงการหรือแผนงานเหล่านั้นประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แต่เนื่องจากชุมชนต่างๆ มีลักษณะทางด้านกายภาพและด้านสภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดทฤษฎีที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชนต่างๆ เหล่านั้น ทฤษฎีที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาจึงมีเนื้อหาแตกต่างกัน มีดังนี้ (อำนาจ อนันตชัย, อ้างถึงใน จรูญพันธุ์ เชื้อววิทย์, 2545:18)

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion Theory) กล่าวถึงการใช้คำพูดหรือการเขียนเพื่อให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำโดยใช้หลักพฤติกรรมของมนุษย์ การเกลี้ยกล่อมต้องอาศัยชนส่วนใหญ่และใช้เวลานาน ในการเกลี้ยกล่อมต้องอาศัยพฤติกรรม สัญชาตญาณ การศึกษาอบรมและความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมรอบตัว การเกลี้ยกล่อมจะให้ผลดีต้องสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมให้เข้าใจแจ่มแจ้ง ให้เกิดศรัทธาตรงกับความต้องการของผู้ถูกเกลี้ยกล่อม เป็นเรื่องที่มีคุณค่าเหมาะกับบุคคล เวลา สถานที่ ซึ่งผู้เกลี้ยกล่อมต้องวิเคราะห์ว่าผู้ฟังจะปฏิบัติฝ่าฝืนอุปสรรคไปได้หรือไม่ และผลในการเกลี้ยกล่อมเป็นอย่างไร โดยยึดหลักเรื่องความต้องการของคนด้วย

2. ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของชนในชาติ (National Morale Theory) กล่าวถึงการสร้างกำลังใจหรือการสร้างขวัญขึ้นมาเพื่อให้เกิดกำลังใจในการทำงาน ในการฝ่าฝืนอุปสรรคต่างๆ คนที่มีขวัญในการทำงานจะเกิดความรู้สึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าคนที่ไม่มีขวัญและกำลังใจ เมื่อคนมีสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม ก็จะทำให้เขามีความคิดที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมกับสังคมในด้านต่างๆ เพื่อที่จะพิทักษ์รักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมเอาไว้

3. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership Theory) ทฤษฎีนี้กล่าวถึงการจูงใจให้คนทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ชนหมู่มากจำเป็นจะต้องมีผู้นำที่มีความสามารถในการตัดสินใจ รู้จักประนีประนอม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ผู้นำช่วยให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานกันอย่างมีขวัญและกำลังใจ ทำให้คนหมู่มากเข้ามาร่วมคิด ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ การสร้างผู้นำจึงเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างหนึ่ง เพราะผู้นำที่ดี สามารถจูงใจให้คนคล้อยตาม และเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือด้วยดี

4. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administrative System and Method Theory) กล่าวว่า การใช้ระบบการบริหารเป็นวิธีการระดมความร่วมมือที่ง่ายที่สุด เพราะใช้กฎหมายระเบียบแบบแผนในการดำเนินการ แต่ผลของการร่วมมือยังไม่มียุทธวิธีที่ดีที่สุด ระบบการบริหาร

แบบกระจายอำนาจถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของแนวการพัฒนาที่มุ่งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ในการตัดสินใจ การประเมินผลโครงการและอื่นๆ ไม่ว่าประชาชนจะเข้าร่วมโดยตรงหรือเข้าร่วมโดยอ้อมผ่านผู้แทนหรือไม่ก็ตาม

5. ทฤษฎีแรงจูงใจ (Theory of Human Motivation) มาสโลว์ ได้อธิบายว่า การที่จะจูงใจคนนั้น จะต้องรู้ความต้องการตามลำดับขั้นของคนและการปฏิบัติเพื่อสนองตอบความต้องการเหล่านั้น มาสโลว์ แบ่งลำดับความต้องการของคนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1) ความต้องการทางกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับปัจจัยในการดำรงชีวิต เช่น อาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค

2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เมื่อความต้องการทางร่างกายได้รับการบำบัดแล้ว ความต้องการของคนไม่ได้หยุดอยู่เพียงเท่านั้น ความต้องการมีสุขภาพดี ความปลอดภัยจากอันตราย ตลอดจนความมั่นคงในอาชีพ การงาน เป็นจุดสูงสุดของความปรารถนาอย่างหนึ่งของคนเรา เป็นความต้องการที่มีความต่อเนื่องจากความต้องการทางร่างกาย

3) ความต้องการทางสังคม (Social Needs) คือความต้องการที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น รวมทั้งมีสถานภาพทางสังคมสูงขึ้น นอกจากนี้ยังต้องการความรัก ความเอาใจใส่จากคนรอบข้างด้วย บุคคลจึงมีพฤติกรรมต่างๆ เพื่อเรียกร้องความต้องการทางสังคม รวมทั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆทางสังคม เพื่อจะได้เป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลอื่นเพิ่มขึ้น เป็นต้น

4) ความต้องการมีเกียรติ ชื่อเสียง และการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะให้คนอื่นยอมรับว่าเป็นคนสำคัญ มีชื่อเสียง มีเกียรติ เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ทั้งใกล้และไกล จึงเป็นแรงกระตุ้นให้คนเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ด้วยความตั้งใจ อุทิศแรงกาย แรงใจ และทรัพย์สิน เพื่อให้งานหรือกิจกรรมบรรลุผลสำเร็จ และตนจะได้รับการยกย่องนับถือ จากบุคคลอื่น

5) ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในตนเอง (Self Actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ ซึ่งจะเกิดเมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองเป็นที่พอใจแล้ว

ดิน ปรัชญพฤทธิ (2532) ได้จำแนกทฤษฎีการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (Representative) ทฤษฎีนี้เน้นความเป็นผู้แทนของผู้นำ และถือว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้นำ เป็นเครื่องหมายของการที่จะให้หลักประกันกับการบริหารงานที่ดี อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้ เน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบัน เพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง ผู้ที่มีส่วน

ร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่บรรดาผู้นำต่าง ๆ ที่เสนอตัวเข้ามาสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงไม้ประดับเท่านั้น

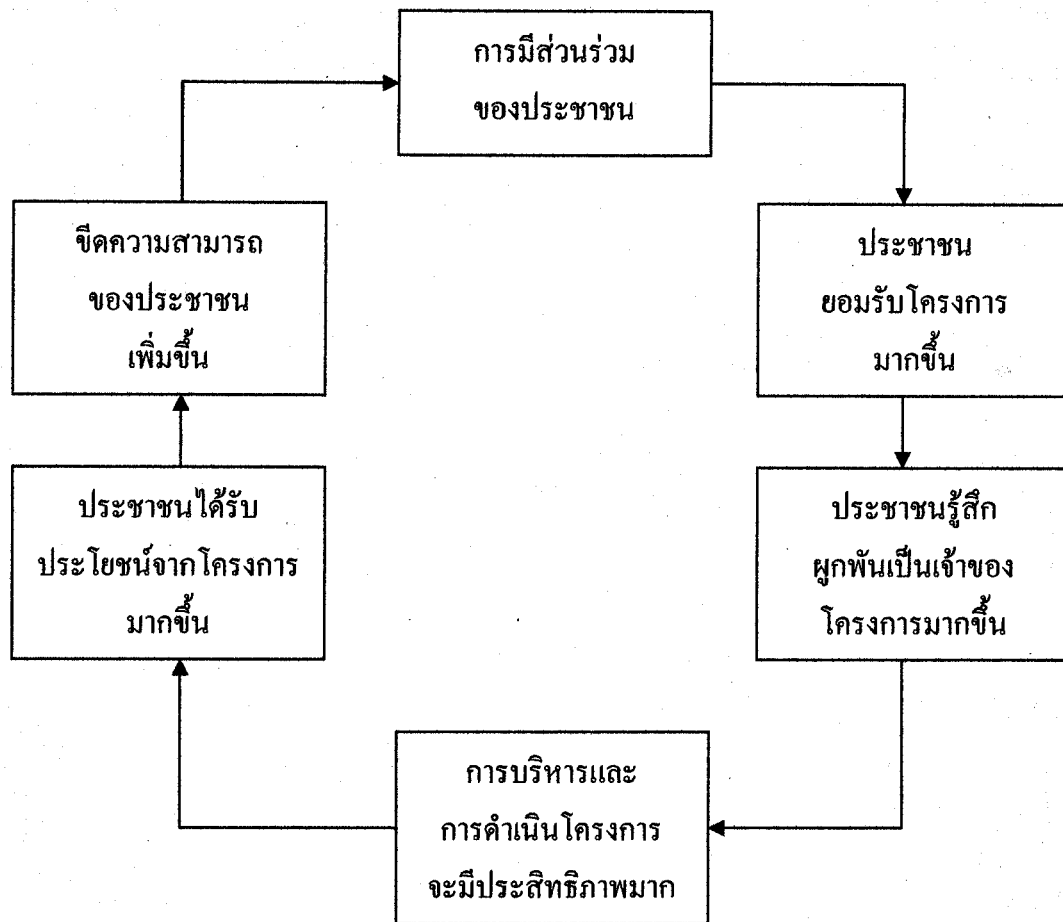
2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ตามทฤษฎีนี้ การมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์ไม่เฉพาะแค่การเข้าไปพิจารณาเลือกตั้ง หรือถอดถอนผู้นำเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางนโยบาย ยิ่งกว่านั้น ทฤษฎีนี้ยังมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษ และพัฒนาการกระทำทางการเมืองและสังคมที่มีความรับผิดชอบนั้นคือการไม่ยอมให้มีส่วนร่วมที่นับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม

1.3 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ทะนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (อ้างถึงใน จรูญพันธุ์ เชี่ยววิทย์, 2545 : 24) กล่าวว่า การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมติดตามผล เป็นกระบวนการที่กลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสและใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด ในการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง หรือของชุมชน โดยอาศัยความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด ซึ่งกระบวนการเหล่านี้มีประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ประชาชนยอมรับ โครงการมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็น โครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน
2. ประชาชนจะมีความรู้สึกผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของ โครงการมากขึ้น
3. การดำเนิน โครงการจะราบรื่น ได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากขึ้น
4. โครงการจะให้ประโยชน์แก่ประชาชนเพิ่มขึ้น และมีการระดมทรัพยากร เพื่อการพัฒนาเพิ่มขึ้น

สมยศ ท่งหว่า (อ้างถึงใน ดุสิตา แก้วสมบูรณ์, 2545:18-19) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนสรุปได้ว่า เป็นการเสริมสร้างให้ประชาชนพึ่งพาตนเอง ช่วยให้มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของเขา จะทำให้ทันคน มีอำนาจต่อรองมากขึ้นทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง รวมทั้งช่วยพัฒนาประชาธิปไตย โดยสร้างสังคมการเมือง และเศรษฐกิจของประเทศในที่สุด ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนสรุปเป็นแผนภาพที่จะช่วยให้เข้าใจได้ชัดเจน ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แบบจำลองแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน
ที่มา : สมยศ หุ่นหว้า,(2534) อ้างถึงใน คุณิตา แก้วสมบุญ,2545 : 18-19

จากภาพที่ 2.2 จะเห็นได้ว่าการที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่นของตนเองนั้น ย่อมทำให้ประชาชนรู้สึกมีความผูกพันและพร้อมที่จะทำกิจกรรมต่างๆด้วยความเต็มใจ และในที่สุดการบริหารงานและดำเนินโครงการต่างๆภายในชุมชนก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เฮิร์ช (Hirsch,1996 : 185-186, อ้างถึงใน สุมลทิพย์ ณ นคร,2547 : 20) ได้จำแนกความสำคัญของการมีส่วนร่วม ตามลักษณะของจุดเด่นไว้ 3 ด้านคือ

1. ด้านบริบท (Context) การมีส่วนร่วมเป็นการนำคนไทยในท้องถิ่นที่รู้จักสังคมนและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนอย่างแท้จริง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ทำให้สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการปฏิบัติ (Parctical) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทำให้คนในท้องถิ่นมีความรู้สึกว่าคุณเองเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา และทำให้ประชาชนมีโอกาสใช้ความสามารถในการร่วมกันทำงาน ทั้งในรูปของความคิด การตัดสินใจ และการกระทำอย่างเต็มที่ รวมทั้งมีความรู้สึกว่าคุณเองเป็นเจ้าของชุมชนและต้องการร่วมแก้ไขปัญหาของชุมชน มากกว่าการนำโครงการที่กำหนดทุกอย่างไว้เรียบร้อยแล้ว มาใช้ในชุมชนซึ่งจะทำให้คนในชุมชนปฏิเสธและหลีกเลี่ยงที่จะให้ความร่วมมือ

3. ด้านจิตใจ (Moral) การมีส่วนร่วมทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าคุณเองมีสิทธิ์ในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้อง และส่งผลต่อวิถีชีวิตของคุณ

สำหรับความสำคัญของการมีส่วนร่วม พอจะสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญต่อการดำเนินงานหลายประการ โดยเฉพาะการทำให้ประชาชนยอมรับโครงการและสามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนด ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากกิจกรรมต่างๆเหล่านั้นตรงกับความต้องการของประชาชน อีกทั้งยังช่วยในการพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนในการช่วยเหลือตนเอง อันนำไปสู่การพึ่งตนเอง

1.4 รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

เจมส์ คีดี ปันทอง (อ้างถึงใน ดุสิตา แก้วสมบูรณ์, 2545: 20) ได้อธิบายว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ต้องเข้าร่วมในขั้นตอนต่างๆ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของประชาชน เนื่องจากมีเหตุผลพื้นฐาน คือชาวชนบทประสบปัญหาข้อมรู้ปัญหาของตนเอง ได้ดีที่สุด

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา ควรเป็นประชาชนในชุมชน ไม่ใช่บุคคลภายนอก เพื่อให้เหมาะสมกับทรัพยากรและศักยภาพในการพัฒนาชุมชน

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุน โดยเฉพาะการร่วมแรงทำกิจกรรม จะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของผลงาน

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เพื่อค้นคว้าหาข้อดีและข้อบกพร่องที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรม ซึ่งนำมาเป็นบทเรียนในการแก้ไขและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1980: 213-218, อ้างถึงใน บุญทิพย์ แก้วเนื้ออ่อน, 2548 :16) (Cohen and Uphoff, 1980: 213-218) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย การริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย การสนับสนุนทรัพยากร การบริหาร การประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ประกอบด้วย ผลประโยชน์ด้านวัสดุ ด้านสังคมและส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินติดตามผล

แนว โสคติพันธุ์ (อ้างถึงใน คูลีตา แก้วสมบูรณ, 2545 : 20) ได้กำหนดขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน คือ

1. การมีส่วนร่วมคิด
2. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการตามโครงการ
4. การมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผล

ปธาน สุวรรณมงคล (อ้างถึงใน สมคิด รัตนวง, 2542 : 23) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานไว้ว่า มี 4 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ปรัชญา เวสารัชช (อ้างถึงใน เครือมาศ สุจิตโต, 2546 : 17) ได้จำแนกรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง โดยผ่านองค์กรจัดตั้งของประชาชน เช่น การรวมกลุ่มเยาวชนกลุ่มต่างๆ
2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางอ้อม โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน เช่น กรรมการของกลุ่มกรรมการหมู่บ้าน
3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม โดยผ่านองค์การที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชน เช่น สถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวนหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อไรก็ได้ตลอดเวลา

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (อ้างถึงใน พรหมมน สุวรรณอินทร์, 2545 : 63) ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ 9 ลักษณะ คือ

1. ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดและสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาชุมชนหรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงาน โครงการ กิจกรรม เพื่อจัดและแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมกันตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชน ตามกำลังความสามารถของตนเอง เช่น ร่วมสละแรงงาน วัสดุ เงิน หรือเวลา เป็นต้น
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาล ให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป
9. ร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุทางสังคมหรือส่วนตัว องค์การอนามัยโลก (อ้างถึงใน เกศินี แก้วนเจริญ, 2547 : 43) ได้เสนอรูปแบบของการมีส่วนร่วมซึ่งสรุปได้ 4 รูปแบบ คือ

1. การวางแผน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามและประเมินผลและประการสำคัญคือการร่วมตัดสินใจ
2. การดำเนินกิจกรรม ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดสรรควบคุมทางการเงินและการบริหาร
3. การใช้ประโยชน์ ประชาชนต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ใด เป็นการเพิ่มระดับการพึ่งตนเองและการควบคุมทางสังคม
4. การได้รับผลประโยชน์ ประชาชนต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่เท่าเทียมกัน จะเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคม หรือในรูปแบบของวัตถุก็ได้

อรพินท์ สุทธิพันธ์ (อ้างถึงใน สุมลทิพย์ ณ นคร, 2547 : 22) ได้กำหนดขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมคิด คือ ร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในปัญหา กำหนดกิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้กิจกรรมได้ผลตามวัตถุประสงค์

2. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ คือ เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือแล้วจะต้องร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรม หรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด

3. การมีส่วนร่วมปฏิบัติตามกิจกรรม คือ เข้าร่วมในกิจกรรมตามวิถีทางและแนวทางให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ ร่วมในการรับผลประโยชน์ อันเกิดจากผลของกิจกรรมหรือการดำเนินงานของสมาชิกเอง

5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ เข้าร่วมในการประเมินผลการทำงานของตนเอง กลุ่ม และประเมินสถานการณ์ภายนอกด้วย

อิน จุง วัง (Whang, 1981 : 94-99) ซึ่งจำแนกการมีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการพัฒนาเขมาอิด อุน คอง ในประเทศเกาหลีเหนือ เป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมโดยสมัครใจ (voluntary participation) เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดจากแนวคิดริเริ่มของประชาชน 2) การมีส่วนร่วมโดยการถูกชักชวน (induced participation) เป็นการมีส่วนร่วมที่ได้รับการกระตุ้นจากรัฐหรือชนชั้นนำ และ 3) การมีส่วนร่วมโดยการถูกบังคับ (force participation) หรือการระดมประชาชนโดยรัฐ (total mobilization by the government) โดยภาครัฐจัดตั้งเป็นสังคมที่มีสายบังคับบัญชาเป็นลำดับขั้นและใช้อำนาจผ่านลงมาตามสายที่จัดตั้งไว้

1.5 ระดับการมีส่วนร่วม

โรจนัจฉริย์ ค่านสวัสดิ์ (อ้างถึงใน กมลศักดิ์ ธรรมาวุธ, 2545: 13-15) ได้กล่าวถึงระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยทั่วไปว่า ควรจะเริ่มต้นที่การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และค่อยๆ ยกระดับขึ้นสู่การร่วมตัดสินใจในทุกขั้นตอน หรือการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมประเมินผล ซึ่งเป็นความคาดหวังสูงสุดของกระบวนการ ดังแสดงใน ตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	วิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน	กลไก/เครื่องมือของการมีส่วนร่วม
1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	การติดตามข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่างๆ	การพัฒนาระบบข้อมูล/การประชาสัมพันธ์/สื่อสารมวลชนประเภทต่างๆ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชน	วิธีการมีส่วนร่วมของ ประชาชน	กลไก/เครื่องมือของการมีส่วน ร่วม
2. การเสนอข้อมูลความคิดเห็น	การให้ข้อมูลความคิดเห็นผ่าน สื่อต่างๆ ผ่านตัวแทน ผ่าน แบบสอบถาม/การสัมภาษณ์	การสำรวจ(ความคิดเห็น) สาธารณะ การสัมภาษณ์ ออก แบบสอบถาม การประเมินผล กระทบทางสังคม
3. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	การติดตาม/รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมคิด และเสนอข้อมูล/ แลกเปลี่ยนข้อมูล/ความคิดเห็น ผ่านจดหมายข่าว/ที่ประชุมหรือ คณะทำงาน	การปรึกษาหารืออย่างไม่เป็น ทางการ การประชุมรับฟังความ คิดเห็น - การประชุมระดับชุมชน - การประชุมรับฟังความเห็น ทางวิชาการ - การประชุมประชาพิจารณ์
4. การเจรจาต่อรอง	การติดตาม/รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมคิดและเสนอข้อมูลความ คิดเห็น จัดสรรประโยชน์และ ผลักดันข้อเสนอที่เลือก ผ่าน คนกลาง ที่ประชุม หรือ คณะทำงาน เพื่อให้แต่ละฝ่าย ได้รับประโยชน์ที่สามารถรับ ได้	การเจรจาต่อรอง

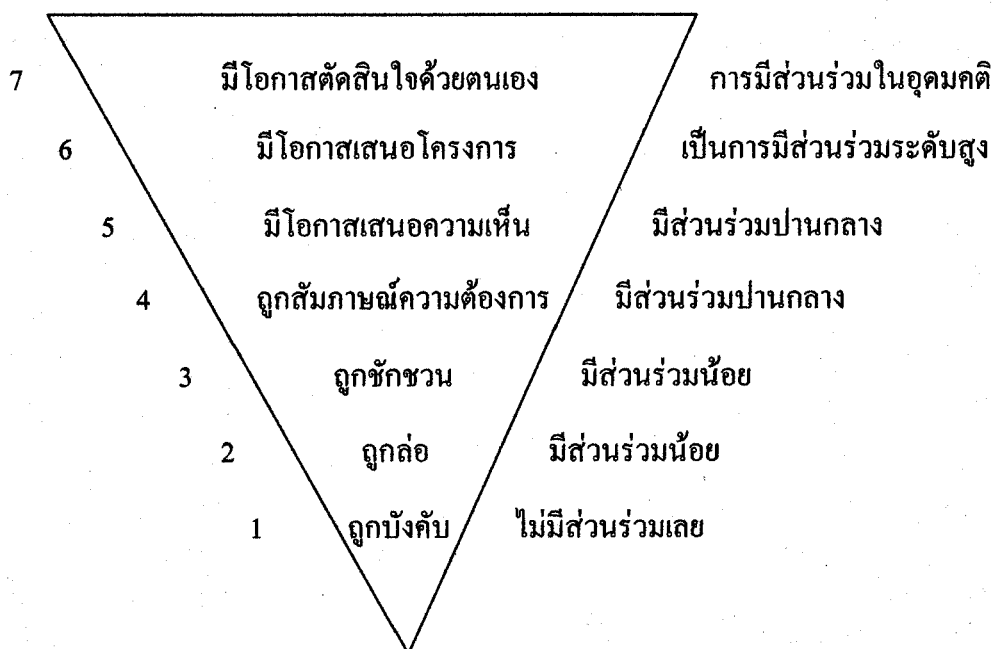
ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชน	วิธีการมีส่วนร่วมของ ประชาชน	กลไก/เครื่องมือของการมีส่วน ร่วม
5. การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในบางขั้นตอน	การติดตาม/รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมคิดและเสนอข้อมูลความ คิดเห็น และร่วมตัดสินใจใน บางขั้นตอน ของกระบวนการ วางแผน/การจัดการ ผ่านที่ ประชุม หรือคณะทำงานระดับ นโยบาย/ตัดสินใจ เพื่อรักษา ผลประโยชน์ในระดับที่ เหมาะสมของแต่ละฝ่าย	การประชุมในระดับตัดสินใจ
6. การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในทุกขั้นตอน	การติดตาม/รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมคิดและเสนอข้อมูลความ คิดเห็น และร่วมตัดสินใจใน ทุกขั้นตอน ของกระบวนการ วางแผน/การจัดการ ผ่านที่ ประชุม หรือคณะทำงานระดับ นโยบาย/ตัดสินใจ เพื่อรักษา ผลประโยชน์ในระดับที่ เหมาะสมของแต่ละฝ่าย	การประชุมในระดับตัดสินใจ
7. การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติการ	การร่วมดำเนิน โครงการ ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ซึ่งผ่าน ขั้นตอนที่ได้มีการตัดสินใจ ร่วมกัน เพื่อให้บรรลุประโยชน์ ในระดับที่เหมาะสมของแต่ละ ฝ่าย	การจัดทำแผนงาน จัดหา ทรัพยากร แบ่งงานและ ปฏิบัติงานตามแผน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	วิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน	กลไก/เครื่องมือของการมีส่วนร่วม
8. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	การร่วมติดตาม ตรวจสอบผล การปฏิบัติการหรือการดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่ทุกคนเห็นชอบร่วมกัน เพื่อตรวจสอบการบรรลุประโยชน์ในระดับที่เหมาะสมซึ่งแต่ละฝ่ายคาดหวังไว้	การประชุมประเมินผลการปฏิบัติงาน

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (อ้างถึงใน สุชาติ บรรจงการ ,2544:18) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 7 ระดับ ตั้งแต่ระดับที่ประชาชนไม่มีส่วนร่วมเลย จนถึงการมีส่วนร่วมในอุดมคติ ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

1) ระดับ 1 ไม่มีส่วนร่วมเลย โดยที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปดำเนินการให้ประชาชนทั้งหมด หรือบางครั้งบังคับประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วม โดยไม่มีทางเลือกเลยได้

2) ระดับ 2 มีส่วนร่วมน้อย ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพราะมีสิ่งล่อใจหรือผลประโยชน์บางประการที่จะได้รับ

3) ระดับ 3 มีส่วนร่วมน้อย ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพราะถูกชักจูงใจโดยโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆที่มุ่งเน้นถึงผลดี และผลประโยชน์ที่จะได้รับซึ่งไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของประชาชน

4) ระดับ 4 มีส่วนร่วมปานกลาง ทางราชการจะทำการสอบถามประชาชนถึงความต้องการของท้องถิ่น และสภาพข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่

5) ระดับ 5 มีส่วนร่วมปานกลาง ทางราชการจะมีการยอมรับให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างสูงโดยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นต่างๆรวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหา

6) ระดับ 6 มีส่วนร่วมสูง ทางราชการจะเปิดโอกาสอย่างมากให้ประชาชนแสดงข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือเสนอโครงการเกี่ยวกับกิจกรรมที่มีส่วนร่วมจากประชาชนโดยใกล้ชิด

7) ระดับ 7 มีส่วนร่วมในอุดมคติ ประชาชนในท้องถิ่นจะร่วมมือดำเนินการด้วยตนเองโดยตลอดนับตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งสิ้นสุดการดำเนินงาน เป็นการอาศัยพื้นฐานความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเอง จึงได้รับการร่วมมือจากประชาชนเป็นอย่างดี ทางราชการอาจเข้ามามีส่วนร่วมในแง่ของการช่วยเหลือหรือสนับสนุนสิ่งที่เกินความสามารถของประชาชนเท่านั้น

1.6 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

ศุภฤกษ์ โรจนธรรม (อ้างถึงใน คูสิดา แก้วสมบูรณ์, 2545 : 21) ได้กล่าวถึงปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนสรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพส่วนบุคคล
2. ปัจจัยทางสังคม เช่น การได้รับความรู้ การชักชวนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ การชักชวนจากเพื่อนบ้าน ความเชื่อถือต่อผู้นำในหมู่บ้าน ความต้องการความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน ความต้องการยอมรับนับถือ

รีคเตอร์ (Reeder, 1963, อ้างถึงใน วรวิทย์ พลละบุตร, 2548 : 11-12) ได้สรุปปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการรักษาการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 11 ประการ ดังนี้

1. การปฏิบัติตนให้คล้ายตามความเชื่อพื้นฐาน กล่าวคือ บุคคลและกลุ่มคนดูเหมือนจะเลือกแบบวิธีการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องและคล้ายคลึงกับความเชื่อพื้นฐานของตนเอง

2. มาตรฐานคุณค่าบุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณค่าของตนเอง
3. เป้าหมายบุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะส่งเสริมปกป้องและรักษาเป้าหมายของตนเอง
4. ประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลบางครั้งมีรากฐานมาจากประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา
5. ความคาดหวัง บุคคลและกลุ่มบุคคลจะประพฤติตามแบบที่ตนคาดหวังว่า จะต้องประพฤติในสถานการณ์เช่นนั้น ทั้งยังชอบปฏิบัติต่อผู้อื่นในลักษณะที่ตนคาดหวังจากผู้อื่นด้วยเช่นกัน
6. การมองแต่ตัวเอง บุคคลแต่ละกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่างๆซึ่งคิดว่าตัวเอง เช่นนั้น
7. การบีบบังคับ บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่างๆด้วยความรู้สึกว่าคุณถูกบังคับให้ทำ
8. นิสัยและประเพณี บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่างๆซึ่งเรามีนิสัยชอบกระทำเมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้นๆ
9. โอกาส บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบการปฏิบัติของสังคม โดยเฉพาะในทางที่เกี่ยวข้องกับจำนวนและชนิด โอกาส ซึ่งโครงสร้างของสังคมเอื้ออำนวยเข้ามามีส่วนร่วมในการกระทำเช่นนั้นเท่าที่พวกเขาได้รับรู้มา
10. ความสามารถ บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมกันในกิจกรรมบางอย่างที่ตนเองเห็นว่าสามารถทำในสิ่งที่ต้องการให้เขาทำในสถานการณ์เช่นนั้น
11. การสนับสนุน บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเริ่มปฏิบัติเมื่อเขาารู้สึกว่าเขาได้รับการสนับสนุนที่ดีพอให้กระทำการเช่นนั้น

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (อ้างถึงใน วรวุฒิ พลบุตร, 2548 : 11) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์
2. ความเกรงใจบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วย ทั้งๆที่ยังไม่มีศรัทธาหรือความเต็มใจ

อย่างเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรงผู้น้อยช่วย
แรง

3. อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบังคับ
ให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่างๆ เช่น บังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส

สบบุช ลีละบุตร (อ้างถึงใน เกศินี แก้วนเจริญ, 2547 : 58) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
การเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชน จะต้องคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อม ซึ่งมีความสลับซับซ้อน
อย่างมาก ได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพและชีวภาพ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านการเมือง
ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม และปัจจัยทางด้านประวัติศาสตร์

นอกจากนี้ เบอ์นาร์ด (Bernard, อ้างถึงใน เกศินี แก้วนเจริญ, 2547 : 58) ได้กล่าวถึง
ปัจจัยทางวัฒนธรรมของประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ซึ่ง ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล
ต่างๆ คือ เพศ อายุ สถานภาพทางสังคม อาชีพ การศึกษา ถิ่นที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น
และปัจจัยอื่นๆ เช่น การอาศัยอยู่ในเมืองหรือชนบท จำนวนสมาชิกในครอบครัว ค่านิยม
ทัศนคติ และความรู้ในเรื่องนั้นๆ เป็นต้น

2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาชนบท

ชินรัตน์ สมสืบ (อ้างถึงใน อนุชัช บูรณประเสริฐกุล, 2545 : 21-24) กล่าวว่า การพัฒนา
มีแตกต่าง หลากหลายและไม่มี ความหมายใดที่สามารถครอบคลุมถึงเจตนารมณ์ของการปรับปรุง
ความเป็นอยู่ของมนุษย์ หรือความเจริญเติบโต และการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีได้อย่างแท้จริงและ
เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปได้ แนวความคิดคือ ภาพในใจหรือแบบของความคิดที่เป็นตัวแทนสิ่งของ
ทั้งประเภทเป็นภาพกลางที่มนุษย์กำหนดขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน แนวคิดการพัฒนาที่สำคัญ
มี ดังนี้

1. ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ : แนวทางการกระจายความเจริญ เป็นการพัฒนาโดย
นักทฤษฎีด้านความเจริญเติบโต แกนกลางของความคิดนี้ คือความประสงค์ในการเพิ่มผลผลิตมวล
รวมประชาชาติและรายได้ต่อหัวของประชาชน เมื่อระดับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง ก็จะ
ส่งผลความเจริญเติบโตไปสู่ประชากรส่วนใหญ่ ผลของการค่อยๆ ไหลของความเจริญนี้จะกระจาย
ผลประโยชน์ไปสู่ส่วนที่ยากจนกว่าในระบบเศรษฐกิจ

2. ความจำเป็นพื้นฐาน : แนวทางสวัสดิการ แนวคิดนี้ เกิดจากแนวคิดที่ว่าหากการพัฒนาหมายถึง การปรับปรุงสวัสดิการต่างๆของประชาชน โดยเฉพาะประชาชนที่ยากจนแล้ว ก็ควร จะให้ความสนใจตรงไปยังสิ่งที่จะสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัย การศึกษา การสาธารณสุขของประชาชนเป็นอันดับแรก เพราะจะช่วยให้คนจนมีโอกาส ได้รับบริการพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้

สวัสดิการของประชาชน เกิดขึ้นได้เนื่องจากมีส่วนประกอบสำคัญ 3 ประการ ซึ่งมี ความสำคัญเท่าเทียมกันและเรียกว่าหัวใจของการพัฒนาคือ

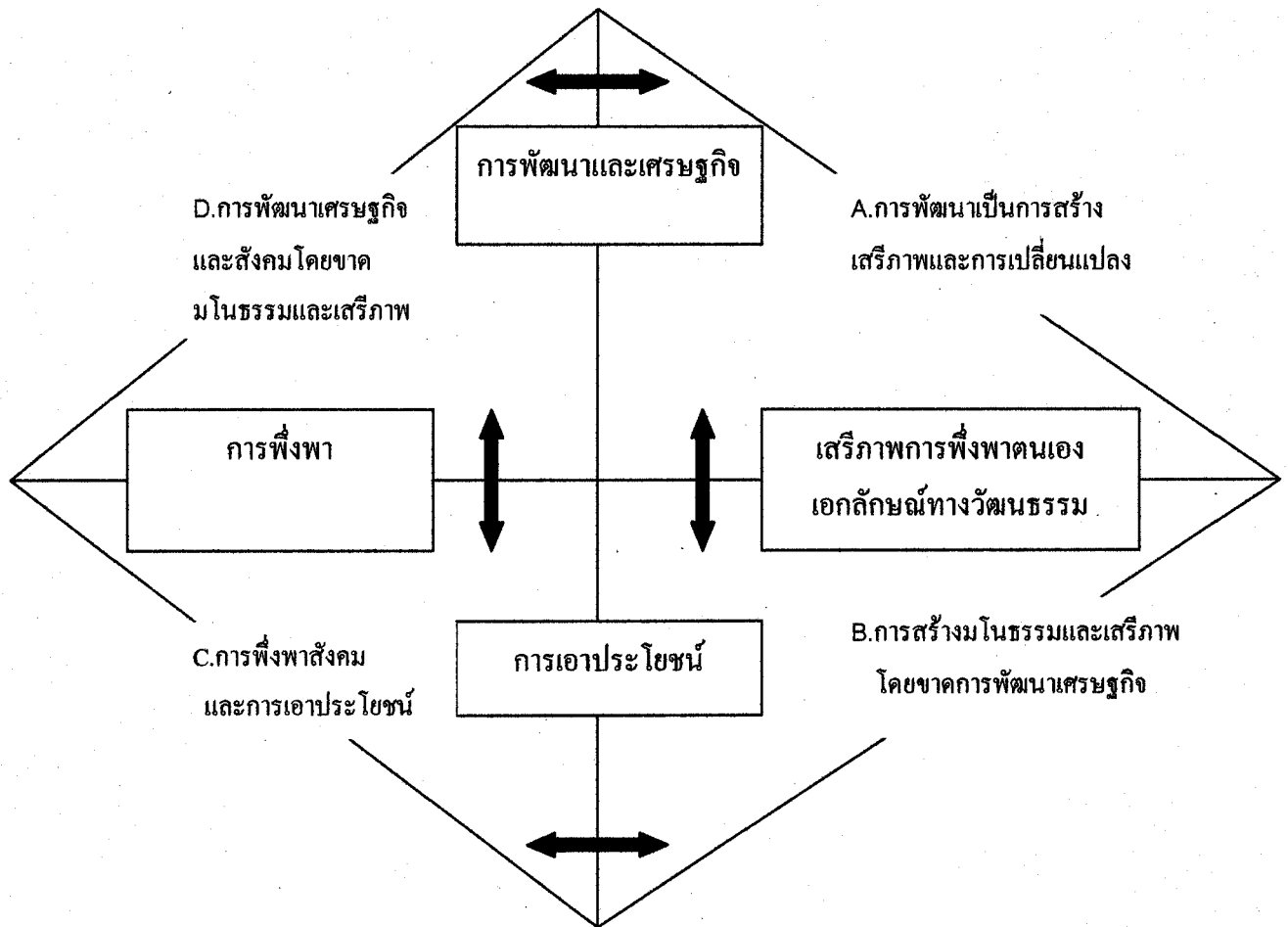
- 1) ความสามารถในการดำรงชีวิตได้ คือ มีสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตสำหรับทุกคน เป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน
- 2) การยอมรับตนเอง สร้างขึ้นโดยสร้างระบบสถาบันด้านเศรษฐกิจ สังคม และ การเมือง เพื่อส่งเสริมศักดิ์ศรี และการเคารพในตัวตนมนุษย์
- 3) ความมีอิสระจากการเป็นทาส เป็นการเพิ่มความเป็นอิสระให้ประชาชนเพื่อให้เขา เลือกลงสิ่งต่างๆ อย่างเสรี

3. มนุษยนิยม : แนวทางจริยธรรม แนวคิดนี้เกิดจากการให้ความหมายของการพัฒนาว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีทิศทางเพื่อสิ่งที่ดีขึ้น หลักสำคัญของนักมนุษยนิยม ถือว่าคนจะต้องได้รับ ประโยชน์จากการพัฒนา การพัฒนาไม่ใช่การนำเอาทรัพยากรมาทำให้นโยบายด้านสังคมบังเกิดผล แต่จะต้องเป็นเรื่องที่เกิดจากความต้องการที่จะปรับปรุงความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่

แนวคิดมนุษยนิยมมีเป้าหมายที่การพัฒนาคน ซึ่งการเริ่มต้นการพัฒนาที่จะต้องใช้คน เป็นกลไกของการพัฒนาที่เพิ่มความเป็นมนุษย์ ไม่ใช่ลดความเป็นมนุษย์ให้น้อยลง และเป้าหมาย สูงสุดของการพัฒนา คือ การให้โอกาสแก่คนทุกคนมีชีวิตอย่างมนุษย์ที่สมบูรณ์ คนจึงเป็น เป้าหมายของกระบวนการพัฒนา

4. เสรีภาพ : แนวทางการปฏิบัติ แนวคิดนี้ถือว่าการพัฒนา ควรเป็นเรื่องของการมี เสรีภาพเพื่อให้ประชาชนมีอิทธิพลในการควบคุมกระบวนการต่างๆ และชะตากรรมของชาติ ด้วยพวกเขาเอง เสรีภาพจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม อันเกิดจากความต้องการสูงสุด ของประชาชน และจะมีการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ โดยการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันใน กระบวนการพัฒนา

แนวคิดในการพัฒนาที่มีความแตกต่างกันไม่มากนัก ได้ถูกสังเคราะห์ให้เป็นหมวดหมู่ ดังแสดงในภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 แนวคิดในการพัฒนา

จากภาพที่ 2.4 สรุปได้ดังนี้

1. แกนตั้ง เป็นวิธีการที่จะบรรลุการพัฒนา ส่วนแกนนอนเป็นการเน้นวัตถุประสงค์และคุณค่าของการพัฒนาที่ลึกซึ้งกว่า
2. ส่วน A คือ ทิศทางเพื่อความพยายามในการพัฒนา ซึ่งนำโดยกระบวนการต่างๆ ของการกระตุ้น การศึกษา การจัดองค์กร และการดำเนินงาน เพื่ออำนาจ โดยวิธีการด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้ประชาชนสามารถกำหนดชะตากรรมของตนเองได้ ตัวอย่างคือ ประเทศในซีกโลกตะวันตก ได้แก่ สหรัฐอเมริกาและยุโรปตะวันตก
3. ส่วน B เป็นสถานการณ์ที่เกิดจากผลของการสร้างมโนธรรม ประชาชนมีความตระหนักทางการเมืองแต่ไม่มีวิธีการลดความยากจน ตัวอย่างคือประเทศในอเมริกาใต้

4. ส่วน C เป็นส่วนที่เชื่อมระหว่างการเอาประโยชน์และการพึ่งพาเป็นสภาพของ
คนงานและผู้ถูกกดขี่ ตัวอย่างคือ ประเทศยากจนในแอฟริกา

5. ส่วน D เป็นการพัฒนาแบบดั้งเดิม ที่ไม่สนใจการมีเสรีภาพ และการเปลี่ยนแปลง
แต่สนใจการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยไม่เปลี่ยนการพึ่งพิง ขณะเดียวกันก็มีการบูตริคอย่างต่อเนื่อง
ตัวอย่างคือ ประเทศที่กำลังพัฒนาในเอเชีย เช่น ไทย ฟิลิปปินส์

จากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทสรุปได้ว่า การพัฒนาอาจเริ่มจากการเจริญเติบโต
ทางเศรษฐกิจ เพื่อจะทำให้กลุ่มผู้ด้อยโอกาสมีสิ่งต่างๆตามความจำเป็นขั้นพื้นฐานก่อน จากนั้น
ก็มุ่งผลประโยชน์การพัฒนาให้ตกแก่คนและสร้างคนให้มีศักดิ์ศรี ความเป็นตัวของตัวเอง
สามารถเลือกวิถีชีวิตของตนเองได้ และสามารถนำเอาแนวคิดเหล่านี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสม
เช่น ในการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง ถ้าสภาพของการใช้งานอยู่ในสภาพที่ดีมีความสะดวก
ปลอดภัยต่อการคมนาคมและขนส่ง ก็จะส่งผลต่อการพัฒนาและสามารถสร้างความเจริญเติบโต
ทางด้านเศรษฐกิจในชุมชนได้ ทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ดังนั้นการที่ให้ประชาชน
เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ จะทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต

2.2 ทฤษฎีการพัฒนาชนบท

ชินรัตน์ สมสืบ (อ้างถึงใน อนุชัช บูรณประเสริฐกุล, 2545 : 21-26) ได้อธิบายว่า ใน
ทางสังคมวิทยา ทฤษฎีคือ ข้อสรุปที่ใช้ได้ทั่วไปเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมอย่างใดอย่างหนึ่ง
ทฤษฎีเกิดจากความแตกต่างที่มีรูปแบบหรือแบบแผนแน่นอน ก็คือความคิดที่เกิดในสังคมที่มีแบบ
แผนแน่นอนจะสามารถพัฒนาเป็นทฤษฎี เช่น

1) รูปแบบทางชีวภาพ-โครงสร้างและหน้าที่ ทฤษฎีนี้ กล่าวถึงการประยุกต์สิ่งต่างๆ ที่
คล้ายกันทางธรรมชาติของสังคม โดยชนชั้นนำ นักวิชาการพยายามที่จะพัฒนาทฤษฎีหลักของสังคม
โดยมีจุดมุ่งหมายที่ทำให้เกิดผลสูงสุดในด้านการวางแผน และการควบคุม วิธีการที่ศึกษาจะได้
จากการเรียนรู้จากหลักการทางประวัติศาสตร์ การสร้างแบบสังคมจะเน้นชนิดของสังคมและ
วิวัฒนาการของสังคม และประเด็นสำคัญจะมุ่งไปที่การลดปัญหาในระดับมหภาค

2) รูปแบบความรุนแรง-ความขัดแย้ง มุ่งเน้นเรื่องอุดมคติ เป็นการทำความเข้าใจกับ
ความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีให้มากที่สุด
หรือแนวคิดวัตถุนิยม ที่มีการโต้แย้งใช้เหตุผลกัน และการสร้างแบบของสังคมจะเน้น โครงสร้าง
ของสังคม ลำดับชั้นของความขัดแย้ง และวิวัฒนาการของสังคม

3) รูปแบบนักพฤติกรรมสังคม-จิตวิทยาสังคม มีพื้นฐานจากการศึกษาด้านอุดมคตินิยม
และปฏิบัตินิยม เพื่อสร้างความเข้าใจในการกระทำและปฏิสัมพันธ์ของสังคม เป็นทฤษฎีที่มอง

สังคมเหมือนระบบย่อยๆ ของค่านิยม บรรทัดฐาน และการตีความหมายทางสังคม คือ สังคมจะเกิดขึ้นในระดับเล็กสุดซึ่งมีค่านิยม บรรทัดฐานและการแลกเปลี่ยนกัน

จากทฤษฎีการพัฒนาชนบท ที่กล่าวถึง ทำให้ได้นำแนวคิดดังกล่าวเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท จะเกิดขึ้นจากความแตกต่างของรูปแบบ เช่น

1) เกิดจากรูปแบบทางชีวภาพ-โครงสร้างและหน้าที่ของประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้เกิดผลสูงสุดในการวางแผนและการควบคุม จากการศึกษาทางประวัติศาสตร์เพื่อกำหนดรูปแบบของท้องถิ่นเองและนำมาพัฒนาโดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2) เกิดขึ้นจากความขัดแย้งของการกำหนดรูปแบบและวิธีการของประชาชน ที่มีความหลากหลายและสามารถทำความเข้าใจ เพื่อให้ได้รูปแบบและวิธีของการมีส่วนร่วมที่แน่นอน และสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีได้

3) เกิดจากพฤติกรรมของบุคคลในแต่ละท้องถิ่น ที่มีพื้นฐานทางการศึกษา อุดมคติ และปฏิบัตินิยม ซึ่งสามารถสร้างความเข้าใจ และนำไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อการมีส่วนร่วมได้

3. ความรู้เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท

กรมทางหลวงชนบท ได้มีนโยบายเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมตามหลักการธรรมาภิบาล ที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใส และเพิ่มคุณค่าของการตัดสินใจภาครัฐ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชน

3.1 พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.2535 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2549)

3.1.1 ทางหลวง หมายความว่า ทางหรือถนนซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์ในการจราจรสาธารณะทางบก ไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดิน หรือใต้หรือเหนืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น นอกจากทางรถไฟและหมายความรวมถึงที่ดิน พืช พันธุ์ไม้ทุกชนิด สะพาน ท่อหรือรางระบายน้ำ อุโมงค์ ร่องน้ำ กำแพงกันดิน เขื่อน รั้ว หลักสำรวจ หลักเขต หลักระยะป้ายจราจร เครื่องหมายจราจร เครื่องหมายสัญญาณ เครื่องสัญญาณ ไฟฟ้า เครื่องแสดงสัญญาณที่จอดรถ ที่พักคนโดยสาร ที่พักริมทาง เรือ หรือพาหนะสำหรับขนส่งข้ามฟาก ท่าเรือสำหรับขึ้นหรือลงรถ และอาคารหรือสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์งานทางบรรดาที่มีอยู่หรือที่ได้จัดไว้ในเขตทางหลวง เพื่อประโยชน์แก่งานทางหรือผู้ใช้ทางหลวงนั้นด้วย

3.1.2 งานทาง หมายความว่า กิจการใดที่ทำเพื่อหรือเนื่องในการสำรวจการก่อสร้าง

การขยาย การบูรณะ หรือการบำรุงรักษาทางหลวง หรือการจราจรบนทางหลวง

3.1.3 ประเภทของทางหลวง

- 1) ทางหลวงพิเศษ
- 2) ทางหลวงแผ่นดิน
- 3) ทางหลวงชนบท คือ ทางหลวงที่กรมทางหลวงชนบทเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงชนบท
- 4) ทางหลวงท้องถิ่น
- 5) ทางหลวงสัมปทาน

3.2 สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล หมายถึง หน่วยงานในสังกัดสำนักทางหลวงชนบทที่ 12 (สงขลา)กรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545

3.3 การบำรุงรักษาทาง หมายถึง งานที่ดำเนินการเป็นประจำและตามช่วงเวลาที่เหมาะสมไว้ เพื่อรักษาทางหลวงชนบทให้คงรูปปลอดภัย และมีสภาพใกล้เคียงกับตอนก่อสร้างภายใต้ภาวะปกติของการจราจรและธรรมชาติ โดยสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและขัดขวางการจราจรน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

กรมทางหลวงชนบทได้แบ่งกิจกรรมงานบำรุงรักษาทางออกเป็นกิจกรรมต่างๆ คือ งานบำรุงปกติ งานบำรุงรักษาตามกำหนดเวลา งานบำรุงพิเศษ และงานบำรุงฉุกเฉิน

3.3.1 งานบำรุงปกติ (Routine Maintenance) หมายถึง การบำรุงรักษาทางที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งปี เพื่อให้ทางอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี ทำให้ผู้ใช้นั้นได้รับความสะดวกรวดเร็ว ปลอดภัยในการขับขี่และเพื่อป้องกันมิให้ความเสียหายลุกลามแผ่กว้างออกไป เช่น งานกวาดเกลี่ยหรือขึ้นรูปบดทับใหม่สำหรับผิวทางลูกรัง งานอุดรอยแตก (Sealing) , งานฉาบผิว (Seal Coat) ,งานปะซ่อมผิวทาง (Skin Patch) , งานจุดซ่อมพื้นทาง (Deep Patch) ,งานปรับระดับ (Levelling) ของผิวลาดยาง และงานอุดรอยต่อของผิวคอนกรีต เป็นต้น รวมถึงการปรับปรุงเสริมแต่งและทำความสะอาดทางเพื่อให้สายทางคงสภาพใช้งานได้ตามความเหมาะสมและชะลอความเสียหายที่เกิดขึ้นกับโครงสร้างชั้นทาง โดยกิจกรรมงานบำรุงปกติสามารถแยกออกตามลักษณะผิวทางได้ ดังนี้

1) **บำรุงปกติผิวทางลาดยาง** หมายถึง การบำรุงรักษาผิวทางลาดยางให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีตลอดเวลา เป็นงานที่กระทำอยู่เป็นประจำ ประกอบด้วย

- งานอุดรอยแตก (Sealing) เป็นการบำรุงรักษาผิวทางที่เกิดรอยแตกในลักษณะเป็นรอยแตกใดๆ ตามแนวยาวหรือแนวขวางของถนน โดยไม่ได้แตกต่อเชื่อมกันเป็นช่องตารางหรือรูปสี่เหลี่ยม ได้แก่ รอยแตกที่เกิดตามแนวที่ขยายผิวทาง , รอยแตกที่เกิดจากการปูผิวแอสฟัลท์ทับบนผิวถนน คสล. หรือ รอยแตกตามขอบถนนเป็นแนวยาวห่างจากขอบถนน ประมาณ 30 ซม.

- งานฉาบผิวโดยวิธี Seal Coat เป็นการฉาบผิวทางเดิมที่แตกหรือสึกหรือ โดยการลาดยางแอสฟัลท์แล้วปิดทับด้วยหินเกล็ด

- งานปะซ่อมผิวทาง (Skin Patch) เป็นงานขุดหรือเพื่อซ่อมแซมเฉพาะผิวทาง

- งานขุดซ่อมพื้นทาง (Deep Patch) เป็นงานขุดซ่อมชั้นโครงสร้างทาง แล้วทำผิวทางใหม่

- งานปรับระดับผิวทาง (Levelling) เป็นการบำรุงผิวทางที่ทรุดหรือยุบด้วยวัสดุผสมแอสฟัลท์ เช่น Pre-Mix ลักษณะความเสียหายของผิวทางที่ซ่อมด้วยวิธีนี้ ได้แก่ ผิวทางยุบตามแนวร่องล้อ , ผิวทางยุบเป็นแอ่ง , ผิวทางที่ยุบตามแนวฝั่งท่อระบายน้ำ หรือผิวทางที่เป็นลูกคลื่น ลูกกระพรวน เป็นต้น

- งานข้างทาง เป็นงานซ่อมแซมและบำรุงรักษาในเขตทาง ได้แก่ งานตัดหญ้าข้างทาง ทำความสะอาดร่องน้ำและท่อระบายน้ำ

- งานจราจรสงเคราะห์ ได้แก่ งานซ่อมแซมบำรุงรักษาป้าย เครื่องหมายจราจร งานซ่อมหลักโค้งและหลักกิโลเมตร

- งานบำรุงอาคารระบายน้ำ ได้แก่ ทำความสะอาดและทาสีสะพาน

2) บำรุงปกติผิวทางคอนกรีต หมายถึง การบำรุงรักษาผิวทางคอนกรีตให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีตลอดเวลา เป็นงานที่กระทำอยู่เป็นประจำ ประกอบด้วย

- งานซ่อมรอยต่อ (Joint Repair) เป็นการเปลี่ยนวัสดุรอยต่อเดิมระหว่างแผ่นพื้นคอนกรีตที่เสื่อมสภาพ

- งานซ่อมผิวคอนกรีต (Concrete Patching) เป็นการซ่อมผิวทางคอนกรีตที่ชำรุดเสียหาย โดยวิธีการขุดหรือวัสดุรองพื้นส่วนที่ชำรุดเสียหายออก แล้วทำการเปลี่ยนวัสดุใหม่ตามที่ออกแบบไว้

- งานทำความสะอาดผิวทาง (Surface Cleaning) เป็นการเก็บกวาดวัสดุและสิ่งปฏิกูลบนผิวทาง ทั้งนี้ยังรวมถึงการทำความสะอาดผิวทางด้วย

- งานทำความสะอาดท่อพัก เป็นงานทำความสะอาด เช่น การลอกตะกอน
ภายในบ่อพักน้ำ

- งานข้างทาง เป็นงานซ่อมแซมและบำรุงรักษาในเขตทาง ได้แก่ งานตัด
หญ้าข้างทาง ทำความสะอาดร่องน้ำและท่อระบายน้ำ

- งานจราจรสงเคราะห์ ได้แก่ งานซ่อมแซมบำรุงรักษาป้าย เครื่องหมาย
จราจร งานซ่อมหลักโค้งและหลักกิโลเมตร

- งานบำรุงอาคารระบายน้ำ ได้แก่ ทำความสะอาดและทาสีสะพาน

3) **บำรุงปกติผิวทางลูกรัง** หมายถึง การบำรุงรักษาผิวทางลูกรังให้อยู่
ในสภาพที่ใช้งานได้ดีตลอดเวลา เป็นงานที่กระทำอยู่เป็นประจำ ประกอบด้วย

- งานซ่อมหลุมบ่อ (Surface Patching) เป็นการขูดเอาวัสดุส่วนที่เสียหาย
ออก ตกแต่งกันหลุม แล้วเติมวัสดุใหม่ที่ได้มาตรฐานลงไป แล้วบดอัดแน่นจนเสมอผิวเดิม

- งานกวาดเกลี่ยผิวทาง (Light Grading) เป็นงานกวาดเกลี่ยผิวทางเดิมที่
เป็นคลื่นลอน ลูกกระนวด ร่องล้อ ตลอดจนรอยกัดเซาะของน้ำ โดยใช้รถเกลี่ยให้เรียบ หรืออาจเติม
วัสดุใหม่ได้ตามความจำเป็น

- งานข้างทาง เป็นงานซ่อมแซมและบำรุงรักษาในเขตทาง ได้แก่ งานตัด
หญ้าข้างทาง ทำความสะอาดร่องน้ำและท่อระบายน้ำ

- งานจราจรสงเคราะห์ ได้แก่ งานซ่อมแซมบำรุงรักษาป้าย เครื่องหมาย
จราจร งานซ่อมหลักโค้งและหลักกิโลเมตร

- งานบำรุงอาคารระบายน้ำ ได้แก่ ทำความสะอาดและทาสีสะพาน

3.3.2 งานบำรุงรักษาตามกำหนดเวลา (Periodic Maintenance) หมายถึง การ
บำรุงรักษาทางตามช่วงเวลาที่กำหนดเพื่อเป็นการต่ออายุให้ทางอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้นานขึ้น เช่น
งานเสริมผิวลูกรัง, งานฉาบผิวทางลาดยาง งานเสริมผิวแอสฟัลท์ติกคอนกรีต เป็นต้น โดยกิจกรรม
งานบำรุงรักษาตามกำหนดเวลาสามารถแยกออกตามลักษณะงานได้ ดังนี้

1) **งานเสริมผิวลูกรัง** หมายถึงการบำรุงรักษาทางตามช่วงเวลาที่กำหนด
โดยการเสริมผิวลูกรังลงบนผิวทางก่อนที่ความชำรุดเสียหายจะถึงขั้นกั้นทาง

2) **งานฉาบผิวลาดยางเคพซีล** หมายถึง การบำรุงรักษาทางตามช่วงเวลาที่
กำหนด โดยการลาดยางบนผิวทางเดิมด้วย Aggregate Seal หรือ Slurry Seal เพื่ออุดรอยแตกและ
เพิ่มความฝืดของผิวทาง เป็นการป้องกันไม่ให้น้ำซึมผ่านลงไปใต้ผิวทาง ซึ่งจะทำอันตรายให้กับ
โครงสร้างทางข้างล่าง และเป็นการยึดผิวทางเดิมให้ใช้งานได้นานขึ้น ในกรณีที่ผิวทางเดิมทรุด

เป็นแอ่ง ขูดตามร่องล้อหรือเป็นคลื่น ให้ทำการปรับระดับจนราบเรียบต่อเนื่องกับระดับผิวทางเดิม เสียก่อน โดยใช้วัสดุผสมแอสฟัลท์แล้วจึงทำการฉาบผิว

3) งานเสริมผิวลาดยางแอสฟัลท์ติกคอนกรีต (Asphaltic Concrete)

หมายถึง การบำรุงรักษาทางตามช่วงเวลาที่กำหนด โดยการลาดยางเสริมผิวทางเดิมด้วยแอสฟัลท์ติกคอนกรีต เพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้กับผิวทางเดิม และอุดรอยแตกบนผิวทาง เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำซึมลงไปทำอันตรายให้โครงสร้างทางชั้นล่าง ซึ่งเป็นการยืดอายุผิวทางเดิมให้ใช้งาน ได้นานขึ้น ในกรณีที่ผิวทางเดิมทรุดเป็นแอ่ง ขูดตัวตามร่องล้อ หรือเป็นคลื่น ให้ทำการปรับระดับจนราบเรียบต่อเนื่องกับระดับผิวทางเดิมเสียก่อน โดยใช้วัสดุผสมแอสฟัลท์แล้วจึงทำการเสริมผิว

3.3.3 งานบำรุงพิเศษ (Special Maintenance) หมายถึง การบำรุง, เสริมแต่ง, และปรับปรุงทางที่ชำรุด เสียหายเกินกว่าที่จะทำการซ่อมบำรุงโดยวิธีปกติ ให้กลับสู่สภาพเดิม รวมทั้งแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้การใช้ทางหลวงชนบทเป็นไปด้วยความปลอดภัย เช่น งานซ่อมสร้างทาง, งานปรับปรุงไหล่ทาง, งานปรับปรุงคอสะพาน, งานซ่อมไหล่ทาง, งานซ่อมสะพาน งานแก้ไขน้ำท่วมทาง และงานก่อสร้างทางระบายน้ำถาวร เป็นต้น โดยกิจกรรมงานบำรุงพิเศษสามารถแยกออกตามลักษณะงานได้ ดังนี้

1) **งานซ่อมสร้างผิวลูกรัง** หมายถึง การปรับปรุงแก้ไขทางลูกรังที่ชำรุดเสียหายมากจนเกินกว่าที่จะทำการซ่อมโดยวิธีปกติธรรมดา โดยการขูดหรือผิวทางเดิม เปลี่ยนแต่งและบดอัดให้แน่น แล้งลงวัสดุลูกรังใหม่

2) **งานซ่อมสร้างผิวลาดยางเคปซีล (Cape Seal)** หมายถึง การปรับปรุงแก้ไขทางที่ชำรุดเสียหายมากจนเกินกว่าที่จะทำการซ่อมโดยวิธีปกติตามกำหนดเวลา เนื่องจากเกิดความเสียหายมากจนถึงชั้นโครงสร้างทางชั้นล่าง แก้ไขโดยการขูดหรือชั้นที่เสียหายออกแล้วเสริมโครงสร้างใหม่ให้แข็งแรงขึ้นตามชนิดวัสดุและความหนาแต่ละชั้นที่ได้ออกแบบไว้แล้ว ลาดยางผิวทางประเภท Cape Seal

3) **งานซ่อมสร้างผิวทางลาดยางแอสฟัลท์ติกคอนกรีต (Asphaltic Concrete)** หมายถึง การปรับปรุงแก้ไขทางที่ชำรุดเสียหายมากจนเกินกว่าที่จะทำการซ่อมโดยวิธีปกติ ความเสียหายนั้นเกิดจากโครงสร้างทางที่ออกแบบไว้เดิมไม่สามารถรับน้ำหนักและปริมาณจราจรที่เพิ่มขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องเสริมโครงสร้างใหม่ให้แข็งแรงยิ่งขึ้น โดยขูดหรือผิวทางเดิมแล้วเสริมโครงสร้างทาง ตามชนิดวัสดุ และความหนาของ โครงสร้างแต่ละชั้นที่ออกแบบไว้ใหม่ แล้วลาดยางผิวทางด้วย Asphaltic Concrete

4) **งานซ่อมสร้างผิวทางคอนกรีต** หมายถึง การปรับปรุงแก้ไขทางที่ชำรุดเสียหายมาก จนเกินกว่าที่จะทำการซ่อมโดยวิธีปกติธรรมดา ความชำรุดเสียหายนั้นเกิดจาก

โครงสร้างที่ออกแบบไว้เดิมไม่สามารถรับน้ำหนักและปริมาณจราจรที่เพิ่มขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องเสริมโครงสร้างใหม่ให้แข็งแรงยิ่งขึ้น โดยขุดหรือผิวทางเดิม แล้วเสริมโครงสร้างทางตามชนิดวัสดุและความหนาของโครงสร้างแต่ละชั้นที่ออกแบบไว้ใหม่ แล้วทำผิวด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก

3.3.4 งานซ่อมฉุกเฉิน (Emergency Maintenance) การซ่อมบำรุงทางที่เกิดความเสียหายขึ้นโดยฉับพลัน ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ ให้สามารถเปิดการจราจรได้ในขั้นแรกก่อน เช่น การเกิดอุทกภัย ทำให้ถนนขาดหรือลื่นไถล (Slide) หรือเกิดวาทภัย ทำให้ต้นไม้หรือสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ล้มลงมาปิดกั้นการจราจร หินหรือดินบนภูเขาถล่มลงมาของบนถนนทำให้ขุดขยวนไม่สามารถสัญจรไปมาได้ เป็นต้น

3.3.5 การอำนวยความสะดวกงานทาง หมายถึง งานที่ปรับปรุง แก้ไขเสริมอุปกรณ์งานจราจรสงเคราะห์และส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้เส้นทางหรือการปรับปรุงแก้ไขบริเวณเสี่ยงอันตราย เช่น การติดตั้งสัญญาณไฟกระพริบ , การติดตั้งป้ายจราจร , การติดตั้งราวกันอันตราย , การตีเส้นจราจร , การขยายผิวทาง/ไหล่ทาง , การก่อสร้างสะพานคสล. และ การปรับปรุงโครงสร้างระบายน้ำ เป็นต้น

4. สภาพทั่วไปของจังหวัดสตูล

4.1 ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดสตูล เป็นจังหวัดสุดเขตแดนใต้ของประเทศไทยทางชายฝั่งทะเลอันดามัน ซึ่งเป็นชายฝั่งทะเลทางด้าน ตะวันตกอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 6 องศา 4 ลิปดา และ 7 องศา 2 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 5 ลิปดา และ 100 องศา 3 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยเส้นทางรถยนต์ 973 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 2,807.522 ตารางกิโลเมตร หรือเท่ากับ 1,754,701 ไร่ พื้นที่ส่วนที่เป็นเกาะประมาณ 105 เกาะ มีชายฝั่งทะเลยาว 144.80 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

จังหวัดสตูล มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดอำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง และอำเภอปะเหลียนจังหวัดตรัง

ทิศตะวันออก ติดอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย

ทิศใต้ ติดรัฐเปอร์ลิสและรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

ทิศตะวันตก ติดทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย

โดยพื้นที่บนบกมีเทือกเขาบรรทัดและสันกาลาคีรีเป็นเส้นกั้นอาณาเขต ระหว่างจังหวัดสตูลกับจังหวัดอื่นๆ และประเทศมาเลเซีย

4.2 ภูมิประเทศและภูมิอากาศ

4.2.1 ภูมิประเทศ จังหวัดสตูลมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบสลับกับภูเขา โดยทิศเหนือและทิศตะวันออกเป็นเนินเขาและภูเขามากมาย สลับซับซ้อน มีเทือกเขาที่สำคัญแบ่งเขตประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย คือ เทือกเขาบรรทัด เทือกเขาสันกาลาคีรี พื้นที่ค่อนข้างลาดลงสู่ทะเลทางทิศตะวันตกและทิศใต้ โดยยังมีภูเขาน้อยใหญ่อยู่กระจัดกระจายในตอนล่าง ภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ เขาจัน เขาบารัง เขาใหญ่ เขาทะนนาน และเขาพญาวัง

4.2.2 ภูมิอากาศ พื้นที่จังหวัดสตูลได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทย และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้น มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อนกับฤดูฝน โดยมีช่วงฤดูฝนที่ยาวนานระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงธันวาคมและมีช่วงฤดูร้อนเพียง 4 เดือน คือเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน ระหว่างปี 2545 -2549 ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ประมาณ 2,223.2 มม. ตกชุกที่สุดในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.05 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.84 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดวัดได้ 37.4 องศาเซลเซียสเมื่อเดือนมีนาคม 2549 และอุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ 20.0 องศาเซลเซียสเมื่อเดือนมกราคม 2549

4.3 การปกครองและประชากร

4.3.1 การปกครอง จังหวัดสตูล แบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคเป็น 7 อำเภอ 36 ตำบล 279 หมู่บ้าน 7 เทศบาล (1 เทศบาลเมือง 6 เทศบาลตำบล) 34 อบต.

ตารางที่ 2.2 ตารางแสดงการแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล		อบต.	สภาตำบล
			เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล		
1. อำเภอเมือง	12	70	1	3	10	-
2. อำเภอกวนโดน	4	31	-	1	4	-

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล เมือง	เทศบาลตำบล	อบต.	สภาตำบล
3. อำเภอกวนกาหลง	3	32	-	-	3	-
4. อำเภอทุ่งหว้า	5	35	-	1	5	-
5. อำเภอละงู	6	61	-	1	6	-
6. อำเภอท่าแพ	4	31	-	-	4	-
7. อำเภอมะนัง	2	19	-	-	2	-
รวม	36	279	1	6	34	-

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสตูล จาก <http://www.satun.go.th>

4.3.2 การบริหารราชการ จังหวัดสตูล มีรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน 3 รูปแบบ คือ

- การบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วยส่วนราชการสังกัดส่วนกลาง ซึ่งตั้งหน่วยงานในพื้นที่จังหวัด จำนวน 55 หน่วยงาน

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค จัดรูปแบบการปกครอง,การบริหารราชการออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับจังหวัดประกอบด้วย ส่วนราชการประจำจังหวัด จำนวน 27 หน่วยงาน และ ระดับอำเภอประกอบด้วย 7 อำเภอ 36 ตำบล 279 หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด, เทศบาลเมือง 1 , เทศบาลตำบล 6 และ 34 องค์การบริหารส่วนตำบล

3) ประชากร ประชากร ณ วันที่ 30 กันยายน 2549 รวมทั้งสิ้น 280,643 คน ชาย 139 ,864 คน หญิง 140,779 คน

ตารางที่ 2.3 จำนวนประชากรและความหนาแน่นของประชากร ปี 2550 ณ วันที่ 30 กันยายน 2549

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวน ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม	ความหนาแน่น ประชากร/ตร.กม.
1. เมือง	802.57	28,422	50,359	51,885	102,244	127.40
2. ตะลุง	380.35	16,524	32,096	32,390	64,486	169.54
3. ควนกาหลง	532.08	8,449	15,089	14,831	29,920	56.23
4. ท่าแพ	209.32	6,239	12,648	12,624	25,272	120.73
5. ควนโดน	220.80	5,475	11,383	11,446	22,829	103.39
6. หุ่นหว้า	452.33	5,431	10,614	10,402	21,016	46.46
7. มະนัง	210.07	4,028	7,675	7,201	14,876	70.82
รวมทั้งจังหวัด	2,807.52	74,568	139,864	140,779	280,643	99.96

4.4 อาชีพ อาชีพที่สำคัญของจังหวัดสตูลคือ การประกอบการเกษตร มีการปลูกปาล์ม น้ำมัน, การปลูกสวนยางพารา และการปลูกข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ในปี พ.ศ. 2548p จังหวัดสตูลมีมูลค่ารวมผลิตภัณฑ์ (GPP.) ตามราคาประจำปี 20,444 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (PERCAPITA GPP.) 73,026 บาท จัดเป็นอันดับที่ 27 ของประเทศ และเป็นอันดับที่ 9 ของภาคใต้รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาการเกษตรมากที่สุด ร้อยละ 50.04 รองลงมา เป็นสาขาการค้าส่งและค้าปลีก ร้อยละ 12.6 และอุตสาหกรรม ร้อยละ 10.2 ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 73,026 บาทต่อปี (ลดลง 769 บาท จาก 73,795 บาทในปี 2547) หรือร้อยละ -1.0

4.5 การศึกษา มีสถานศึกษาในระบบโรงเรียนรวมทั้งสิ้น 208 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 176 แห่ง ครู/อาจารย์ 2,316 คน พนักงานราชการ 141 คน วิทยากรสอนศาสนา 121 คน นักเรียน/นักศึกษา 45,190 คน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

ศึกษาเอกชน 32 แห่ง ครู/อาจารย์ 661 คน (ครูอัตราจ้าง) นักเรียน/นักศึกษา 12,690 คน
ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศศตล , ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดศศตล

4.6 การคมนาคม และขนส่ง

จังหวัดศศตล มีเส้นทางคมนาคม ที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัด ระหว่างอำเภอและประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีทางหลวงแผ่นดินที่สำคัญ ได้แก่

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 406 (ถนนขนตรการกำธร) เป็นเส้นทางหลักที่สามารถเดินทางไปยังจังหวัดใกล้เคียง คือ จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลา และจังหวัดตรัง โดยไปเชื่อมต่อกับถนน เพชรเกษม ที่สี่แยกคูหา เขตอำเภอรัษฎา แยกซ้ายไปจังหวัดพัทลุง แยกขวาไปอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา ระยะทางประมาณ 67 กม.

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 416 สายฉลุง – ตรัง เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่าง จังหวัดศศตล กับ จังหวัดตรัง ระยะทางประมาณ 137 กม. เริ่มจากสามแยกฉลุง ผ่าน อำเภอท่าแพ อำเภอละงู อำเภอทุ่งหว้า และอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4137 สายสามแยกนิคม – สามแยกสวนเทศ เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่าง อำเภอควนกาหลง กับ อำเภอท่าแพ และผ่าน ไปอำเภอละงู

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4184 สายสามแยกควนสตอ – ด่านชายแดนบ้านวังประจัน เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่าง อำเภอควนโดน ผ่านไปด่านชายแดนมาเลเซียที่บ้านวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดศศตล

4.7 ประเพณีวัฒนธรรมชาวศศตล วิถีชีวิตของชาวศศตล ลักษณะภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ ศาสนา ความเชื่อและสภาพสังคม ล้วนเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตของบุคคลในท้องถิ่น โดยเห็นได้จากวิถีชีวิตของชาวศศตลที่มีการประกอบอาชีพประมงเนื่องจากจังหวัดศศตลมีชายฝั่งทะเลที่อุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์น้ำ มีการทำหัตถกรรมพื้นบ้านด้วยวัตถุดิบจากธรรมชาติ ที่มีป่าไม้และทรัพยากรมากมาย ลักษณะบ้านเรือนผสมผสานแบบบ้านเรือนท้องถิ่นภาคใต้และไทยมุสลิม และความเป็นอยู่ของชาวเลที่เป็นคนท้องถิ่นศศตลกลุ่มหนึ่งที่มีความเชื่อเป็นของตนเอง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดศศตลนั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ทำการศึกษาวิจัยโดยตรง

นอกจากการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการอื่นๆ ที่พอจะนำมาเป็นแนวทางในการวิจัย ดังต่อไปนี้

กมลศักดิ์ ธรรมมาวุธ (2544 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องมูลฝอยและการคัดแยกมูลฝอยอยู่ในระดับสูง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยรับรู้ข่าวสารด้านการคัดแยกมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ และมีระดับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยอยู่ในระดับต่ำ

ขนิษฐา ปาดังทะโร (อ้างถึงใน จุฑารัตน์ บุญญาวุฒร์, 2546:31) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของพนักงานเทศบาลนครยะลา ในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตามโครงการเมืองน่าอยู่ พบว่าพนักงานมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาในระดับปานกลาง ประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของพนักงานเทศบาลนครยะลาระบุถึงปัญหาที่สำคัญว่าเกิดจากการที่ผู้มีส่วนร่วมคิดในเฉพาะในบางกิจกรรม พนักงานไม่มีอำนาจเพราะผู้บริหารเป็นผู้พิจารณางบประมาณไม่เพียงพอ และขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผล แนวทางการแก้ไขคือต้องรณรงค์ประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อร่วมเสนอแนวทางการพัฒนาที่บกพร่อง โดยรับฟังความคิดเห็นที่ชี้แจงส่วนใหญ่เป็นหลักและมีคณะทำงานและติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง

จรรยาพันธุ์ เชื้อวิวิทย์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาพื้นที่ป่าเขาหลวงและชุมชนคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอถานสงกา จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีสถานภาพด้านครอบครัว อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่ม การได้รับข้อมูลข่าวสาร และการเคยได้รับความเดือดร้อนหรือประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีสถานภาพด้านเพศ การศึกษา รายได้ อาชีพ การได้รับผลประโยชน์ การเป็นผู้นำ การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกชุมชน การติดต่อสัมพันธ์กับบุคลากรของรัฐและความรู้สึกที่ตนเองเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลอื่นต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน

จุฑารัตน์ บุญญาวุฒร์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสงขลาเมืองน่าอยู่ ของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องน่าอยู่เป็นอย่างดี แต่มีบางกลุ่มยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับน้อย

จุฬ สิ้นชัยพานิช (อ้างถึงใน ศักดิ์ระพี หิริญชาติ, 2548 :14) ได้ศึกษาการรับรู้ และการมีส่วนร่วมในการทำประมงอย่างรับผิดชอบของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้งทะเลในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และผู้เพาะเลี้ยงกุ้งทะเลในจังหวัดสงขลา พบว่า ในด้านการมีส่วนร่วม เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้งทะเลมีส่วนร่วมในการวางแผน (ร้อยละ 4.8) ในการให้การสนับสนุน (ร้อยละ 17.1) ในการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 16.6) ในขั้นตอนการปฏิบัติ (ร้อยละ 100) และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (ร้อยละ 20.1)

จักรพงษ์ ทองเพชร (2539 :บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาจังหวัดที่ใช้งบประมาณตามข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสตูล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ขนาดครอบครัว และความยาวนานในการอยู่อาศัยในท้องถิ่นต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่เป็นผู้นำท้องถิ่น หรือเคยเป็นผู้นำท้องถิ่น กับผู้ที่ไม่เป็นผู้นำหรือไม่เคยเป็นผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน

จำนง ไพโรจน์ ((อ้างถึงใน ศักดิ์ระพี หิริญชาติ, 2548 :15) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการสันตินิมิต ในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนที่มีความแตกต่างกันในด้านระดับการศึกษา การรับรู้ข่าวสาร การติดต่อกับชุมชนภายนอก การได้รับการฝึกอบรม การเข้าร่วมประชุม การเป็นผู้นำและไม่เป็นผู้นำกลุ่ม การเป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การได้รับประโยชน์จากโครงการสันตินิมิต มีระดับการมีส่วนร่วมต่อโครงการสันตินิมิตแตกต่างกัน

ฉอาน วุฒิกรรมรักษา (2526:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยในทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการที่ได้รางวัลดีเด่นของตำบลทุ่งพะยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี” พบว่า เพศชายเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนมากกว่าเพศหญิง ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมนั้นคือ ต้องการความสะดวกสบายในการคมนาคมขนส่งมากที่สุด รองลงมาคือต้องการพัฒนาหมู่บ้าน และประชาชนทราบเรื่องโครงการจากสื่อมวลชนคือ วิทยุมากที่สุด รองลงมาคือ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ไปสเตอร์และภาพยนตร์ตามลำดับ

ชนินทร์ จินเดหวา (อ้างถึงใน สมคิด รัตนวงศ์, 2544:53) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองสงขลา และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ประชาชนที่มีอาชีพอื่นๆ ที่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกกลุ่ม ที่มีการศึกษาสูงมีส่วนร่วมในการป้องกันและ

ปราชญ์ปราชญ์โดยภาพรวมสูงกว่าประชาชนที่มีอาชีพรับราชการและพนักงาน
รัฐวิสาหกิจ ที่ไม่เคยเป็นสมาชิกกลุ่ม ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาลงมาตามลำดับ

ณรงค์ ทองใบ (2537:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนใน
กิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน พบว่า ทักษะที่มีต่อเจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนมีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่แตกต่างกัน

ศุติดา แก้วสมบูรณ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
โครงการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนในจังหวัด
สงขลาที่มีระดับการศึกษา รายได้ ขนาดของครอบครัว ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น การเป็น
ผู้นำหรือเคยเป็นผู้นำท้องถิ่น ต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาตำบลขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลแตกต่างกัน ส่วนประชาชนในจังหวัดสงขลา ที่มีเพศ และอายุต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วม
ในโครงการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

ประภาศรี พิทักษ์สินสุข (2532:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชน
ในโครงการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสุพรรณบุรี” พบว่าปัจจัยทางสังคม ได้แก่
เพศ อายุ การศึกษา และการอยู่อาศัยในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นเวลานาน มีความสัมพันธ์กับการเข้ามา
มีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนา ส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพและรายได้ของ
ครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท

ผดุง อารยะวิญญู และคณะ (อ้างถึงใน อนุชัย บูรณประเสริฐกุล,2545:29) ได้ศึกษา
ปัญหาการบริหารงานพัฒนาชนบทของรัฐบาล พบว่า ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น เป็นปัจจัย
ที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชนบท

เกียรติชัย บูรพชนก (อ้างถึงใน อดุลย์ วรรณชาติ,2545:20) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนในกิจกรรมสุขภาพของหมู่บ้านพึ่งตนเองทางสาธารณสุขมูลฐานในจังหวัดระยอง พบว่า
เพศชายจะมีส่วนร่วมในกิจกรรม ส่งเสริม รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพมากกว่าเพศหญิง

พรรณิภา โสคติพันธุ์ (2543:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรี
ในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน กรณีตำบลน้ำขาว อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พบว่าฐานะทาง
เศรษฐกิจ เวลาว่าง ความสัมพันธ์กับผู้นำ การรับข่าวสารจากบุคคล การรับข่าวสารด้านสุขภาพ และ
การได้รับข่าวสารทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการอนุรักษ์และ
พัฒนาป่าชุมชน

พิบูลย์ แพนพา (อ้างถึงใน อดุลย์ วรรณชาติ,2545:19) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อ
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลพนมไพร

อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าประชาชนมีรายได้ต่อเดือนสูงหรือมีรายได้ต่ำ จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทไม่แตกต่างกัน

ลักขณา อาคุณซาดา (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการป่าพื้นที่บ้านอาหารชุมชน ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าประชาชนในจังหวัดนครราชสีมามีส่วนร่วมในโครงการป่าพื้นที่บ้านอาหารชุมชนในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ การเป็นผู้นำกลุ่ม การเป็นสมาชิกกลุ่ม การได้รับการฝึกอบรม และการคาดหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับ ส่วนปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วม ได้แก่ ประชาชนไม่รู้และไม่เข้าใจในรายละเอียดและขั้นตอนของโครงการ เนื่องจากประชาชนมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ การดำเนินการต่างเจ้าหน้าที่ป่าไม้จะเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยที่ประชาชนเป็นเพียงผู้ที่ปฏิบัติตามเท่านั้น

วิวัฒน์ ภูคนองศรี (2537: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจสัมพันธภาพในจังหวัดปัตตานี” ผลการวิจัยสรุปว่า ประชาชนเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่มีอายุต่ำกว่า

นงกาญจน์ บุรณรักษ์ (อ้างถึงใน ดุสิตา แก้วสมบุญ, 2545: 42) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของชาวกระเหรี่ยงในจังหวัดกาญจนบุรี และราชบุรี ภายใต้โครงการของกรมประมงสงเคราะห์” พบว่าความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และความถี่ในการรับข่าวสารด้านการเกษตรและการดำรงชีพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วม ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีส่วนร่วม และอายุ เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

แนว สอดธิพันธุ์ (2534: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา” พบว่าปัจจัยด้านเพศ ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านรายได้ ปัจจัยด้านผู้ที่ผู้นำ หรือเคยเป็นผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนมากกว่าผู้ที่ไม่เป็นผู้นำหรือไม่เคยเป็นผู้นำท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ส่วนปัจจัยด้านอายุ ปัจจัยด้านขนาดของครอบครัว และปัจจัยด้านความยาวนานในการอาศัยอยู่ในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน

ขงยุทธ พึ่งวงศ์ญาติ (2542: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ : กรณีศึกษาหมู่บ้านที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยสรุปว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในชีวิตประจำวัน กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อย

ศุภฤกษ์ โรจนธรรม (อ้างถึงใน สมคิด รัตนวงศ์, 2542: 51) ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการสาธารณสุขมูลฐาน : ศึกษาเฉพาะหมู่บ้านสาธารณสุขมูลฐานคิเค่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง” ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ประชาชนที่มีรายได้สูงมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการสาธารณสุขมูลฐานมากกว่าประชาชนที่มีรายได้ต่ำ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการสาธารณสุขมูลฐานมากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาค่ำ ประชาชนที่ได้รับความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการสาธารณสุขมูลฐานมากกว่าประชาชนที่ไม่ได้รับความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐาน

สมใจ เข้มเจริญ (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ศึกษากรณีตำบลสระเอียบ อำเภอสอง จังหวัดแพร่” พบว่า ความรู้ ความคิดเห็นเป็นปัจจัยปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

สมพงษ์ แป้นทอง (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงานกลุ่ม การติดต่อกับชุมชนภายนอก การได้รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุ เอกสารสิ่งพิมพ์ ความคาดหวังต่อการมีความรู้เพิ่มขึ้น การได้รู้จักบุคคลอื่นเพิ่มขึ้น และแรงจูงใจ

สัมพันธ์ สะโสดา (อ้างถึงใน อุดลย์ วรรณชาติ, 2545: 58) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนกับความยั่งยืนของหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้าจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า อาชีพเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับความยั่งยืนของหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้า

สามารถ ก้อนจันทร์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ขามใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ส่วนเพศ รายได้ ความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงาน และการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น

สุปราณี อ่อนชื่นจิต ((อ้างถึงใน ดุสิตา แก้วสมบุญ, 2545: 42) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการพัฒนาชุมชน : การศึกษาเฉพาะกรณีโครงการพัฒนาชนบท ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละขั้นของการพัฒนาชุมชน ประชากรมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินการหรือร่วมปฏิบัติมากที่สุด รองลงไปคือ

การวางแผน การรวบรวมข้อมูล การระบุปัญหาและประเมินผลตามลำดับ เพศชายมีส่วนร่วมในโครงการสูงกว่าเพศหญิง

สุเมธ แสงนันทนวล (อ้างถึงใน อดุลย์ วรรณชาติ, 2545: 20) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ในกิจกรรมหมู่บ้าน เคหะสถาน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านสหกรณ์เคหะสถานกรุงเทพจำกัด พบว่า อายุและความรู้ ความเข้าใจ ในกิจกรรมการพัฒนา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำกิจกรรม

อนุชัย บุรณประเสริฐกุล (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ : กรณีศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนที่มีกลุ่มอายุแตกต่างกัน มีความรู้ต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความรู้ไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ อยู่ในระดับน้อย การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการระหว่างเพศ กลุ่มอายุ การศึกษา และอาชีพ ไม่แตกต่างกัน ส่วนรูปแบบและวิธีการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการตามความต้องการของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งาน ได้แก่ ทางราชการสนับสนุนงบประมาณและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานเพื่อทำการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง หน่วยราชการเป็นผู้จัดหาวัสดุสำหรับซ่อมแซมถนนลาดยางเพื่อให้ประชาชนสามารถนำมาใช้งานได้ จัดตั้งศูนย์ควบคุมการใช้งานถนนลาดยางในท้องถิ่น ประชาชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการในการดูแลและบำรุงรักษาถนนลาดยาง

อนุสรณ์ สุวรรณสทิศกร (อ้างถึงใน อนุชัย บุรณประเสริฐกุล, 2545: 29) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมทางการเกษตรในท้องถิ่น พบว่า อายุ การศึกษาและอาชีพ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำกิจกรรมทางการเกษตรในท้องถิ่น

อรพินท์ สุทธิพันธ์ (อ้างถึงใน สุดธิดา สุวรรณะ, 2545: 25) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนรายได้ พบว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านที่มีการศึกษาสูงมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพิ่มพูนรายได้มากกว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านที่การศึกษาต่ำ

ฮาโรลด์ (อ้างถึงใน วิชาญ สุขสง, 2539: 17) ได้ทำการศึกษาเรื่องชุมชนในประเทศไทย พบว่า อายุ การศึกษา ขนาดครอบครัว รายได้ และความยาวนานในการอาศัยอยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ,ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน และ เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจลักษณะของการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และรวมทั้งเป็นการวิจัยสนาม (Field Research) โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ดังนั้นเพื่อให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้กำหนดวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร หมายถึง หมายถึง จำนวนประชาชนในจังหวัดสตูลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หรือมีบ้านเรือนอยู่บริเวณทางหลวงชนบทตัดผ่าน เฉพาะสายทางที่มีปริมาณจราจรมากกว่า 1,800 PCU/วัน รวมจำนวน 6 สายทาง ซึ่งกระจายไปตามตำบลต่างๆ 12 ตำบล และ 6 อำเภอ ของจังหวัดสตูล โดยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 95,411 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ประชาชนที่ถูกเลือกเพื่อเป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถาม ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 95,411 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกร็จซีและมอร์แกน รายละเอียดในภาคผนวก ก (Krejcie and Morkan 1970 อ้างใน รังสรรค์ ประเสริฐศรี: 2548: 46-47) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 384 คน และแบ่งกลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามตำบลต่างๆในสายทาง โดยผู้ศึกษาทำการสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) ดังนี้

1) การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเจาะจงเลือกเฉพาะสายทางที่มีปริมาณจราจรมากกว่า 1,800 PCU/วัน รวมจำนวน 6 สายทาง ซึ่งกระจายไปตามตำบลต่างๆ 12 ตำบล และ 6 อำเภอ ของจังหวัดสตูล

2) การสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน โดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีขนาด 384 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มแบบ Multi-stage Sampling

ที่	ชื่อสายทาง	ระยะทาง			จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
		ตลอดสาย (กม.)	ตำบล	อำเภอ		
1	สาย สต.3005	7.521	ฉลุง	เมือง	11,496	46
	แยกทางหลวงหมายเลข 406 - บ้านทุ่ง		ควนสตอ	ควนโดน	5,939	24
2	สาย สต.3007	29.786	เขาขาว	ละงู	5,685	23
	แยกทางหลวงหมายเลข 416 -		น้ำผุด	ละงู	7,337	30
	บ้านสะพานวา		ป่าแก่บ่อหิน	ทุ่งหว้า	3,236	13
3	สาย สต.4010	15.340	อุไจเรญ	ควนกาหลง	6,753	27
	แยกทางหลวงหมายเลข 4137 -		นิคมพัฒนา	มะนัง	5,798	23
	บ้านผิงป่าลิ้ม 1		ป่าลิ้มพัฒนา	มะนัง	7,665	31
4	สาย สต.5011	19.636	น้ำผุด	ละงู	7,337	30
บ้านทุ่งนางแก้ว - น้ำตกวังสายทอง -						
	น้ำตกวังสายธาร					
5	สาย สต.3019	8.900	บ้านควน	เมือง	9,678	39
	แยกทางหลวงหมายเลข 406 -		เจ๊ะบิลัง	เมือง	7,489	30
	บ้านการันยี่ตัน					
6	สาย สต.4020	11.083	ละงู	ละงู	16,998	68
	แยกทางหลวงหมายเลข 4052 -					
	บ้านบากันโต๊ะทิด					
รวม					95,411	384

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1 รวบรวมจากเอกสาร (Documentary Research) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า จากตำรา หนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการ ภาคนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ รายงานผลการวิจัย สถิติ ตัวเลข และเอกสารต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมถึงเข้าถึงข้อมูลที่ได้จากเครือข่ายระหว่างประเทศ หรือ อินเทอร์เน็ต (international network หรือ internet) เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดขอบเขตการศึกษาและประกอบการสร้างแบบสอบถาม

2.1.2 นำกรอบแนวคิดการวิจัย วัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยมา เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2.1.3 ร่างแบบสอบถาม

2.1.4 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไข เสนอแนะและปรับปรุงเพื่อความถูกต้องของแบบสอบถาม

2.1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา คือ

- นายโกศล กาญจนภาส วิศวกรโยธา 7 วช. ผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

- นายกฤษฎา เพิ่มสมบัติ นายช่างโยธา 7 หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการ สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

- นายเทอด ศรีรัตน์ นายช่างโยธา 6 สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

2.1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้ว นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณาอีกครั้ง

2.1.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไข มาทำการปรับปรุงเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด เพื่อศึกษาถึงความเที่ยงตรงของเนื้อหาและได้ปรับปรุงแบบสอบถามให้สามารถสื่อความหมายได้ตรงกับความต้องการ แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ทั้งฉบับ (Reliability) ด้วยวิธีการแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 ซึ่งสามารถแยกเป็นค่าความเชื่อมั่นแต่ละด้านได้ ดังนี้

- ด้านการมีส่วนร่วมในด้านร่วมคิด ตัดสินใจ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .94
- ด้านการมีส่วนร่วมในด้านร่วมในการปฏิบัติการ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .88
- ด้านการมีส่วนร่วมในด้านร่วมรับประโยชน์ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .79
- ด้านการมีส่วนร่วมในด้านร่วมประเมินผล มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .91

2.2 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และสมมติฐาน และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้จากการประกอบอาชีพ อาชีพหลักและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ ความรู้ ความเข้าใจ ในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทและการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง และน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 3.1 ทำความเข้าใจกับผู้ช่วยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถามและวิธีการเก็บข้อมูล
- 3.2 แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง
- 3.3 ประสานกับ อบต.ในพื้นที่ ในเรื่องของการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้จากการจัดเก็บและทำการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวแปรอิสระ เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างหรือปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้จากการประกอบอาชีพ อาชีพหลัก และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ โดยใช้ในการแจกแจงความถี่ร้อยละ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวแปรอิสระ เกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร ความรู้ในด้านที่เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท และการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล โดยการนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์จัดกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้หลักการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น (Size of Class Interval) (อ้างถึงใน อวยพร เรื่อง ตระกูล, 2540:14) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \text{ค่าอันตรภาคชั้น}$$

ยกตัวอย่าง เช่น คะแนนสูงสุดได้เท่ากับ 5 คะแนนต่ำสุดได้เท่ากับ 0 และต้องการจัดกลุ่มเป็น 3 ระดับ จะได้ค่าดังนี้

$$\text{ค่าอันตรภาคชั้น} = (5 - 0) / 3 = 1.67$$

ดังนั้น จากเกณฑ์ดังกล่าวจึงสามารถแบ่งกลุ่ม ได้ดังนี้

คะแนน 0.00 - 1.67 หมายถึง ระดับการรับรู้ ความรู้ ความเข้าใจ และการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ฯ อยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1.68 - 3.33 หมายถึง ระดับการรับรู้ ความรู้ ความเข้าใจ และการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ฯ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 3.34 - 5.00 หมายถึง ระดับการรับรู้ ความรู้ ความเข้าใจ และการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ฯ อยู่ในระดับน้อย1 หมายความว่า ระดับความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย

โดยนำคะแนนจากการแบ่งกลุ่มมาวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ร้อยละ

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวแปรตาม เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการกำหนดค่าระดับการมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด 5 คะแนน
- ระดับการมีส่วนร่วมมาก 4 คะแนน
- ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง 3 คะแนน
- ระดับการมีส่วนร่วมน้อย 2 คะแนน
- ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด 1 คะแนน

ซึ่งต้องกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายจากคะแนนรวมออกเป็น 5 กลุ่ม (อ้างถึงใน บุญศรี พรหมมาพันธ์ ,2549:6-7) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 คะแนน หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

4.4 ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ดังนี้

4.4.1 การวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ตามตัวแปรเพศ โดยการทดสอบค่า t-test

4.4.2 การวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา รายได้จากการประกอบอาชีพ อาชีพหลัก ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ การรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ ความรู้ ความเข้าใจในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท และการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล โดยการทดสอบค่า F-Test

4.4.3 ทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ (Post hoc test) กรณีที่พบว่ามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA) โดยวิธีการของ LSD หรือ Sheffe's เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากกว่าสองกลุ่ม ว่ามีความสัมพันธ์หรือความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล” โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่เก็บแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดสตูล จำนวน 384 ตัวอย่าง โดยได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 377 ตัวอย่าง ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของข้อมูล จากนั้น จึงนำข้อมูลมาประมวลและวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีบรรยายและตารางประกอบ โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ตามกรอบความคิดการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวแปรอิสระ เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว หรือปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้จากการประกอบอาชีพ อาชีพหลัก และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ โดยใช้การแจกแจงความถี่ร้อยละ
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวแปรอิสระ เกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อม ในด้านการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ ความรู้ ความเข้าใจ ในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท และการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล โดยใช้การแจกแจงความถี่ร้อยละ
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวแปรตาม ได้แก่การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่วมคิด ตัดสินใจ ด้านร่วมในการปฏิบัติการ ด้านร่วมรับประโยชน์ และด้านร่วมประเมินผล โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้ศึกษาได้เสนอความหมายของสัญลักษณ์ ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อความเข้าใจตรงกันในการเสนอข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน (t-Test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน (F-Test)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรอิสระ เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวหรือปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คือ ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดสตูล จำนวน 377 ตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้ประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม (n = 377) แสดงค่าจำนวน และค่าร้อยละ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว		n = 377	
	ของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	252	66.80
	หญิง	125	33.20
	รวม	377	100.00
2. อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	91	24.10
	31 – 40 ปี	135	35.80
	41 – 50 ปี	102	27.10
	50 ปี ขึ้นไป	49	13.00
	รวม	377	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว		n = 377	
ของกลุ่มตัวอย่าง		จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่			
ต่ำกว่า 1 ปี		9	2.40
1-3 ปี		22	5.80
4-6 ปี		24	6.40
มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป		322	85.40
	รวม	377	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ในเรื่องเพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.80) เป็นชาย และที่เหลือ (ร้อยละ 33.20) เป็นหญิง ในเรื่องอายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 35.80) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี, รองลงมาตามลำดับ คือ (ร้อยละ 27.10) มีอายุระหว่าง 41-50 ปี, รองลงมา (ร้อยละ 24.10) มีอายุต่ำกว่า 30 ปี, และที่เหลือ (ร้อยละ 13.00) มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ในเรื่องการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 26.30) มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า, รองลงมาตามลำดับ คือ (ร้อยละ 22.30) มีสองระดับเท่ากัน คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า, รองลงมา (ร้อยละ 15.40) มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และที่เหลือ (ร้อยละ 13.80) มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ในส่วนของรายได้จากการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 47.20) มีรายได้ระหว่าง 5,000 - 10,000 บาท/เดือน รองลงมาตามลำดับคือ (ร้อยละ 25.70) มีรายได้ระหว่าง 10,000 - 15,000 บาท/เดือน, รองลงมา (ร้อยละ 17.50) มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน และที่เหลือ (ร้อยละ 9.50) มีรายได้สูงกว่า 15,000 บาท/เดือน ในส่วนของอาชีพหลัก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30.50) มีอาชีพเกษตรกร, รองลงมาตามลำดับ คือ (ร้อยละ 25.50) มีอาชีพ รับจ้าง, รองลงมา (ร้อยละ 15.10) มีอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ, รองลงมา (ร้อยละ 14.90) มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว, รองลงมา (ร้อยละ 9.00) มีอาชีพค้าขาย, รองลงมา (ร้อยละ 4.50) มีอาชีพอื่น ๆ และที่เหลือ (ร้อยละ 0.50)ว่างงาน สำหรับในส่วนของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85.40) มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป, รองลงมาตามลำดับ คือ (ร้อยละ 6.40) อาศัยอยู่ในพื้นที่ระหว่าง

4 – 6 ปี , รองลงมา (ร้อยละ 5.80) อาศัยอยู่ในพื้นที่ระหว่าง 1 – 3 ปี และที่เหลือ (ร้อยละ 2.40) มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่ำกว่า 1 ปี

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวแปรอิสระ เกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ในด้านการรับรู้ข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ ความรู้ความเข้าใจ ในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท และการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างต่อการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ แสดงไว้ในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างต่อการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์

การรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์	n = 377	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์น้อย	146	38.70
2. มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ปานกลาง	132	35.00
3. มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์มาก	99	26.30

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการรับรู้ข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์น้อย มีอยู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.70 , รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 35.00 และ กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์มาก คิดเป็นร้อยละ 26.30

สรุป กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ ต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์น้อย คิดเป็นร้อยละ 38.70

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างต่อ ความรู้ ความเข้าใจต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท แสดงไว้ในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างต่อ ความรู้ ความเข้าใจต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท

ความรู้ ความเข้าใจ	n = 377	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. มีความรู้ ความเข้าใจน้อย	26	6.90
2. มีความรู้ ความเข้าใจปานกลาง	117	31.00
3. มีความรู้ ความเข้าใจมาก	234	62.10

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อ ความรู้ ความเข้าใจ ต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจมาก มีอยู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.10 , รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 31.00 และ กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.90

สรุป กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจ ต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจมาก คิดเป็นร้อยละ 62.10

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ต่อการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล แสดงไว้ในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ต่อการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่	n = 377	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. มีการติดต่อสัมพันธ์น้อย	212	56.20
2. มีการติดต่อสัมพันธ์ปานกลาง	95	25.20
3. มีการติดต่อสัมพันธ์มาก	70	18.60

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อ การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลน้อย มีอยู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.20 , รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ฯปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.20 และ กลุ่มตัวอย่างที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ฯน้อย คิดเป็นร้อยละ 18.60

สรุป กลุ่มตัวอย่างที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ส่วนใหญ่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ฯน้อย คิดเป็นร้อยละ 56.20

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวแปรตาม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวแปรตาม ได้แก่การมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่วมคิด ตัดสินใจ ด้านร่วมในการปฏิบัติการ ด้านร่วมรับประโยชน์ และด้านร่วมประเมินผล ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านร่วมคิด ตัดสินใจ แสดงไว้ในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วม และค่าสถิติ ของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านร่วมคิด ตัดสินใจ

n=377

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านร่วมคิด ตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม						\bar{X}	S.D.	ระดับ การมี ส่วน ร่วม
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	รวม			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด				
	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)			
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)			
1. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจหรือร่วมระดม เพื่อพิจารณารายละเอียดการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่จะดำเนินการในพื้นที่	(6)	(8)	(66)	(128)	(169)	(377)	1.82	.91	น้อย

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านร่วมคิด ตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม						\bar{X}	S.D.	ระดับ การมี ส่วน ร่วม
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	รวม			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด				
	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)			
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)			
2. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการ วางแผนการบำรุงรักษา ทางหลวงชนบท ที่ดำเนินการ ในพื้นที่	(4)	(8)	(57)	(132)	(176)	(377)	1.76	.86	น้อย
3. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการ กำหนดจุดหรือตำแหน่ง ของการซ่อมหลุมบ่อหรือ บริเวณถนนที่เสียหาย	(6)	(12)	(52)	(121)	(186)	(377)	1.76	.92	น้อย
4. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการ สำรวจและกำหนดขนาด หรือตำแหน่งของท่อระบายน้ำ	(4)	(10)	(58)	(109)	(196)	(377)	1.72	.89	น้อย
5. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการ กำหนดจุดที่ติดตั้งอุปกรณ์ อำนวยความสะดวกภายใน บริเวณเสี่ยงอันตราย	(5)	(18)	(49)	(106)	(199)	(377)	1.74	.95	น้อย
	เฉลี่ยรวม						1.76	.77	น้อย

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ในด้านร่วมคิด ตัดสินใจ ดังนี้ (1) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.82) ว่าเคยมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจหรือร่วมประชุม เพื่อพิจารณารายละเอียดการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ที่จะดำเนินการในพื้นที่ (2) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อย (ค่าเฉลี่ย 1.76) ว่าเคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่ดำเนินการในพื้นที่ (3) กลุ่ม

ตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อย (ค่าเฉลี่ย 1.76) ว่าเคยมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดหรือตำแหน่งของการซ่อมหลุมบ่อหรือบริเวณถนนที่เสียหาย (4) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อย (ค่าเฉลี่ย 1.72) ว่าเคยมีส่วนร่วมในการสำรวจและกำหนดขนาด หรือ ตำแหน่ง ของท่อระบายน้ำ (5) กลุ่ม ตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อย (ค่าเฉลี่ย 1.74) ว่าเคยมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดที่ติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกภายในบริเวณเสี่ยงอันตราย

สรุป กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในด้านร่วมคิด ตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวม 1.76)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านร่วมในการปฏิบัติการ แสดงไว้ในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน คำร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วม และค่าสถิติ ของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านร่วมในการปฏิบัติการ

n=377

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านร่วมในการปฏิบัติการ	ระดับการมีส่วนร่วม						\bar{X}	S.D.	ระดับ การมี ส่วน ร่วม
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	รวม			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด				
	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)			
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)			
1. ท่านเคยอุทิศทรัพย์สิน เช่น การเสียดสที่ดินให้แก่ สำนักงานทางหลวงชนบท จังหวัดสตูล ในการบำรุงรักษา ทางหลวงชนบท	(18)	(22)	(59)	(107)	(171)	(377)	1.96	1.13	น้อย
2. ท่านเคยอุทิศเวลาและ แรงกาย ในการซ่อมแซม หลุมบ่อบนถนนทางหลวง ชนบท	(1)	(22)	(99)	(114)	(141)	(377)	2.01	.95	น้อย

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านร่วมในการปฏิบัติการ	ระดับการมีส่วนร่วม						\bar{X}	S.D.	ระดับ การมี ส่วน ร่วม
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	รวม			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด				
	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)			
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)			
3. ท่านเคยอุทิศเวลาและ แรงกาย ในการตัดหญ้า บริเวณสองข้างทางของถนน ทางหลวงชนบท	(28)	(64)	(117)	(81)	(87)	(377)			ปาน กลาง
4. ท่านเคยอุทิศเวลาและ แรงกาย ในการดูแลรักษา เครื่องหมายจราจร ป้ายจราจร และอุปกรณ์อำนวยความสะดวก	(8)	(46)	(105)	(130)	(88)	(377)			น้อย
5. ท่านเคยพบเห็นถนน ทางหลวงชนบทชำรุด แล้วแจ้งสำนักงานทางหลวง ชนบทจังหวัดสตูลทราบ เพื่อ ดำเนินการซ่อมแซม	(4)	(34)	(67)	(133)	(139)	(377)			น้อย
	เฉลี่ยรวม						2.20	.79	น้อย

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ในด้านร่วมในการปฏิบัติการ ดังนี้ (1) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.96) ว่าเคยอุทิศทรัพย์สิน เช่น การเสียสละที่ดิน ให้แก่ สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท (2) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.01) ว่าเคยอุทิศเวลา และแรงกาย ในการซ่อมแซมหลุมบ่อ บนถนนของทางหลวงชนบทส่วน (3) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.64) ว่าเคยอุทิศเวลา และ

ร่างกาย ในการตัดหญ้าบริเวณสองข้างทางของถนนทางหลวงชนบท (4) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.35) ว่าเคยอุทิศเวลา และร่างกาย ในการดูแลรักษาเครื่องหมายจราจร ป้ายจราจรและอุปกรณ์อำนวยความปลอดภัย (5) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อย (ค่าเฉลี่ย 2.02) ว่าเคยพบเห็นถนนทางหลวงชนบทชำรุด แล้วแจ้ง สำนักงานทางหลวงชนบท จังหวัดสตูลทราบ เพื่อดำเนินการซ่อมแซม

สรุป กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในด้านร่วมปฏิบัติการ อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวม 2.20)

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านร่วมรับ ประโยชน์ แสดงไว้ในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวน คำร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วม และค่าสถิติ ของกลุ่มตัวอย่างต่อการมี ส่วนร่วมของประชาชนด้านร่วมรับประโยชน์

n=377

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านร่วมรับประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม						\bar{X}	S.D.	ระดับ การมี ส่วน ร่วม
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	รวม			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด				
	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)			
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)			
1. ท่านพึงพอใจกับการดำเนิน งานบำรุงรักษาทางหลวง ชนบทของสำนักงานทางหลวง ชนบทจังหวัดสตูล	(31)	(60)	(192)	(54)	(40)	(377)			ปาน กลาง
2. ท่านได้รับประโยชน์จากการ บำรุงรักษาทางหลวงชนบท ของสำนักงานทางหลวงชนบท จังหวัดสตูล	(36)	(125)	(142)	(52)	(22)	(377)			ปาน กลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านร่วมรับประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม						\bar{X}	S.D.	ระดับ การมี ส่วน ร่วม
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	รวม			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด				
	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)			
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)			
3. ท่านคิดว่าการบำรุงรักษา	(91)	(176)	(72)	(29)	(9)	(377)			
ทางหลวงชนบทของสำนักงาน	24.1	46.7	19.1	7.70	2.40	100	3.82	.96	มาก
ทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล									
ส่งผลดีต่อชุมชน									
4. ท่านคิดว่าการวางตำแหน่ง	(81)	(131)	(108)	(41)	(16)	(377)			
ท่อระบายน้ำที่เหมาะสม	21.5	34.7	28.6	10.9	4.20	100	3.59	1.07	มาก
สามารถลดปัญหาน้ำท่วมขังได้									
5. ท่านคิดว่าการติดตั้งอุปกรณ์	(121)	(123)	(83)	(38)	(12)	(377)			
อำนวยความสะดวกภายใน	32.1	32.6	22.0	10.1	3.20	100	3.80	1.09	มาก
บริเวณเสี่ยงอันตราย ช่วยลด									
อุบัติเหตุบนถนนได้									
	เฉลี่ยรวม						3.49	.79	ปาน กลาง

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ในด้านร่วมรับประโยชน์ ดังนี้ (1) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.97) ว่าพึงพอใจกับการดำเนินงานบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล (2) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.27) ว่าได้รับประโยชน์จากการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลเคย (3) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.82) ที่คิดว่าการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ส่งผลดีต่อชุมชน (4) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ใน

ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.59) ที่คิดว่าการวางตำแหน่งท่อระบายน้ำที่เหมาะสม สามารถลดปัญหาน้ำท่วมขังได้ (5) กลุ่ม ตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.80) ที่คิดว่าการติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในบริเวณเสี่ยงอันตราย ช่วยลดอุบัติเหตุบนถนนได้

สรุป กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในด้านร่วมปฏิบัติการ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 3.49)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านร่วมประเมินผล แสดงไว้ในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวน คำร้อยละ ระดับการมีส่วนร่วม และค่าสถิติ ของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านร่วมประเมินผล

n=377

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านร่วมประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม						\bar{X}	S.D.	ระดับ การมี ส่วน ร่วม
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	รวม			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด				
	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)			
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)			
1. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการ ติดตามหรือสอดส่องดูแล การบำรุงรักษาทางหลวง ชนบทของสำนักงานทางหลวง ชนบทจังหวัดสตูล	(4)	(30)	(104)	(127)	(112)	(377)			น้อย
	1.10	8.00	27.6	33.7	29.7	100	2.17	.98	
2. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน บำรุงรักษาทางหลวงชนบท ของสำนักงานทางหลวงชนบท จังหวัดสตูล	(4)	(15)	(60)	(135)	(163)	(377)			น้อย
	1.10	4.00	15.9	35.8	43.2	100	1.84	.91	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านร่วมประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม						\bar{X}	S.D.	ระดับ การมี ส่วน ร่วม
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	รวม			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด				
	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)	(n)			
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)			
3. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลความพึงพอใจ ในการใช้เส้นทางบนถนนทาง หลวงชนบท	(7)	(20)	(75)	(125)	(150)	(377)	1.96	.99	น้อย
4. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล การติดตั้งอุปกรณ์ อำนวยความสะดวกบนถนน ทางหลวงชนบท	(3)	(14)	(59)	(125)	(176)	(377)	1.79	.89	น้อย
5. ท่านเคยได้รับการแต่งตั้ง เป็นคณะกรรมการตรวจรับ งานในโครงการบำรุงรักษาทาง หลวงชนบทของสำนักงานทาง หลวงชนบทจังหวัดสตูล	(-)	(7)	(30)	(64)	(276)	(377)	1.38	.71	น้อย ที่สุด
	เฉลี่ยรวม						1.83	.74	น้อย

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นถึง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ในด้านร่วมประเมินผล ดังนี้ (1) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.17) ว่าเคยมีส่วนร่วมในการติดตามหรือสอดส่องดูแล การบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล (2) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.84) ว่าเคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล (3) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.96) ว่าเคยมี

ส่วนร่วมในการประเมินผลความพึงพอใจในการใช้เส้นทางบนถนนทางหลวงชนบท (4) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.79) ว่าเคยมีส่วนร่วมในการประเมินผล การติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกบนถนนทางหลวงชนบท (5) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.38) ว่าเคยได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจรับงานในโครงการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงาน ทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

สรุป กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในด้านร่วมประเมินผล อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวม 1.83)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวแปรตาม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่วมคิด ตัดสินใจ ด้านร่วมในการปฏิบัติการ ด้านร่วมรับประโยชน์ และด้านร่วมประเมินผล สามารถสรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมด้านร่วมรับประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย = 3.49 (S.D. = 0.79) ซึ่งจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง , รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมด้านร่วมปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย = 2.20 (S.D.=0.79) จัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย , รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมด้านประเมินผล มีค่าเฉลี่ย = 1.83 (S.D. = 0.74) จัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย และ การมีส่วนร่วมด้านร่วมคิด ตัดสินใจ มีจำนวนน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 1.76 (S.D = 0.77) จัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย ตามที่แสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 สรุปค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ

การมีส่วนร่วมของประชาชน	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม	หมายเหตุ
ด้านร่วมคิด ตัดสินใจ	1.76	0.77	น้อย	มีส่วนร่วมลำดับที่ 4
ด้านร่วมปฏิบัติการ	2.20	0.79	น้อย	มีส่วนร่วมลำดับที่ 2
ด้านร่วมรับประโยชน์	3.49	0.79	ปานกลาง	มีส่วนร่วมลำดับที่ 1
ด้านร่วมประเมินผล	1.83	0.74	น้อย	มีส่วนร่วมลำดับที่ 3
เฉลี่ยรวม	2.32	0.55	น้อย	

สรุป ค่าเฉลี่ยรวมต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล จัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยรวม = 2.32 (SD = 0.55)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัยนั้นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล และ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล และต้องการทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ 9 ข้อ โดยการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ตามกรอบความคิดการวิจัย ดังรายละเอียดดังนี้

4.1 ตัวแปรเพศกับระดับการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วม

เพศ	N = 377	\bar{X}	S.D.	t	P
ชาย	252	2.18	0.73	3.158*	0.002
หญิง	125	1.93	0.72		

จากตาราง 4.10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง โดยมีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล เท่ากับ 2.18 และ 1.93 ตามลำดับ ซึ่งจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย และจากการทดสอบค่าทางสถิติ t-Test ($t = 3.158^*$, $p = 0.002$) สรุปได้ว่าเพศที่ต่างกัน มีความสัมพันธ์กัน หรือมีระดับการมีส่วนร่วมต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง

4.2 ตัวแปรอายุกับระดับการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการมีส่วนร่วม

ช่วงอายุกลุ่มตัวอย่าง	N = 377	\bar{X}	S.D.	F	P
อายุต่ำกว่า 30 ปี	91	2.01	0.69	.701	.552
อายุตั้งแต่ 31 ถึง 40 ปี	135	2.10	0.79		
อายุตั้งแต่ 41 ถึง 50 ปี	102	2.13	0.67		
อายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป	49	2.18	0.78		

จากตาราง 4.11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล 2.18 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 41 – 50 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.13 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 31 – 40 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.10 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.01 ซึ่งทั้งหมดจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย และจากการทดสอบค่าทางสถิติ f-Test ($f = .701, p = .552$) สรุปได้ว่า อายุที่ต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือมีระดับการมีส่วนร่วมไม่ต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.3 ตัวแปรระดับการศึกษากับระดับการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการมีส่วนร่วม

ระดับการศึกษา	N = 377	\bar{X}	S.D.	F	P
ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	58	2.28	.83	1.340	.255
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	84	1.99	.70		
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า	84	2.10	.74		
ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า	52	2.10	.70		
ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	99	2.09	.71		

จากตาราง 4.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมหรือต่ำกว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล 2.28 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าและระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมเท่ากัน คือ 2.10 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.09 และกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 1.99 ซึ่งทั้งหมดจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย และจากการทดสอบค่าทางสถิติ f-Test ($f = 1.340, p = .255$) สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กันหรือมีระดับการมีส่วนร่วมไม่ต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.4 ตัวแปรรายได้จากการประกอบอาชีพกับระดับการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการประกอบอาชีพกับระดับการมีส่วนร่วม

รายได้จากการประกอบอาชีพ	N = 377	\bar{X}	S.D.	F	P
ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน	66	2.02	.79	1.181	.317
5,000 – 10,000 บาท /เดือน	178	2.07	.73		
10,001 – 15,000 บาท/เดือน	97	2.13	.74		
สูงกว่า 15,000 บาท/เดือน	36	2.28	.61		

จากตาราง 4.13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้สูงกว่า 15,000 บาท/เดือน มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบท จังหวัดสตูล 2.28 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท/เดือน มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.13 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท/เดือน มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.07 และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.02 ซึ่งทั้งหมดจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย และจากการทดสอบค่าทางสถิติ f-Test ($f = 1.181$, $p = .317$) สรุปได้ว่า รายได้จากการประกอบอาชีพที่ต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กันหรือมีระดับการมีส่วนร่วมไม่ต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.5 ตัวแปรอาชีพหลักกับระดับการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหลักกับระดับการมีส่วนร่วม

อาชีพหลัก	N = 377	\bar{X}	S.D.	F	P
รับจ้าง	96	1.92	.69	3.354*	.003
เกษตรกร	115	2.26	.73		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	57	2.26	.67		
ค้าขาย	34	1.91	.75		
ธุรกิจส่วนตัว	56	2.09	.82		
ว่างงาน	2	1.50	.71		
อื่น ๆ	17	1.88	.60		

จากตาราง 4.14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพหลักเกษตรกรและรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล 2.26 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.09 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้าง มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 1.92 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขายมีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 1.91 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 1.88 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพว่างงาน มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 1.50 ซึ่งทั้งหมดจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย และจากการทดสอบค่าทางสถิติ f-Test ($f = 3.354, p = .003$) สรุปได้ว่า อาชีพหลักที่ต่างกัน มีความสัมพันธ์กันหรือมีระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่ม ซึ่งต้องทดสอบหาความสัมพันธ์เป็นรายคู่ ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการทดสอบหาความสัมพันธ์เป็นรายคู่ระหว่างอาชีพหลักกับระดับการมีส่วนร่วม

อาชีพหลัก		รับจ้าง	เกษตรกร	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย	ธุรกิจ ส่วนตัว	ว่างงาน
	\bar{X}	1.92	2.26	2.26	1.91	2.09	1.50
รับจ้าง	1.92						
เกษตรกร	2.26	.34*					
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	2.26	.35*	.00				
ค้าขาย	1.91	.00	.35*	.35*			
ธุรกิจส่วนตัว	2.09	.17	.17	.17	.18		
ว่างงาน	1.50	.42	.76	.76	.41	.59	
อื่น ๆ	1.88	.03	.38*	.38	.03	.21	.38

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบความสัมพันธ์เป็นรายคู่ทางสถิติ โดยใช้วิธีของ LSD ตามตารางที่ 4.15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกรและกลุ่มที่รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพหลักรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพ

หลักเป็นเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมฯ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย และอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมฯ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขายและรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

4.6 ตัวแปรระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กับระดับการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กับระดับการมีส่วนร่วม

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	N = 377	\bar{X}	S.D.	F	P
ต่ำกว่า 1 ปี	9	2.56	1.01	1.542	.203
1-3 ปี	22	2.00	.69		
4-6 ปี	24	2.20	.83		
มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป	322	2.08	.72		

จากตารางที่ 4.16 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่ำกว่า 1 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล 2.56 ซึ่งจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตั้งแต่ 4-6 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.20 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 6 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.08 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตั้งแต่ 1-3 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.00 ซึ่งทั้งสามกลุ่มหลังจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย และจากการทดสอบค่าทางสถิติ f-Test ($f = 1.542$, $p = .203$) สรุปได้ว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กันหรือมีระดับการมีส่วนร่วมไม่ต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.7 ตัวแปรการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวง ชนบทกับระดับการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ
การบำรุงรักษาทางหลวงชนบทกับระดับการมีส่วนร่วม

การรับรู้ข่าวสารและการ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการ บำรุงรักษาทางหลวงชนบท	N = 377	\bar{X}	S.D.	F	P
1. มีการรับรู้ข่าวสารและ การประชาสัมพันธ์น้อย	146	1.84	.68	28.689*	.000
2. มีการรับรู้ข่าวสารและ การประชาสัมพันธ์ปานกลาง	132	2.06	.64		
3. มีการรับรู้ข่าวสารและ การประชาสัมพันธ์มาก	99	2.52	.75		

จากตาราง 4.17 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์
เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทมาก มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทาง
หลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล 2.52 ซึ่งจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปาน
กลาง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยระดับการ
มีส่วนร่วม 2.06 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์น้อย มีค่าเฉลี่ย
ระดับการมีส่วนร่วม 1.84 ซึ่งทั้งสองกลุ่มจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย และจากการทดสอบ
ค่าทางสถิติ f-Test ($f = 28.689$, $p = .000$) สรุปได้ว่า การรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์
เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่ต่างกัน มีความสัมพันธ์กันหรือมีระดับการมีส่วนร่วมที่
แตกต่างกันระหว่างกลุ่ม ซึ่งต้องทดสอบหาความสัมพันธ์เป็นรายคู่ ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการทดสอบหาความสัมพันธ์เป็นรายคู่ระหว่างการรับรู้ข่าวสารและการ
 ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทกับระดับการมีส่วนร่วม

การรับรู้ข่าวสาร และการ ประชาสัมพันธ์	มีการรับรู้ข่าวสารและ การประชาสัมพันธ์	
	น้อย	ปานกลาง
\bar{X}	1.84	2.06
1. มีการรับรู้ข่าวสารและ การประชาสัมพันธ์น้อย	1.84	
2. มีการรับรู้ข่าวสารและ การประชาสัมพันธ์ปานกลาง	2.06	.22*
3. มีการรับรู้ข่าวสารและ การประชาสัมพันธ์มาก	2.52	.67*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบความสัมพันธ์เป็นรายคู่ทางสถิติ โดยใช้วิธีของ LSD ตามตารางที่
 4.18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์มาก มีความสัมพันธ์กับระดับ
 การมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้
 ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ปานกลางและน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ
 กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ปานกลาง มีความสัมพันธ์กับระดับการมี
 ส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสาร
 และการประชาสัมพันธ์น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.8 ตัวแปรความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทกับระดับการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทกับระดับการมีส่วนร่วม

ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท	N = 377	\bar{X}	S.D.	F	P
1. มีความรู้ ความเข้าใจน้อย	26	1.54	.58	14.224*	.000
2. มีความรู้ ความเข้าใจปานกลาง	117	1.96	.71		
3. มีความรู้ ความเข้าใจมาก	234	2.23	.72		

จากตาราง 4.19 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทมาก มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล 2.23 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจปานกลาง มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 1.96 และกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจน้อย มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 1.54 ซึ่งทั้งหมดจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย และจากการทดสอบค่าทางสถิติ f-Test ($f=14.224$, $p=.000$) สรุปได้ว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่ต่างกัน มีความสัมพันธ์กันหรือมีระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่ม ซึ่งต้องทดสอบหาความสัมพันธ์เป็นรายคู่ ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการทดสอบหาความสัมพันธ์เป็นรายคู่ระหว่างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทกับระดับการมีส่วนร่วม

ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท	\bar{X}	มีความรู้ ความเข้าใจ น้อย	มีความรู้ ความเข้าใจ ปานกลาง
1. มีความรู้ ความเข้าใจน้อย	1.54		
2. มีความรู้ ความเข้าใจปานกลาง	1.96	.42*	
3. มีความรู้ ความเข้าใจมาก	2.23	.69*	.27*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบความสัมพันธ์เป็นรายคู่ทางสถิติ โดยใช้วิธีของ LSD ตามตารางที่ 4.20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทมาก มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจ ปานกลางและน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจปานกลาง มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.9 ตัวแปรการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล กับระดับการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่กับระดับการมีส่วนร่วม

การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่	N = 377	\bar{X}	S.D.	F	P
1. มีการติดต่อสัมพันธ์น้อย	212	1.87	.68	30.703*	.000
2. มีการติดต่อสัมพันธ์ปานกลาง	95	2.26	.67		
3. มีการติดต่อสัมพันธ์มาก	70	2.56	.71		

จากตาราง 4.21 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลมาก มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล 2.56 ซึ่งจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ปานกลาง และมีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่น้อย มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.26 และ 1.87 ตามลำดับ ซึ่งทั้งสองกลุ่มจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย และจากการทดสอบค่าทางสถิติ f-Test ($f=30.703$, $p=.000$) สรุปได้ว่าการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่ต่างกัน มีความสัมพันธ์กันหรือมีระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่ม ซึ่งต้องทดสอบหาความสัมพันธ์เป็นรายคู่ ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 แสดงผลการทดสอบหาความสัมพันธ์เป็นรายคู่ระหว่างการติดต่อสัมพันธ์กับ
เจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลกับระดับการมีส่วนร่วม

การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่	\bar{X}	มีการติดต่อสัมพันธ์	มีการติดต่อสัมพันธ์
		น้อย	ปานกลาง
		1.87	2.26
1. มีการติดต่อสัมพันธ์น้อย	1.87		
2. มีการติดต่อสัมพันธ์ปานกลาง	2.26	.42*	
3. มีการติดต่อสัมพันธ์มาก	2.56	.69*	.29*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการทดสอบความสัมพันธ์เป็นรายคู่ทางสถิติ โดยใช้วิธีของ LSD ตามตารางที่ 4.22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลมาก มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ปานกลางและกลุ่มที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ กลุ่มตัวอย่างที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ปานกลาง มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล” เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

- 1) เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล
- 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล
- 3) เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลหรือสถานภาพทั่วไปของประชากร
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อม ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์, ด้านความรู้ ความเข้าใจต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท และด้านการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล
- 3) สอบถามความคิดเห็นถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท และ
- 4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำความเข้าใจกับผู้ช่วยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถาม และวิธีการเก็บข้อมูล และแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยการประสานกับ อบต.ในพื้นที่ ในเรื่องของการเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามที่ได้จากการจัดเก็บและทำการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามชุดที่สมบูรณ์พอที่จะนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวน 377 ตัวอย่าง จากจำนวนทั้งสิ้น 384 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 98.18 แล้วนำมาประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย

1. สรุปการวิจัย

ผลการศึกษามีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลหรือสถานภาพทั่วไปของประชากร

จากการศึกษาพบว่า ในเรื่องเพศ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.80) เป็นชาย และที่เหลือ (ร้อยละ 33.20) เป็นหญิง ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 35.80) มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ 26.30) มีรายได้จากการประกอบอาชีพส่วนใหญ่ ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 47.20) อาชีพหลักส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30.50) มีอาชีพเกษตรกร และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85.40) มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 6 ปีขึ้นไป

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อม

ประกอบด้วย การรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ , ความรู้ ความเข้าใจต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท และการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล จากการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 38.70 , ส่วนระดับความรู้ ความเข้าใจต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทมาก คิดเป็นร้อยละ 62.10 และในส่วนของ การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล พบว่า ส่วนใหญ่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 56.20

1.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล จากการศึกษพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 2.32 ซึ่งจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย เมื่อแยกแต่ละด้านพบว่า การมีส่วนร่วมด้านร่วมรับประโยชน์มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.49 ซึ่งจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง , รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมด้านร่วมปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย 2.20 ซึ่งจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย , รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมด้านประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 1.83 ซึ่งจัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย และ การมีส่วนร่วมด้านร่วมคิด ตัดสินใจ มีจำนวนน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.76 จัดอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมน้อย

สมมติฐานที่ 7 การรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่ต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่า ผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทที่แตกต่างกันซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ 7

สมมติฐานที่ 8 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่ต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่า ผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ 8

สมมติฐานที่ 9 การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่ต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่า ผู้ที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ 9

2. อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

จากการศึกษาวิจัยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากที่ผ่านมาหน่วยงานราชการไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเท่าที่ควร ขาดการประชาสัมพันธ์โครงการ ขาดการประชุมชี้แจงหรือการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินการ ขาดการประชาสัมพันธ์โครงการ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา

ทางหลวงชนบท ขาดการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ชุมชน ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน กับท้องถิ่น และปัญหาการการไม่เปิดโอกาสหรือส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้าน ต่างๆ เช่น การสำรวจออกแบบ,การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์,การก่อสร้างทาง,การบำรุงรักษาทาง และสะพาน และ การอำนวยความสะดวกงานทาง ทำให้เกิดปัญหาการดำเนินการที่ไม่ตรงกับ ความต้องการของประชาชน ตั้งแต่ขั้นตอนของการร่วมคิด ตัดสินใจและวางแผนในกิจกรรมที่จะ ดำเนินการ เพื่อเป็นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเจ้าของพื้นที่ ตลอดจนขั้นตอนในการร่วม ปฏิบัติการ ร่วมรับประโยชน์ หรือร่วมประเมินผลในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและ เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมโดยเฉพาะในด้านร่วมคิด ตัดสินใจ และการวางแผน หากได้นำเอา ประชาชนส่วนใหญ่ เป็นผู้คิดค้นปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหา กำหนดวิธีการและ ขั้นตอนการแก้ปัญหาเอง โดยให้อิสระและอิสระทางความคิด เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเพียงผู้คอย ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและคอยให้กำลังใจ โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน จะทำให้ ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพราะผลผลิตที่เกิดขึ้นจะตกเป็นของ ประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดิน ปรัชญพฤทธิ (อ้างถึงใน ขวลิขิต สังขพงศ์ ,2544:25) ที่กล่าวว่า การที่จะให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการต่าง ๆ นั้น ประชาชนต้องมี โอกาสและมีอำนาจที่จะเข้าไปควบคุมกิจการนั้นด้วยตนเอง มิใช่เป็นเพียงเข้าไปมีส่วนร่วมเพียงเพื่อ จะได้เป็นสัญลักษณ์เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้เขาเหล่านั้นมีความผูกพันในกิจการและเป็นผู้กำหนดชะตา กรรมของตนเองได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ การมีส่วนร่วมที่แท้จริงจึงต้องประกอบไปด้วย การ ร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหา , ร่วมในการตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหา , ร่วมปฏิบัติการใน กิจกรรม , ร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดจากกิจกรรม และร่วมประเมินผลที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรม และสอดคล้องกับแนวคิดของ ธงชัย สันติวงษ์ (อ้างถึงใน สายใจ คำช่วย,2545:11) ที่กล่าวว่า การ บริหารแบบมีส่วนร่วม คือวิธีการที่ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการได้เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มี ส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่างๆ เช่น การให้มีส่วนร่วมในการวางแผน ช่วยเสนอแนะ ข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของนักบริหาร ตลอดจนการให้อิสระความอิสระกับกลุ่มที่จะ ตัดสินใจทำงานเองภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบไว้ให้อย่างกว้างๆ ส่วนในด้านร่วมในการ ปฏิบัติการที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่าด้านอื่นๆนั้น เพราะประชาชนในพื้นที่สามารถกระทำ ได้ทันทีโดยไม่ต้องรอการชี้แจงหรือประชุมจากหน่วยงาน ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยเต็มใจ หรือไม่ก็ตาม เช่น การร่วมแรงร่วมใจกันในการตัดหญ้าบริเวณสองข้างทาง หรือการร่วมออกแรง ออกเงิน หรือออกวัสดุ ในการซ่อมแซมถนนที่เป็นหลุมบ่อ เป็นต้น ส่วนในด้านร่วมรับประโยชน์ ซึ่งมีระดับการมีส่วนร่วมรองลงมานั้น อาจเป็นเพราะหากมีการดำเนินการบำรุงรักษาทางหลวง

ชนบทที่ดี สภาพเส้นทางในการคมนาคมอยู่ในสภาพที่ดีมีความสะดวก ปลอดภัยในการเดินทาง และขนส่ง ก็จะส่งผลดีต่อชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทของ ชินรัตน์ สมสืบ (อ้างถึงใน อนุชัย บูรณประเสริฐกุล, 2545: 21-24) ที่กล่าวว่า การพัฒนาอาจเริ่มจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพื่อจะทำให้กลุ่มผู้ด้อยโอกาสมีสิ่งต่างๆตามความจำเป็นขั้นพื้นฐานก่อน จากนั้นก็มุ่งผลประโยชน์การพัฒนาให้ตกแก่คนและสร้างคนให้มีศักดิ์ศรี ความเป็นตัวของตัวเอง สามารถเลือกวิถีชีวิตของตนเองได้ และสามารถนำเอาแนวคิดเหล่านี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมได้ สำหรับปัญหาในด้านร่วมประเมนผลที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย นั้น เพราะในการติดตามและประเมินผลซึ่งถือว่ามีความสำคัญ เป็นการหาข้อดีหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากการดำเนินงาน แต่ในบางครั้งประชาชนได้รับการทักท้วงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อาจจะเป็นเพราะเรื่องผลประโยชน์ที่เจ้าหน้าที่มีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ ทำให้ประชาชนไม่อยากจะมีส่วนร่วมหรือรับรู้ในด้านนี้เท่าที่ควร

ดังนั้นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลอยู่ในระดับน้อย อาจจะเป็นเพราะว่าประชาชนไม่ได้รับการปลูกฝังให้รู้จักคิดหรือให้ใช้ความคิด การที่จะกระทำการสิ่งใดจะต้องให้ผู้ใหญ่สั่งหรือไม่ก็ต้องมาจากความคิดหรือความต้องการของหน่วยงานภาครัฐ ประชาชนเป็นเพียงผู้ปฏิบัติ มิได้เกิดจากการร่วมคิดของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งหากเมื่อไหร่ที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างแท้จริง ย่อมส่งผลต่อความเจริญของชุมชนและประเทศโดยรวม และการที่หน่วยงานภาครัฐไม่ให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของประชาชน ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จุฑารัตน์ บุญญาวัตร (2546 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสงขลาเมืองน่าอยู่ ของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวม พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กมลศักดิ์ ธรรมาวุช (2544 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้วิจัยถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยของเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในการคัดแยกมูลฝอยอยู่ในระดับต่ำ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนุชัย บูรณประเสริฐกุล (2545 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ : กรณีศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ อยู่ในระดับน้อย

2.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลได้แก่ เพศ อาชีพหลัก การรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ ความรู้ ความเข้าใจและการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ส่วนปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้จากการประกอบอาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ โดยสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.2.1 สมมติฐานที่ 1 “เพศที่ต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า เพศที่ต่างกันจะมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของจังหวัดสตูลแตกต่างกัน กล่าวคือ เพศชายมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล มากกว่าเพศหญิง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยอาจมองได้ว่าผู้ชายจะมีการติดต่อสัมพันธ์หรือการยอมรับจากสังคม ตลอดจนมีความเป็นผู้นำมากกว่าผู้หญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฉอาน วุฒิกรรมรักษา (2526:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยในทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการที่ได้รางวัลดีเด่นของตำบลทุ่งพะยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี” พบว่าเพศชายเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนมากกว่าเพศหญิง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของประภาศรี พิทักษ์สินสุข (2532:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสุพรรณบุรี” พบว่าปัจจัยทางสังคมได้แก่ เพศ มีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนา และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิวัฒน์ ภูคนองศรี (2537:บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานตำรวจสัมพันธ์ในจังหวัดปัตตานี” ผลการวิจัยสรุปว่า ประชาชนเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของแนว โสคติพันธุ์ (2534:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา” พบว่าปัจจัยด้านเพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุปราณี อ่อนชื่นจิต (อ้างถึงใน ดุสิตา แก้วสมบุญ, 2545:42) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการพัฒนาชุมชน : การศึกษาเฉพาะกรณีโครงการพัฒนาชนบท ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” พบว่าเพศชายมีส่วนร่วมในโครงการสูงกว่าเพศหญิง

2.2.2 สมมติฐานที่ 2 “อายุที่ต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า อายุที่ต่างกัน มี

ส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อธิบายได้ว่าอายุจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม เนื่องจากการที่ใครคนใดคนหนึ่งจะเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากความรู้สึกรักใคร่หรือจิตใต้สำนึกของบุคคลเหล่านั้นมากกว่า ปรากฏว่าที่หน่วยงานยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง คนที่มีอายุมากกว่าก็ไม่ได้หมายความว่าจะมีส่วนร่วมมากกว่าคนที่อายุน้อยกว่าซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดุสิตา แก้วสมบุญ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนในจังหวัดสงขลาที่มีอายุต่างกัน พบว่า มีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นงกาญจน์ บุณนรักษ์ (อ้างถึงใน ดุสิตา แก้วสมบุญ, 2545:42) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของชาวกระเหรี่ยงในจังหวัดกาญจนบุรี และราชบุรี ภายใต้โครงการของกรมประชาสงเคราะห์” พบว่าอายุเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนุชัย บุญประเสริฐกุล (2545:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ : กรณีศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการระหว่างกลุ่มอายุ ไม่แตกต่างกัน

2.2.3 สมมติฐานที่ 3 “ระดับการศึกษาต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน” ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยแสดงให้เห็นว่าการศึกษาไม่มีผลต่อบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนุชัย บุญประเสริฐกุล (2545:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ : กรณีศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งานในการดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการระหว่างกลุ่มการศึกษา ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นงกาญจน์ บุณนรักษ์ (อ้างถึงใน ดุสิตา แก้วสมบุญ, 2545:42) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของชาวกระเหรี่ยงในจังหวัดกาญจนบุรี และราชบุรี ภายใต้โครงการของกรมประชาสงเคราะห์” พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีส่วนร่วม แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรพินท์ สุทธิพันธ์ (อ้างถึงใน สุทธิพันธ์, 2545:25) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนรายได้ พบว่า

สมาชิกกลุ่มแม่บ้านที่มีการศึกษาสูงมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพิ่มพูนรายได้มากกว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านที่การศึกษาต่ำ

2.2.4 สมมติฐานที่ 4 “รายได้จากการประกอบอาชีพต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน” ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่าผู้ที่มีรายได้จากการประกอบอาชีพที่ต่างกันมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จักรพงษ์ ทองเพชร (2539 :บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาร่วมกันมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาจังหวัดที่ใช้งบประมาณตามข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสตูล พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาของประภาศรี พิทักษ์สินสุข (2532:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสุพรรณบุรี” พบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิบูลย์ แพนพา (อ้างถึงใน อุดลย์ วรรณชาติ,2545:19) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลพนมไพร อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าประชาชนมีรายได้ต่อเดือนสูงหรือมีรายได้ต่ำ จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สามารถ ก้อนจันทร์ (2542:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่ารายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง

2.2.5 สมมติฐานที่ 5 “อาชีพหลักต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน” ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสามารถอธิบายได้ว่า อาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท สูงกว่าอาชีพค้าขายและรับจ้าง ส่วนผู้ที่มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมฯ สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขายและอาชีพอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และเกษตรกร มีส่วนร่วมฯ สูงกว่าผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จริญญาพันธุ์ เขียววิทย์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาร่วมกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกรณีศึกษาพื้นที่ป่าเขาหลวงและชุมชนคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการศึกษพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีสถานภาพ

ด้านอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สัมพันธ์ สะโศดา (อ้างถึงใน อุดลย์ วรรณชาติ, 2545: 58) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนกับความยั่งยืนของหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้าจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า อาชีพเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกับความยั่งยืนของหมู่บ้านสุขภาพดีถ้วนหน้า และยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สามารถ ก้อนจันทร์ (2542:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ขามใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนุสรณ์ สุวรรณสัทสิกร (อ้างถึงใน อนุชัย บุรณประเสริฐกุล, 2545:29) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมทางการเกษตรในท้องถิ่น พบว่าอาชีพ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำกิจกรรมทางการเกษตรในท้องถิ่น

2.2.6 สมมติฐานที่ 6 “ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน” ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จักรพงษ์ ทองเพชร (2539:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาจังหวัดที่ใช้งบประมาณตามข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสตูล พบว่า ประชาชนที่มีความยาวนานในการอยู่อาศัยในท้องถิ่นต่างกัน มีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาของ แนวโสคติพันธุ์ (2534:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา” พบว่าปัจจัยด้านความยาวนานในการอาศัยอยู่ในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน

2.2.7 สมมติฐานที่ 7 “การรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน” ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์มาก มีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลสูงกว่ากลุ่มที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ปานกลางและน้อย และ กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ปานกลาง มีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล สูงกว่ากลุ่มที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์หลวงชนบทจังหวัดสตูล สูงกว่า

กลุ่มที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ปานกลางและน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ที่ดีจากหน่วยงานย่อมส่งผลให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวและอยากที่จะมีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์น้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จ่านง ไพโรจน์ (อ้างถึงใน ศักดิ์ระพี หิริญชาติ, 2548 :15) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมขอประชาชนต่อโครงการสันตินิคมิต ในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าประชาชนที่มีความแตกต่างกันในด้าน การรับรู้ข่าวสาร มีระดับการมีส่วนร่วมต่อโครงการสันตินิคมิตแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พรรณีภา โสคติพันธุ์ (2543:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชนกรณีตำบลน้ำขาว อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พบว่า การรับข่าวสารจากบุคคล การรับข่าวสารด้านสุขภาพ และการได้รับข่าวสารทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นงกาญจน์ บุณรักษ์ (อ้างถึงใน คูลีดา แก้วสมบุรณ์, 2545:42) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของชาวกระเหรี่ยงในจังหวัดกาญจนบุรี และราชบุรี ภายใต้โครงการของกรมประมงสงเคราะห์” พบว่าความถี่ในการรับข่าวสารด้านการเกษตรและการดำรงชีพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วม

2.2.8 สมมติฐานที่ 8 “ความรู้ ความเข้าใจในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่ต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน” ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยอธิบายได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทมาก มีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล สูงกว่ากลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจ ปานกลางและน้อย และ กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจปานกลาง มีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล สูงกว่ากลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจน้อย แสดงให้เห็นว่า หากประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหรือกิจกรรมที่ดำเนินการ ไม่ว่าจะความรู้ ความเข้าใจนั้น จะเกิดจากการเรียนรู้หรือการถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานหรือเกิดจากการเรียนรู้ การรับรู้ข่าวสาร และจากประสบการณ์ของประชาชนเองก็ตาม จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นมากกว่าผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจน้อย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ลำอาน สืบสมาน (อ้างถึงใน ชวลิต สังขพงศ์, 2544:16) ที่กล่าวไว้ว่า กลวิธีที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม คือการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน ว่าผลประโยชน์ที่จะได้นั้นจะทำให้ประชาชนดีขึ้นอย่างไร และประชาชนจะช่วยเหลือได้อย่างไรบ้าง และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุภฤกษ์ โรจนธรรม (อ้างถึงใน สมคิด รัตนวงศ์, 2542:51) ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้าน

ตามโครงการสาธารณสุขมูลฐาน : ศึกษาเฉพาะหมู่บ้านสาธารณสุขมูลฐานดีเด่นของจังหวัด นครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง” ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ประชาชนที่ได้รับความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการสาธารณสุขมูลฐานมากกว่าประชาชนที่ไม่ได้รับความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐาน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุเมธ แสงนันทนวล (อ้างถึงใน อดุลย์ วรรณชาติ, 2545:20) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ในกิจกรรมหมู่บ้าน เกษะสถาน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านสหกรณ์เกษะสถานกรุงเทพมหานคร พบว่า อายุและความรู้ ความเข้าใจ ในกิจกรรมการพัฒนา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำกิจกรรม

2.2.9 สมมติฐานที่ 9 “การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่ต่างกัน จะมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลที่แตกต่างกัน” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลมาก มีระดับการมีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล สูงกว่ากลุ่มที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ปานกลางและกลุ่มที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่น้อย และ กลุ่มตัวอย่างที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ปานกลาง มีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล สูงกว่ากลุ่มที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่น้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่ประชาชนมีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นด้านส่วนตัวหรือไม่ก็ตาม ย่อมส่งผลให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดี รู้สึกว่าได้รับการยอมรับนับถือและพร้อมที่จะดำเนินกิจกรรมร่วมกัน อันจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จะดำเนินการมากกว่าผู้ที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่น้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จรณพันธ์ เชี่ยววิทย์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาพื้นที่ป่าเขาหลวงและชุมชนคีรีวง ตำบลท่าโสน อำเภอถ้ำรงค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีสถานภาพด้านการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก ชุมชน การติดต่อสัมพันธ์กับบุคลากรของรัฐและความรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลอื่นต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จำนง ไพโรจน์ (อ้างถึงใน ศักดิ์ระพี หิรัญชาติ , 2548 : 15) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมขอประชาชนต่อโครงการสันตินิมิต ในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าประชาชนที่มีความแตกต่างกันในด้านการติดต่อกับชุมชนภายนอก มีระดับการมีส่วนร่วมต่อโครงการสันตินิมิตแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผล

การศึกษาของ นางกาญจน์ บุณย์รักษ์ (อ้างถึงใน คูติดา แก้วสมบุญ, 2545:42) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของชาวกระเหรี่ยงในจังหวัดกาญจนบุรี และราชบุรี ภายใต้โครงการของกรมประชาสงเคราะห์” พบว่าความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วม

2.3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการเก็บแบบสอบถามการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล” โดยในด้านของการศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม จากทั้งหมด 377 คน มีผู้แสดงความคิดเห็นถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 43.24 ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยได้นำเสนอปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยสรุปดังนี้

2.3.1 การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบถึงข่าวสารเกี่ยวกับการ

บำรุงรักษาทางหลวงชนบทมีน้อย ทำให้ประชาชนไม่ค่อยได้รับรู้ข้อมูล ข่าวสาร เห็นควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ ในการเข้าดำเนินการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทในพื้นที่ หรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบในช่องทางอื่นๆ

2.3.2 เจ้าหน้าที่ขาดการประสานงานที่ดีกับชุมชนและท้องถิ่น โดยไม่ให้ความ

สำคัญกับชุมชนและท้องถิ่นเท่าที่ควร ส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดให้มีอาสาสมัครในชุมชน เพื่อเป็นตัวแทนในการประสานงานกับสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

2.3.3 เมื่อพบเห็นถนนทางหลวงชนบทชำรุด ประชาชนไม่รู้ว่าแจ้ง

หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยช่องทางไหน โดยเห็นว่าควรจะติดตั้งป้ายรับแจ้งเหตุถนนชำรุดพร้อมเบอร์โทรศัพท์ของหน่วยงานบนเส้นทางให้ชัดเจนมองเห็นง่าย

2.3.4 การดำเนินการส่วนใหญ่ไม่รับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนที่จะ

เข้าดำเนินการซ่อมบำรุงรักษาทางหลวงชนบท หรือในขั้นตอนของการติดตามและตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทำให้ผลที่ได้รับไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีการประชุมชี้แจงรายละเอียดในด้านต่างๆ ให้กับประชาชนในพื้นที่รับทราบ ทั้งก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและดำเนินการแล้วเสร็จ

2.3.5 เจ้าหน้าที่ขาดการประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ในการ

บำรุงรักษาทางหลวงชนบท ทำให้ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ เสนอแนะว่าหน่วยงานควรจัดให้มีการฝึกอบรมความรู้ในด้านที่เกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้รับความรู้ใหม่ๆ เข้ามา เพราะปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ระดับเบื้องต้น แต่ผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจมาก จะได้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตัวแทนชุมชนหรือผู้นำชุมชนที่

ผ่านการอบรม หรือผู้ที่เคยมีประสบการณ์การทำงานด้านนี้มาก่อน แต่มิได้นำมาถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชน

2.3.6 มีรถบรรทุกที่บรรทุกน้ำหนักเกินกำหนดวิ่งอยู่ในเส้นทาง ทำให้ถนนชำรุดเสียหายซึ่งหลังจากได้ดำเนินการซ่อมแซมแล้วแต่ในเมื่อยังมีรถบรรทุกน้ำหนักเกินวิ่งอยู่ ก็ทำให้ถนนเสียหายต่อไปอีก โดยที่ประชาชนไม่รู้จะแก้ปัญหาอย่างไร ทำให้รู้สึกเฉยๆ กับการเป็นหูเป็นตา ในการแจ้งถนนชำรุดให้กับสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล เห็นควรมีมาตรการในการตรวจจับรถบรรทุกที่มีน้ำหนักเกิน เพื่อเป็นการรักษาสภาพของถนนให้คงทนแข็งแรง เพื่อประโยชน์ของประชาชน

จากผลการศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่าการที่ประชาชนส่วนใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานน้อยนั้น ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือการไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานเอง ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือผู้ปฏิบัติที่ไม่ให้ความสำคัญและจริงจัง ตั้งแต่ขั้นตอนของการแจ้งข้อมูล ข่าวสารให้ประชาชนรับรู้ การส่งเสริมความรู้ สร้างความเข้าใจ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานกับประชาชน รวมถึงการกำหนดปัญหา หรือการร่วมคิดและตัดสินใจ โดยส่วนใหญ่หน่วยงานจะกำหนดปัญหาและวิธีการดำเนินงานเอง แล้วจึงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ได้กำหนดขึ้นแล้ว เพื่อให้ดูเหมือนว่าประชาชนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมหรือวิธีการนั้นด้วยตนเอง ทำให้เกิดปัญหาการดำเนินงานที่ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน สำหรับปัญหาอีกด้านหนึ่งก็คือการที่ประชาชนเองมองว่าตนเป็นผู้มีฐานะต่ำต้อยในสังคม ทำให้กลัวคนภายนอกดูถูก หรือการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมก็ต่อเมื่อแน่ใจว่าจะได้รับผลประโยชน์โดยตรงในระยะสั้น ดังนั้นการที่ประชาชนได้รับประโยชน์ในระยะยาวก็อาจจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมได้เช่นกัน เพราะฉะนั้นหน่วยงานจึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่างๆ ทำให้การพัฒนาขาดการต่อเนื่อง ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ” ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วม

ของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ตลอดจนศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนและศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข โดยสรุปประชาชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทอยู่ในระดับน้อย ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังที่ได้นำเสนอผลการศึกษาวิจัยไปแล้ว ในที่นี้ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

3.3.1 จากผลการศึกษาวิจัยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ จะมีส่วนร่วมในด้านร่วมรับประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือด้านร่วมในการปฏิบัติการ , ด้านร่วมประเมินผล และด้านร่วมคิด ตัดสินใจ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมคิดหรือตัดสินใจในการดำเนินโครงการและไม่ได้มีส่วนร่วมประเมินผล ดังนั้นหน่วยงานควรที่จะเปิดโอกาสหรือส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ เช่น การสำรวจออกแบบ, การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์, การก่อสร้างทาง, การบำรุงรักษาทางและสะพาน และ การอำนวยความสะดวกงานทาง ทำให้เกิดปัญหาการดำเนินการที่ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน ตั้งแต่ขั้นตอนของการร่วมคิด ตัดสินใจและวางแผนในกิจกรรมที่จะดำเนินการ เพื่อเป็นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเจ้าของพื้นที่ ตลอดจนขั้นตอนในการร่วมปฏิบัติการ ร่วมรับประโยชน์ หรือร่วมประเมินผลในการดำเนินงาน และควรเน้นถึงการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การชี้แจงรายละเอียดโครงการ การส่งเสริมความรู้ สร้างความเข้าใจเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและเกิดความหวงแหนสิ่งที่เป็นสาธารณสมบัติ ซึ่งน่าจะส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ จริงใจ อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนได้ อีกทั้งยังก่อให้เกิดความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

3.3.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรที่จะจัดให้มีช่องทางในการรับแจ้งถนนชำรุดบนสายทางให้ชัดเจนมองเห็นง่าย กล่าวคือติดตั้งป้าย รับแจ้งถนนชำรุดเสียหาย พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยงาน หรือหมายเลขโทรศัพท์สายด่วน หรือการแจ้งผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัจจุบันกรมทางหลวงชนบทได้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวแล้ว ทั้งมีป้ายรับแจ้งถนนชำรุด พร้อมเบอร์โทรสายด่วน 1146 และการบริการรับแจ้งผ่านเว็บไซต์ของกรมทางหลวงชนบท ที่ www.dor.go.th

3.3.3 การที่จะเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภารกิจของหน่วยงาน ควรที่จะมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบถึงการเข้าดำเนินกิจกรรมต่าง ตั้งแต่ก่อนเริ่มดำเนินการ โดยการติดตั้งป้ายประกาศประชาสัมพันธ์ ณ บริเวณสายทาง หรือประสานงานผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงขอบเขตและรูปแบบของงานก่อนที่จะดำเนินการ และระหว่างที่ดำเนินการควรจะให้ประชาชนในพื้นที่หรือตัวแทนชุมชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมปฏิบัติการ เช่นการกำหนดตำแหน่งของท่อระบายน้ำ

การกำหนดตำแหน่งของการติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ฯลฯ ตลอดจนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเกิดประโยชน์ตรงกับความต้องการของประชาชน

3.3.4 ควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ให้กับประชาชนหรือตัวแทนของชุมชน โดยในปัจจุบันกรมทางหลวงชนบทได้กำหนดนโยบายให้มีอาสาสมัครทางหลวงชนบท (อส.ทช.) 1 คน / ระยะทาง 5.000 กม. ให้ครบทุกสายทาง เพื่อเป็นตัวแทนของชุมชนในการสอดส่องดูแลและบำรุงรักษาทางหลวงชนบท

3.3.5 ควรสร้างความเข้าใจและกำหนดแนวทางปฏิบัติ ให้ประชาชนและอส.ทช. ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมปฏิบัติการอย่างจริงจัง ในเรื่องของการตั้งด่านตรวจจักรถที่บรรทุกน้ำหนักเกิน เพราะในปัจจุบันประชาชนหรือชุมชนไม่กล้าที่จะห้ามหรือแจ้งเหตุ กรณีที่มีรถบรรทุกน้ำหนักเกินวิ่งอยู่ในเส้นทาง ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเกรงกลัวอิทธิพลของผู้ประกอบการ ก็ปล่อยปละละเลยและ ในส่วนของกรมทางหลวงชนบทเองก็ได้มีการดำเนินการจัดตั้งด่านตรวจจักรถที่บรรทุกน้ำหนักเกินอยู่แล้วแต่เครื่องมือในการดำเนินการมีไม่เพียงพอกับความต้องการ เพราะฉะนั้นชุมชนเองจะต้องเข้มแข็งและช่วยสอดส่องดูแล ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการที่จะดำเนินการดังกล่าวเพื่อเป็นการรักษาสภาพของถนนให้คงทนแข็งแรงเพื่อประโยชน์ของชุมชนต่อไป

ดังนั้นการที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ หน่วยงานจะต้องเล็งเห็นและให้ความสำคัญกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานและจะมุ่งมั่น ร่วมมือ อดทนทำงานให้ดี เพื่อตนเองและหน่วยงาน เพราะการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าใด ชุมชนก็ยิ่งมีความเข้าใจในปัญหาและภารกิจของกิจกรรมหรือหน่วยงานมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจและจะกระตุ้นให้ภารกิจบรรลุเป้าหมาย แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าชุมชนกับหน่วยงานมีความคิดเห็นไม่ตรงกันในภารกิจหรือเป้าหมาย การปฏิบัติจะได้รับความร่วมมือไม่ดีเท่าที่ควร เพราะชุมชนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับผิดชอบ หรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจและชุมชนจะคิดว่าตนเองไม่มีความสำคัญและไม่เข้ามามีส่วนร่วม ฉะนั้นหน่วยงานจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมระบบการทำงานแบบล่างขึ้นบน เพื่อให้ประชาชนได้กำหนดปัญหาและวิธีการแก้ไขร่วมกันกับหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานก็ได้คาดหวังว่าในอนาคตจะสามารถสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างภาครัฐกับประชาชนในอันที่จะร่วมมือ ร่วมใจกัน สอดส่องดูแล หรือร่วมติดตาม

และประเมินผลการปฏิบัติงานในการเข้ามามีส่วนร่วมต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล อันจะทำให้บรรลุภารกิจหรือเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรขยายพื้นที่ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดอื่นๆ

3.2.2 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทในเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะการวิจัยถึงปัจจัยย่อยต่างๆที่น่าจะมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมทางหลวงชนบท “ระบบบริหารงานซ่อมบำรุงทาง” ค้นวันที่ 20 มกราคม 2551 จาก
<http://www.dor.go.th/~PMMS/>
_____ . (2545) คู่มือปฏิบัติงาน การก่อสร้างและบำรุงรักษาทาง กระทรวง
คมนาคม
_____ . (2546) คู่มือบำรุงรักษาทาง กระทรวงคมนาคม
_____ . (2549) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานงานทางสำหรับบุคลากรด้านช่าง
เล่มที่ 3 กระทรวงคมนาคม
_____ . (2550) คู่มือบำรุงปกติผิวทางลาดยาง กระทรวงคมนาคม
- กมลศักดิ์ ธรรมาวุธ (2545) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอยของเทศบาลนคร
หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- เกศินี แก้วนเจริญ (2547) “การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการ
ชลประทานน้ำเค็มเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อำเภอปาก
พนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชุมชนและชนบท บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล
- เครือมาส สุจิตโต (2546) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
โครงการแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซีย” วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการจัดการ
สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- จุฑารัตน์ บุญญานวัตร (2546) “การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการ
สงขลาเมืองน่าอยู่ของเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- จุฬ สิ้นชัยพานิช (2544)) “การรับรู้และการมีส่วนร่วมในการทำการประมงอย่างมีความ
รับผิดชอบของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้งทะเลในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัด
นครศรีธรรมราชและสงขลา” เอกสารวิชาการฉบับที่ 5/2544, กลุ่มวิจัยและพัฒนาการ
ส่งเสริม กองส่งเสริมการประมง กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรุงเทพมหานคร

- จรรยาพันธ์ เชี่ยววิทย์ (2545) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาพื้นที่ป่าเขาหลวงและชุมชนคีรีวง ตำบลก่าโตน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- จักรพงษ์ ทองเพชร (2539) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาจังหวัดที่ใช้งบประมาณตามข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสตูล” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- จังหวัดสตูล “ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสตูล” ค้นวันที่ 30 มกราคม 2551 จาก <http://www.satun.go.th>
- ฉอาน วุฒิภรณ์รักษา (2526) “ปัจจัยในทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการที่ได้รางวัลดีเด่นของตำบลทุ่งพะยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ชวลิต สังขพงศ์ (2544) “การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ณรงค์ ทองใบ (2537) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดสตูล” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- ดำรง ทิพย์โยธา (2548) การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS for Windows version 12 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คูสिता แก้วสมบูรณ์ (2545) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ติน ปรัชญพฤทธิ (2532) “หน่วยที่ 2 ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมพฤติกรรมในองค์การ” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ พิมพ์ครั้งที่ 6 สาขาวิทยาการจัดการ นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์ (2549) “หน่วยที่ 13 การใช้คอมพิวเตอร์กับการประมวลผลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ 2* สาขาวิชาวิทยาการจัดการ นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- แนว โสคติพันธุ์ (2534) “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชนบท : ศึกษากรณีในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- บุญทิพย์ แก้วเนื้ออ่อน (2548) “การมีส่วนร่วมในการจัดการขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดยะลา” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- บุญเทียม อังสวัสดิ์ (2542) “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- บุญศรี พรหมมาพันธ์ (2549) “หน่วยที่ 11 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา วิทยานิพนธ์ 3 พิมพ์ครั้งที่ 2* สาขาวิชาวิทยาการจัดการ นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประภาศรี พิทักษ์สินสุข (2532) “การเข้ามามีมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสุพรรณบุรี” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปรารมภ์ ยานะวิมุติ (2541) “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมแปรรูปผลผลิตเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในจังหวัดยะลา” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ปิยะวุฒิ ศิริรัตน์ (2548) “การยอมรับให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการบริหารของเทศบาลตำบล” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- พรรณนิภา โสคติพันธุ์ (2543) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าชุมชน กรณีตำบลน้ำขาว อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- พรรษมน สุวรรณอินทร์ (2545) “การมีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของครูและผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดยะลา” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- พัชรี คีรีนารถ (2547) “การมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของสมาชิกกับการดำเนินงานของสหกรณ์
การเกษตร ในจังหวัดตรัง” วิทยานิพนธ์วิทยาศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
พัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- เมตต์ เมตต์การุญจิต (2541) “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษา
ประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ยงยุทธ พึ่งวงศ์ญาติ (2542) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ :
กรณีศึกษาหมู่บ้านที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” รายงานการวิจัย
สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548) “หน่วยที่ 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
วิทยานิพนธ์ 2* สาขาวิชาวิทยาการจัดการ นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ลักขณา อาคูณชาดา (2545) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการป่าพื้นบ้าน
อาหารชุมชน ในจังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- วรัทยา ธรรมกิตติภพ (2550) “กระบวนการเรียนรู้ชุมชนแบบมีส่วนร่วม: มุมมองการอาชีวศึกษา
เพื่อพัฒนาอาชีพ” *วารสารพัฒนาชุมชน* 46,2 (กุมภาพันธ์) : 8 -12
- วิชาญ สุขสง (2539) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- วิทวัส แก้วทอง (2541) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ
ปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช” สารนิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิตทางการ
จัดการสิ่งแวดล้อม สำนักพัฒนาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- วิวัฒน์ ภูคนองศรี (2537) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานชุมชนสัมพันธ์ในจังหวัดปัตตานี”
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อการพัฒนาชุมชน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ศักดิ์ระพี หิรัญชาติ (2548) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา กรณีศึกษา
ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” รายงานวิชาปัญหาพิเศษ
ภาควิชาวาริชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2548) “โครงการพัฒนาระบบบริหารงานซ่อมบำรุงทางของกรมทางหลวงชนบท”

สนทนา เมืองสุข (2545) “การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น: กรณีศึกษาเรื่องป่าของชุมชน ตำบลตะโหมด อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง”
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สมคิด รัตนวงศ์ (2542) “การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกรรมการกลุ่มเกษตรกรในภาคใต้”
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

สมใจ เข้มเจริญ (2545) “รูปแบบการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 3” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สมพงษ์ เป้าทอง (2539) “การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สามารถ ก้อนจันทร์ (2542) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี”
ภาคินิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สายใจ คำช่วย (2545) “รูปแบบการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 3” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สำนักบำรุงรักษาและอำนวยความสะดวกยานทาง กรมทางหลวงชนบท “ข้อมูลด้านวิศวกรรมทางหลวงชนบท” คำนวันที่ 20 มกราคม 2551 จาก <http://www.dor.go.th/~maintenance/>

สำนักส่งเสริมการพัฒนาทางหลวงท้องถิ่น กรมทางหลวงชนบท “พรบ.ทางหลวง” คำนวันที่ 26 มกราคม 2551 จาก <http://www.dor.go.th/~localroaddev/law/dohact2549.pdf>

สำนักอบรมและการมีส่วนร่วม กรมทางหลวงชนบท “การมีส่วนร่วมภาคประชาชน 5 กิจกรรม” คำนวันที่ 26 มกราคม 2551 จาก <http://www.dortp.com/training.html>

สุชาติ บรรจงการ (2544) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งหญ้าทางทะเลกรณีศึกษา ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สุทธิตา สุวรรณะ (2545) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกมูลฝอย ในชุมชนรัตนวิบูลย์ และชุมชนไทยโฮเต็ล ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สุทัศน์า สุทธิกุลสมบัติ “การสุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย” ค้นวันที่ 15 ธันวาคม 2551 จาก <http://web.udru.ac.th/~sutad18/new2/08.htm>

สุมลทิพย์ ฦ นคร (2547) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดสตูล” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

หนังสือกรมทางหลวงชนบท ที่ คค 0729.2/ว 035 ลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2550 เรื่อง “การดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาชน (ในระดับสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัด) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550” ถึงผู้อำนวยการสำนักทางหลวงชนบทที่ 1 - 12

อดุลย์ วรรณชาติ (2545) “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออก : กรณีศึกษาอำเภอเขมราฐ จังหวัด อุบลราชธานี.” ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนา สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อนุชัย บุรณะประเสริฐกุล (2545) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลและบำรุงรักษา ทางหลวงชนบทของกรมโยธาธิการ : กรณีศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) สถาบันราชภัฏมหาสารคาม

อวยพร เรื่องตระกูล (2540) *สถิติการศึกษาชั้นนำ* กรุงเทพมหานคร ศูนย์ตำราและเอกสารทาง วิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Douglah, M.Some.(1970) “Perspective on the Phenomenon of Participation” *Adult education Journal*.20 (2 August 1970): 90

Dusseldorp, D.B.W.M.V. “Participation in Planned Development Influenced by Developing Countries at Local Level in Rural Area.” *In Easay in rural sociology (in honour of R.A.L. van Lier)*. Wageningen: development of Rural Sociology of tropics Wageningen Agricultured University.

Gustavo, Wilches - Chaux (1992) “The meaning of Participation.” *In Brand Perter Charles Community participation : Proceeding Habinet International Seminar.*

Colombia : Habinet.

Okley (1991) *Peter Project with People* Geneva: ILO.

Whang, In – Joung.(1981) *Management of rural change In Korea : The Scamaul*

Undong.Seoul:Seoul National University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตารางอ้างอิง

ตารางที่ ก แสดงตารางของ Krejcie & Morgan ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (n) สำหรับ
การเลือกตัวอย่างสุ่มจากประชากรที่มีขนาดจำกัด (N) เพื่อใช้ประมาณค่าสัดส่วนของประชากรให้มี
ระดับความเชื่อมั่น 95 % และมีความคลาดเคลื่อน 5 %

N	n	N	n	N	n
10	10	220	140	1200	291
15	14	230	144	1300	297
20	19	240	148	1400	302
25	24	250	152	1500	306
30	25	260	155	1600	310
35	32	270	159	1700	313
40	36	280	162	1800	317
45	40	290	165	1900	320
50	44	300	169	2000	322
55	48	320	175	2200	327
60	52	340	181	2400	331
65	56	360	186	2600	335
70	59	380	191	2800	338
75	63	400	196	3000	341
80	66	420	201	3500	346
85	70	440	205	4000	351
90	73	460	210	4500	354
95	76	480	214	5000	357
100	80	500	217	6000	361
110	86	550	226	7000	364
120	92	600	234	8000	367
130	97	650	242	9000	368
140	103	700	248	10000	370
150	108	750	254	15000	375
160	113	800	260	20000	377
170	118	850	265	30000	379
180	123	900	269	40000	380
190	127	950	274	50000	381
200	132	1000	278	75000	382
210	136	1100	285	100000	384

สูตรสำหรับคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง

$$n = \frac{\chi^2 N \pi (1 - \pi)}{d^2 (N - 1) + \chi^2 \pi (1 - \pi)}$$

$$\chi^2 = 3.841 ; \pi = 0.5 ; d = .05$$

ที่มา: Krejcie and Morkan 1970 อังใน รังสรรค์ ประเสริฐศรี 2548: 46-47

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท
ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

คำชี้แจง

1. แบบสอบถาม ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ ,ความรู้ ความเข้าใจ

ต่อการ บำรุงรักษาทางหลวงชนบทและการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่
 ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท

ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

**2. แบบสอบถามนี้เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ
 ผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้น**

**3. ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามจะถูกเก็บไว้ไม่เปิดเผย ผู้วิจัยจะนำคำตอบ
 ที่ได้ไปประมวลผลเป็นส่วนรวม โดยไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหาย
 กับผู้หนึ่งผู้ใดทั้งสิ้น**

**4. ผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงสภาพการมีส่วนร่วมของประชาชน
 และเงื่อนไขต่างๆที่เป็นปัญหา อุปสรรค หรือเงื่อนไขที่สนับสนุนการมี
 ส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ซึ่งจะเป็น
 ประโยชน์ต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบท
 จังหวัดสตูลต่อไป**

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว

คำชี้แจงตอนที่ 1 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าคำตอบเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง**2. อายุ** ต่ำกว่า 30 ปี 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี 50 ปี ขึ้นไป**3. ระดับการศึกษา** ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า**4. รายได้จากการประกอบอาชีพ** ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน 5,000 – 10,000 บาท /เดือน 10,001 – 15,000 บาท/เดือน สูงกว่า 15,000 บาท/เดือน**5. อาชีพหลัก** รับจ้าง เกษตรกร รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว ว่างงาน อื่น ๆ**6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่** ต่ำกว่า 1 ปี 1 – 3 ปี 4 – 6 ปี มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป

**ตอนที่ 2 การรับรู้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ , ความรู้ ความเข้าใจ ในการบำรุงรักษาทาง-
ชนบทและการติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล**
คำชี้แจงตอนที่ 2 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ใช่ หรือไม่ใช่ ที่ตรงกับความเป็นจริง

การรับรู้ข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์	ใช่	ไม่ใช่
1. ท่านรับรู้ข่าวสารในการดำเนินการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท จาก การ ติดตั้งป้ายประกาศประชาสัมพันธ์		
2. ท่านรับรู้ข่าวสารในการดำเนินการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท จาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบต. หรือ เทศบาล		
3. ท่านรับรู้ข่าวสารในการดำเนินการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท จากการประชาสัมพันธ์โดยสื่ออื่นๆ หรือจากชาวบ้านในชุมชน		
4. ท่านเคยได้รับการชี้แจงหรือทำความเข้าใจรายละเอียดการบำรุงรักษา ทางหลวงชนบทจากเจ้าหน้าที่สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ก่อนที่จะดำเนินการฯ		
5. ท่านทราบใช่หรือไม่ ว่าถ้าพบเห็นถนนทางหลวงชนบทชำรุด เสียหาย ท่านสามารถโทรแจ้งสายด่วนทางหลวงชนบท ที่ หมายเลข 1146		

ความรู้ ความเข้าใจต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท	ใช่	ไม่ใช่
1. การบำรุงรักษาทางหลวงชนบท เป็นหน้าที่รับผิดชอบ ของ สำนักงาน ทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล		
2. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมหรือมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบำรุงรักษา ทางหลวงชนบท		
3. งานปะซ่อมหลุมบ่อ คือ การซ่อมบำรุงปกติ เพื่อให้ทางอยู่ในสภาพที่ ใช้งานได้ดี		
4. งานตัดหญ้าบริเวณสองข้างทาง เป็นส่วนหนึ่งของการบำรุงรักษา ทางหลวงชนบท		
5. งานอำนวยความสะดวก เช่น การติดตั้งสัญญาณไฟกระพริบ ,การติดตั้ง- ป้ายจราจร เครื่องหมายจราจร ,การติดตั้งราวกันอันตราย เป็นส่วนหนึ่ง ของการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท		

การติดต่อสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล	ใช่	ไม่ใช่
1. ท่านเคยติดต่อและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล		
2. ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี		
3. ท่านรู้จักเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลเป็นการส่วนตัว		
4. ท่านเคยได้รับการช่วยเหลือหรือพึ่งพาอาศัย จากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล		
5. ท่านเคยขอรับคำแนะนำ / คำปรึกษาในด้านต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล		

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของ

สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล

คำชี้แจงตอนที่ 3 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านร่วมคิด ตัดสินใจ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจหรือร่วมประชุมเพื่อพิจารณารายละเอียดการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่จะดำเนินการในพื้นที่					
2. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการวางแผนการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทที่ดำเนินการในพื้นที่					
3. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดหรือตำแหน่งของการซ่อมหลุมบ่อหรือบริเวณถนนที่เสียหาย					
4. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการสำรวจและกำหนดขนาดหรือ ตำแหน่ง ของท่อระบายน้ำ					
5. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดที่ติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกภายในบริเวณเสี่ยงอันตราย					

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านร่วมในการปฏิบัติการ	มาก ที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. ท่านเคยอุทิศทรัพย์สิน เช่น การเสียดสที่ดิน ให้แก่ สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลในการบำรุง- รักษาทางหลวงชนบท					
2. ท่านเคยอุทิศเวลา และแรงกาย ในการซ่อมแซมหลุมบ่อ บนถนนของทางหลวงชนบท					
3. ท่านเคยอุทิศเวลา และแรงกาย ในการตัดหญ้าบริเวณ สองข้างทางของถนนทางหลวงชนบท					
4. ท่านเคยอุทิศเวลา และแรงกาย ในการดูแลรักษา เครื่องหมายจราจร ป้ายจราจรและอุปกรณ์อำนวย- ความปลอดภัย					
5. ท่านเคยพบเห็นถนนทางหลวงชนบทชำรุด แล้วแจ้ง สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูลทราบ เพื่อดำเนินการซ่อมแซม					
การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านร่วมรับประโยชน์	มาก ที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. ท่านพึงพอใจกับการดำเนินงานบำรุงรักษาทางหลวง- ชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล					
2. ท่านได้รับประโยชน์จากการบำรุงรักษาทางหลวงชนบท ของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล					
3. ท่านคิดว่าการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงาน ทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล ส่งผลดีต่อชุมชน					
4. ท่านคิดว่าการวางตำแหน่งระบายน้ำที่เหมาะสม สามารถลดปัญหาน้ำท่วมขังได้					
5. ท่านคิดว่าการติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความปลอดภัย ในบริเวณเสี่ยงอันตราย ช่วยลดอุบัติเหตุบนถนนได้					

การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านร่วมประเมินผล	มาก ที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการติดตามหรือสอดส่องดูแล การบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงาน ทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล					
2. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน บำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวง ชนบทจังหวัดสตูล					
3. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการประเมินผลความพึงพอใจ ในการใช้เส้นทางบนถนนทางหลวงชนบท					
4. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการประเมินผล การติดตั้งอุปกรณ์ อำนวยความสะดวกภัยบนถนนทางหลวงชนบท					
5. ท่านเคยได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจรับงาน ในโครงการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงาน ทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล					

**ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมของประชาชน
ต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล**

1. ท่านคิดว่า ปัญหา อุปสรรค ในการมีส่วนร่วม ของประชาชนต่อการบำรุงรักษา -
ทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล คือ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ท่านมีข้อเสนอแนะ แนวทาง ในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วม -
ของประชาชนต่อการบำรุงรักษาทางหลวงชนบทของสำนักงานทางหลวงชนบท -
จังหวัดสตูล อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. ข้อคิดเห็นอื่นๆ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

**ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล**

ภาคผนวก ค

ผลทดสอบความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

ใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) ด้วยวิธีการแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย SPSS/PC พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

Reliability

***** Method 2 (covariance matrix) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

N of Cases = 30.0

Item Means	Mean	Minimum	Maximum	Range	Max/Min	Variance
	2.3467	1.6333	3.2667	1.6333	2.0000	.3344

Reliability Coefficients 20 items

Alpha = .9542 Standardized item alpha = .9579

ซึ่งสามารถแยกเป็นค่าความเชื่อมั่นแต่ละด้านได้ ดังนี้

- ด้านการมีส่วนร่วมในด้านร่วมคิด ตัดสินใจ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

N of Cases = 30.0

Item Means	Mean	Minimum	Maximum	Range	Max/Min	Variance
	1.9533	1.6333	2.3667	.7333	1.4490	.0920

Reliability Coefficients 5 items

Alpha = .9364 Standardized item alpha = .9464

- ด้านการมีส่วนร่วมในด้านร่วมในการปฏิบัติการ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .88

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

N of Cases = 30.0

Item Means	Mean	Minimum	Maximum	Range	Max/Min	Variance
	2.4733	1.9333	3.2333	1.3000	1.6724	.3830

Reliability Coefficients 5 items

Alpha = .8808 Standardized item alpha = .8976

- ด้านการมีส่วนร่วมในด้านร่วมรับประโยชน์ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .79

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

N of Cases = 30.0

Item Means	Mean	Minimum	Maximum	Range	Max/Min	Variance
	3.0200	2.8333	3.2667	.4333	1.1529	.0281

Reliability Coefficients 5 items

Alpha = .7943 Standardized item alpha = .8045

- ด้านการมีส่วนร่วมในด้านร่วมประเมินผล มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .91

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

N of Cases = 30.0

Item Means	Mean	Minimum	Maximum	Range	Max/Min	Variance
	1.9400	1.7000	2.4000	.7000	1.4118	.0986

Reliability Coefficients 5 items

Alpha = .9091 Standardized item alpha = .9209

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายกัมพล เชื้อหอมเฒ่า
วัน เดือน ปีเกิด	11 ตุลาคม 2515
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการงานก่อสร้าง) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ปีการศึกษา 2542
สถานที่ทำงาน	สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสตูล อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
ตำแหน่ง	นายช่างโยธา 6